

မေးဖူးစာပြန်၂တန်း၊ ၃တန်း အဖွဲ့

လိပ်စာစာရင်း

၂၀၂၄-၂၀၂၅

လံာ်ခိၣ်တီၤလၢတၢ်ကွၢ်ယုအီၤ

- ၁. လံာ်ခိၣ်တီၤလၢ တၢ်ကွၢ်ယုအီၤ ၁-၂
- ၂. တၢ်ကစီၣ်လၢကွၢ်ခိၣ်.....၃
- ၃. တၢ်တဲဖျါ ဟူရိၣ်လီၤကဝီၤကွၢ် အတၢ်တီၢ်ကျဲၤ, တၢ်ထံၣ်စိ,တၢ်လၢပနၢ်တဖၣ်.....၄
- ၄. တၢ်အသုအသၣ်လၢအဟဲအိၣ်ဖျါထီၣ် ဖဲပုၤကွၢ်ဖိဖျိထီၣ်ကွၢ်ဝံၤအလီၢ်ခံ.....၅
- ၅. ပုၤမၤတၢ်ဖိ အမံၤအသၣ်အလံာ်.....၆-၉
  - ၅.၁. ဟူရိၣ်ကွၢ်ကမံးတံာ် ဒီး ကီၢ်ရူၣ်လီၤကဝီၤ ပုၤမၤဆုၤရိၣ်ကျဲၤတၢ်တဖၣ်
  - ၅.၂. မဲၤဒူးစၢၣ် ၂တီၤ, ၃တီၤ အပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်
- ၆. လံာ်နံၣ်လံာ်လါ.....၉
- ၇. တၢ်ဂ့ၢ်လၢအတဲဖျါထီၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်.....၁၀-၁၆
  - ၇.၁. အဲးဖိအံၤအိၣ်ရၣ်ဖံၣ်အ့ၣ်(FERPA) တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ
  - ၇.၂. တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ တၢ်တက့ၢ်တလီၤပုၤနီၤတဂၤ
  - ၇.၃. အကူၣ် ၅၀၄ အမဲရကၤ က့ၤကွဲၣ် တၢ်ဖံးတၢ်မၤ
  - ၇.၄. ပုၤက့ၤပုၤကွဲၣ် အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်
  - ၇.၅. ကွၢ်အတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ လၢတၢ်ပာ်အီၤဘၣ်ဘၣ်ဘၢဘၢ အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်
    - ၇.၅.၁. လံာ်နံၣ်ဒိ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်
  - ၇.၆. ပုၤအနီၢ်တဂၤ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်
- ၈. တၢ်ဟဲတုၤဆူကွၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤ.....၁၆-၁၇
  - ၈.၁. တၢ်တဟဲထီၣ်ကွၢ်
  - ၈.၂. တၢ်ဟဲတုၤဆူကွၢ် ဒီး တၢ်ဆၢကတီၢ်နၢ်ရံၣ်
- ၉. တၢ်ဖံးလိမၤဒီး.....၁၈-၂၂
  - ၉.၁. ကွၢ် တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤ ဒီး တၢ်မၤစၢၤနပုၤကွၢ်ဖိ
  - ၉.၂. မိၢ်ပာ် ဒီး ပုၤတတၢ် တၢ်ပာ်ဖျိၣ်မၤသကိးတၢ် ဒီး တၢ်ကရၢကရိတဖၣ်
  - ၉.၃. တၢ်ဒီးဖဲးတဖၣ်
  - ၉.၄. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်
  - ၉.၅. တၢ်ပာ်ဖိသၣ် ဖဲကွၢ်ပျါဝံၤအလီၢ်ခံ
  - ၉.၆. နီၣ်ခိ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ (PE)
  - ၉.၇. လံာ်မးပာ်ဖျါ-တၢ်တဲဖျါထီၣ် တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီ

၁၀. တၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချၢတဖၣ်..... ၂၂-၂၄

- ၁၀.၁. ကွီအကသံၣ်သရၣ်မုၢ်ဖိ တၢ်ဖံးတၢ်မၤ
- ၁၀.၂. တၢ်ဆဲးကသံၣ်ဒိသဒါ တၢ်ခွဲးနီၣ်ကွဲးပါ
- ၁၀.၃. ကသံၣ်ကသီလၢကွီ
- ၁၀.၄. အိၣ်လၢကွီပူၤ ဖဲတၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲးလၢ တၢ်ချၢအဆၢကတီၢ်

၁၁. တၢ်သိၣ်တၢ်သီသနူ ဒီး တၢ်မၤအကျိၤအကွၢ်..... ၂၄-၂၉

- ၁၁.၁. တၢ်ကူတၢ်သိး
- ၁၁.၂. လုၣ်ယီၢ်
- ၁၁.၃. လံာ်ထၢၣ်
- ၁၁.၄. တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ ကွီအတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်
- ၁၁.၅. အိၣ်ဆိးလိာ်ကျဲး, ဟံၣ်နီၣ်ဂံၢ် ဆိတလဲ
- ၁၁.၆. တၢ်ခိကျဲး
- ၁၁.၇. လီမုၢ်အူ ဖဲဖိကဟၣ် တၢ်ပိးတၢ်လီ
- ၁၁.၈. ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူ တၢ်မၤအကျိၤအကွၢ်
- ၁၁.၉. တၢ်သူ ကွီအတၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲးလိာ်
- ၁၁.၁၀. တၢ်ဟးထီၣ်ဆူ ကွီကရၢ်အချၢ
- ၁၁.၁၁. တၢ်လိာ်မၤ ဒီး တၢ်ထံၣ်က့ၤတၢ်
- ၁၁.၁၂. တၢ်ကစီၣ်
- ၁၁.၁၃. ကျိၣ်စု
- ၁၁.၁၄. မူးသးဖံၣ်တၢ်ကွဲးမုၢ်
- ၁၁.၁၅. တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲး ပိးလီ, ဖိသၣ်တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲး
- ၁၁.၁၆. တီၤပူၤ မူးသးဖံၣ်
- ၁၁.၁၇. တၢ်ပူၤတၢ်ဖျဲး တၢ်ဘျၢတဖၣ်
- ၁၁.၁၈. ကွီ တၢ်ဂီၤတဖၣ်
- ၁၁.၁၉. တၢ်သူကွီ အလီတဲစိ လၢကွီ
- ၁၁.၂၀. တၢ်ဂီၤမူ အတၢ်သိၣ်တၢ်သီသနူ
- ၁၁.၂၁. တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ ကွီအတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်
- ၁၁.၂၂. တၢ်ဟဲးတၢ်ဆူကွီ
- ၁၁.၂၃. တၢ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤ မူခိၣ်ကလံၤသိၣ်ဂီၤ အဂ့ၢ်အကျိၤ

၁၂. တၢ်ပၤတၢ်ဆူတၢ် ဒီး တၢ်သိၣ်ဂ့ၤသီဘၣ် အပတီၢ်..... ၂၉-၃၄

- ၁၂. ၁. တၢ်သိၣ်ဂ့ၤသီဘၣ်
- ၁၂.၂. သိလုၣ်ဘး တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဒီး တၢ်ပူၤတၢ်ဖျဲး
- ၁၂.၃. စုကဝဲတၢ်ပိးတၢ်လီ လၢကွီ
- ၁၂.၄. ဇံးဖး (Zpass)

၁၃. ပုၤကွီဖိ တၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်..... ၃၄-၃၆

- ၁၂.၁. တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်
- ၁၂.၂. ကွီတၢ်အိၣ်
- ၁၂.၃. ယုၢ်အဲးစံးအံၣ် တၢ်တက့ၢ်တလီၤပုၤနီတဂၤ လံာ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ

တၢ်ကစီၣ်လၢကိၣ်ခိၣ်

ဟဲဉ်မုၢ်ဆူမဲးဒူးစၢၣ် ၂တီၤ-၃တီၤ ကိၣ်တက့ၢ်,

မ့ၢ်တၢ်သးခုဒိၣ်မးလၢ ပကစးထီၣ်ဘၣ် ၂၀၂၄-၂၅ ကိၣ်ထီၣ်န့ၣ်အယီၤန့ၣ်လီၤ. ပတူၢ်ဘၣ်လၢ ပကိၣ်မ့ၢ်ကိၣ်လၢအလီၤဆီ မ့ၢ်လၢ ပအိၣ်ဒီးချးစီၤကိၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်လၢအသိၣ်ဒီး တၢ်မၤလိတီၤလၢ အလီၤအကျဲၣ်ဒဲးစ့ၣ်စ့ၣ်အယီၤန့ၣ်လီၤ. ပပညိၣ်ယီၤပခိၣ်ဆူ ပတၢ်သိၣ်လိအကျိၤအကျဲၣ် ဒီး ပကိၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤသ့ၣ်တဖၣ် အဖီခိၣ်သ့ၣ် ဒ်သိးပကမၤလၢပျဲတၢ်လၢ ပျဲခံတီၤဒီးပျဲသၢတီၤကိၣ်ဖိ လီၤဘၣ်ဝဲသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤသပျံၣ်ကတၢ်လၢ ကိၣ်အံၤမ့ၢ်သပျံၣ်ကတၢ်ကိၣ်လၢပျဲခံတီၤဒီးသၢတီၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်ဒီးပအိၣ်ဒီးတၢ် သ့ၣ်ခုသးခုကျဲအါဒိၣ်မးလၢတၢ်မၤလိ,တၢ်တိၤစၢၤမၤစၢၤဒီးတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ် လၢပပျဲကိၣ်ဖိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပနၢ်သပျံၣ်ကတၢ်လၢ ပမ့ၢ်ပျဲတက့ၢ်ယီၤတဖုယီၤန့ၣ်လီၤ.ဟံၣ်ဖိယီၤဖိတဖၣ် မ့ၢ်ပျဲအရူဒိၣ်ဒိၣ်မးလၢပကဂ့ၢ်အပူၤ စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. ယုၣ်ဒီးနတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤန့ၣ်,ပကမၤဆူၣ်ဆူၣ် လၢတၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ပျဲကိၣ်ဖိ အကံၢ်အစီ လၢအဘၣ်ထွဲဒီး လံာ်တၢ်ဒူး,လံာ်တၢ်ဖး, လံာ်တၢ်ကွဲး,လုာ်လၢတၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သး ဒီး တၢ်ဂုၢ်မၤန့ၣ်ကျိၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဖိးလိမၤဒီးမ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ခုသးခုအကျဲတဘိလၢ အလီၤဘၣ်ပျဲကိၣ်ဖိ,ကိၣ်သရၣ်ဒီးမိၢ်ပာ် ကိးဂၤအတၢ်ဟ့ၣ်လီၤအသး မၤသကိးတၢ် န့ၣ်လီၤ.

ပသ့ဝဲဖူးစံးဘိးကဘျဲးလၢအမံၤမ့ၢ်(Madison 2-3Center)န့ၣ်လီၤ. အဝဲအံၤမ့ၢ် ကျဲတဘိလၢ နဆဲးကျိးပျဲသ့ဒီးန့ၣ်လီၤဟံၣ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ်ဒီးပျဲသ့ ဝဲတၢ်ကဲထီၣ်အသးလၢကိၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.ပအိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီး ပျဲယဲၤသန့လၢအမ့ၢ် (www.madisonelementaryhuron.shutterfly.com)စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. တဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်သ့ၣ်ကိသးကိနီတမံၤ လၢနကဟဲဟးဆူပကိၣ်အဝဲဒီးအပူၤ ဝဲနအိၣ်ဒီး တၢ်သံက့ၢ်, တၢ်လၢနအဲၣ်ဒီးထဲ အခါတဂ့ၢ် မ့တမ့ၢ် နဟဲဆူပကိၣ်အဝဲဒီးအပူၤ ဒီး ထဲဒၣ် ဆာဂ့ၢ်ဆာဝါပျဲသ့စ့ၢ်ကိး န့ၣ်လီၤ.

ပအိၣ်ခိးက့ၢ်လၢကဒီးတၢ်မၤလိန့ၣ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်သးခုန့ၣ်လီၤ.

ဟံးသၢၣ် ရိၣ်ဖဲလ်
မဲးဒူးစၢၣ်တီၤဖျၢၣ်ကိၣ်ခိၣ်

အိၣ်ဒီးလုလၢလၢအယံလၢတဖၣ်   **အိၣ်ဒီး**တၢ်ဟံးန့ၣ်မုၢ်ဒါထီၣ်ဘိ   **အိၣ်ဒီး**တၢ်ယုးယီၣ်ပးကဲ   **အိၣ်ဒီး**တၢ်ပျဲတၢ်ဖျဲး

မဲးဒူးစၢၣ် ၂တီၤ, ၃တီၤကိၣ် အိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးဝဲ 180 Idaho SE န့ၣ်လီၤ.
ပလီတဲစိ နီၢ်ဂံၢ်မုၢ်ဝဲ (၆၀၅)၃၅၃-၇၈၈၅ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တဲဖျါထီၣ် တၢ်တိၣ်ကျဲ, တၢ်ထံၣ်စိ, တၢ်လၢပနၢ်တဖၣ်

တၢ်တဲဖျါထီၣ်တၢ်တိၣ်ကျဲ

ပျၢမၤလိတၢ်လၢအသးသမူဒိစိတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ထီၣ်ဟူးထီၣ်ဂဲထီၣ်အိၤ ဒီး မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်အိၤဒိဖျါ တၢ်သိၣ်လိလၢ အအိၣ်ဒီး ခိၣ်ယၢတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢဒီးတၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲတၢ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ထံၣ်စိ

တၢ်ယုးယိၣ်ပးကဲ - တၢ်ပၢ်ကဖၢလၢသး - တၢ်အကံၢ်အစိ ဂုၤကတၢ် လၢပျၢကိးဂၤဒဲးအဂီၢ်

တၢ်လၢပနၢ်

တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ဆူညါအဂီၢ်, ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢ တၢ်နၢ်လၢအလီၢ်တၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်လၢအဘၣ်ပးဖိ နံၣ်သ့, ကွီ, ဒီးပျၢတတၢ်သ့တဖၣ် အဖိခိၣ်ဒ်လဲၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢပနၢ်မ့ၢ်ဝဲ.....

- ၁) ပျၢဖိသၣ်ကိးဂၤဒဲးမၤလိန့ၣ်တၢ်သ့, ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်သ့, မၤန့ၣ်မၤန့ၣ်တၢ်သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ၂) တၢ်မုၢ်လၢလၢအထီၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ပျၢမၤန့ၣ်တၢ်ဖိလၢအဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ၃) ပကိၣ်ကတၢ်တၢ်န့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်သးလၢကတၢ်တၢ်ဒီးပျၢမၤလိတၢ်ဖိတဂၤဘၣ်တဂၤဒ်သိးအကမၤဒိၣ်ထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အကံၢ်အစိန့ၣ်လီၤ.
- ၄) ပတၢ်ထူးတၢ်တၢ်အဒိၣ်ကတၢ်မ့ၢ်ဝဲကမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ၅) ပျၢတဂၤဒီးတဂၤအိၣ်ဒီးအနီၢ်ကစၢ်အလုၢ်အပျၢဒီးအသူးအသ့ၣ်အလၢအကပီၤန့ၣ်လီၤ.
- ၆) တၢ်ပံးန့ၣ်မူဒါလၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အဂီၢ်အဂံၢ်ခိၣ်ထံးန့ၣ်စးထီၣ်အသးလၢဟံၣ်လၢပီၤဒီးဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ခိၣ်ဟ့ၣ်နီၤအိၤလၢပျၢမၤလိတၢ်ဖိ, ဟံၣ်ဖိယိဖိ, ကွီ, ဒီးပျၢတတၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ၇) ပကိၣ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲအိၣ်ဒီးမူဒါလၢပျၢတတၢ်အတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ၈) တၢ်ဂုၢ်မၤန့ၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်ပကိၣ်အဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ကွၢ်စိန့ၣ်လီၤ.
- ၉) ပကိၣ်အတၢ်တိၣ်ပၢ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်ကမၤဒိၣ်ထီၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒီးတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိၣ်သးသမူတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ၁၀) တၢ်ဆိတလဲမ့ၢ်ဝဲတၢ်အရ့ဒိၣ်သပျၢကတၢ်လၢတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်အဂီၢ်ဒီးတၢ်လဲထီၣ်လဲထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ၁၁) တၢ်ကမၤလၢထီၣ်ပျၢထီၣ်တၢ်ဘျၢခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲခိၣ်ထံးဝံးဒီးထံဖိကီၢ်ဖိကအိၣ်ဒီးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဒီးတၢ်ပၢ်ဖျိၣ်မၤသကိးန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်လၢအရ့ဒိၣ်နီၢ်မးလၢပျၢတတၢ်သဘျၢ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ၁၂) ကွီအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်န့ၣ်မၤဒိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်ပျၢတတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ၁၃) တၢ်ရူလိၣ်ဘၣ်ထွဲလိၣ်သးတဂၤဒီးတဂၤလၢတၢ်တိၣ်တၢ်လီၤအပူၤဒီးတၢ်ပၢ်လုၢ်ပၢ်ပျၢပျၢထံဖိကီၢ်ဖိဒီးကလုၢ်န့ၣ်ကသ့ အဂီၢ်တၢ်ကဘၣ်သိၣ်လိမၤယုၤအိၤန့ၣ်လီၤ.
- ၁၄) ပျၢဖိသၣ်ကိးဂၤဒဲးကလဲထီၣ်လဲထီၣ်အဂီၢ်ကမၤစၢဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အသုအသၢ်တဖၣ်လၢ အဟဲအိၣ်ဖျါထီၣ်ဖဲ ပှၤကိၣ်ဖိဖျိထီၣ်ကိၣ်ဝံၤအလီၣ်ခံ

ဒ်တၢ်အစၢလၢပတဲဖျါထီၣ်အီၤလၢအအိၣ်ဖျါလၢပတၢ်တိၣ်ကျဲၤအပူၤအသိးန့ၣ်,ပှၤကိၣ်ဖိတဖၣ်ကစးန့ၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ဟံၤဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်လၢ....

- တၢ်ဆိကမိၣ်အနီၣ်ဝံၤခံလၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်ကိၣ်လၢကျိၣ်,တၢ်ဂံၢ်တၢ်စး,လံာ်ဖဲအ့ၣ်,ဒီးလံာ်ပှၤဂ့ၢ်ဝီတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်သ့ဝဲဖဲဖိကဟၣ်အကလုာ်ကလုာ်လၢအကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ဝဲက့ၣ်ပန့ၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအပတီၢ်တဖၣ်လၢအမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်က့ၣ်ဘၣ်က့ၣ်သ့အလၢအပျဲ,န့ၣ်လၢတၢ်က့ၣ်ဘၣ်က့ၣ်သ့,တၢ်ကိၣ်လိထံသး,နီၣ်ခိက့ၢ်ဂီၤ,ဒီးတၢ်အခိၣ်ထံခိၣ်ဘိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- **တၢ်ဘျါရဲတၢ်ဂ့ၢ်ကီတဖၣ်လၢအဟဲအိၣ်ဒီး...**
  - တၢ်တူၢ်လိာ်တၢ်,တၢ်ပၤဆျာ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်,တၢ်ကွဲးရဲၣ်ကျဲၤတၢ်,တၢ်တဲဖျါထီၣ်တၢ်အခိပညီ,ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်လၢတၢ်စးအိၣ်ထီၣ်အီၤတဖၣ်,
  - တၢ်မၤတၢ်ဆၢတဲာ်လၢအဘၣ်လိာ်ဖိးဒုသ့ၣ်တဖၣ်,
  - တၢ်ကွဲးထံဆိကမိၣ်အမ့ၢ်အတီၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်က့ၣ်ဟ့ၣ်ဖးအပူၤတဖၣ်,ဒီး
  - တၢ်စးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အစၢလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီလၢတၢ်ကီတၢ်ခဲအပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- **တၢ်ဆဲးကျိးတဖၣ်လၢအဟဲအိၣ်ဒီး...**
  - တၢ်ဖး,တၢ်ကွဲး,တၢ်ဒိကန့ၣ်,တၢ်စံးကတိၤလၢအတူၤလီၤတီၤလီၤလၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်ဒီးတၢ်စးဆူၣ်ထီၣ်ဂံၢ်ဘါအကလုာ်ကလုာ်ခံခါလိာ်,
  - တၢ်ဖးဒီးတၢ်တဲဖျါထီၣ်ဖဲဖိကဟၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်အခိပညီသ့ၣ်တဖၣ်,
  - တၢ်န့ၣ်ဟံၤဒီးတၢ်မၤအါထီၣ်တၢ်ဆဲးကျိးလၢအတဟဲအိၣ်ဒီးတၢ်ကတိၤတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်,ဒီး
  - တၢ်သ့ၣ်ညါဟံပနီၣ်လၢ,တၢ်လၢတၢ်ဂီၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲပှၤကညီအတၢ်ဆဲးကျိးလိာ်သးအကွဲးအဂီၤတခါန့ၣ်လီၤ.
- **တၢ်ကိၣ်လိထံသးလၢကမ့ၢ်အမဲရကၤထံဖိကီၢ်ဖိလၢအဂ့ၢ်လၢအဟဲအိၣ်ဒီး...**
  - တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ဟံၤထံကီၢ်ပဒိၣ်အတၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢပှၤတတၢ်အပူၤ,ကီၢ်ဖဲဒီးထံကီၢ်အပတီၢ်အပူၤအိၣ်ဒ်လဲၣ်,
  - တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ဟံၤပှၤတတၢ်အတက့ၢ်လၢအလဲၣ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်လုာ်ထုသန့တၢ်ဆဲးတၢ်လၢလီၤဆိလိာ်အသးလၢထံကီၢ်ပဒိၣ်ပၤဆျာ်မၤဝဲ,
  - တၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီတၢ်ဟံးန့ၣ်မ့ၢ်လၢတၢ်အံးက့ၢ်က့ၢ်န့ၣ်ဆၢခိၣ်ဃၢ,ဒီး
  - တၢ်မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်တၢ်န့ၣ်ဟံၤမ့ၢ်ကျိၣ်ဝဲက့ၢ်သန့အတၢ်န့ၣ်ဘျးလၢအပျဲဒီးတၢ်သ့ၣ်လၢတၢ်ဖဲတၢ်မၤအပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- **ဟံဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်,ဟံးန့ၣ်စၢမ့ၢ်လၢတၢ်ဖဲတၢ်မၤအပူၤလၢအဟဲအိၣ်ဒီး...**
  - တၢ်အိၣ်မ့ၢ်ပိာ်ထွဲတၢ်န့ၣ်ကျဲ,ကိၣ်လိမၤထွဲတၢ်ဆၢကတီၢ်,ဒီးတၢ်စးန့ၣ်ဖျါထီၣ်သးလၢအဲၣ်ဒီးစးထီၣ်မၤတၢ်လၢအနီၣ်ကစၢ်,
  - တၢ်မၤဒိၣ်ထီၣ်တၢ်ဟံးန့ၣ်မ့ၢ်လၢတၢ်မၤသကိးတၢ်လၢတၢ်မၤအပူၤအလီၤအိၣ်အသိး (အဒိ..ကဂ့ၢ်ဖိ,ခိန့ၢ်,ပှၤမၤညီက့ၢ်တၢ်,ပှၤဟ့ၣ်က့ၣ်တၢ်,ပှၤမၤတၢ်ဖိလၢအတဒိးသန့ထီၣ်အသးလၢပှၤနီတဂၤ),ဒီး
  - တၢ်စးန့ၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါအကြးဝဲဘၣ်ဝဲဒ်သိးတၢ်လဲထီၣ်လဲထီတၢ်မၤန့ၣ်မၤန့ၣ်မၤန့ၣ်လၢတၢ်ဖဲတၢ်မၤအပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- **တၢ်အံးက့ၢ်က့ၢ်နီၣ်ခိ,တၢ်ရဲလိာ်မ့ၢ်လိာ်,တၢ်ဟံသ့ၣ်ဟံသးလၢအဂ့ၢ်လၢအဟဲအိၣ်ဒီး...**
  - တၢ်န့ၣ်ဟံၤတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ မ့ၢ်တၢ်လၢအရဲဒိၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ပူၤတၢ်ဖျးလၢနီၣ်ကစၢ်ဒီးပှၤဂၤအဂီၢ်,
  - တၢ်ယုမၤန့ၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအလီၤအိၣ်တဖၣ်လၢတၢ်မၤမ့ၢ်သ့ၣ်မံသးမ့ၢ်သး,တၢ်အိၣ်ကသ့ၣ်အိၣ်ကသိတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအဂီၢ်,ဒီး
  - တၢ်ကွဲးနီၣ်မၤနီၣ်တၢ်ဟံဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်အလုာ်အပူၤလၢတၢ်ဟံဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်ဒီးတၢ်ပြုလိာ်သးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤခံခါလိာ်အပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဟူရိုန် ကိုကမ်းတံာ် ဒီး ကီရိုန်လီာ်ကဝီ ပျားမာဆူရဲန်ကျဲတော်တဖန်

ထု ဘဲ ဘာချန်
ကရုခိန်

ရဲလံာ် စံမိစမန်
ကရုခိန်ခံ

ကဲနဲး ဘူးစခီး
ကရုဖိ

ခြူး လံ
ကရုဖိ

ရူ ခန်ဒီနာ်
ကရုဖိ

တော်ကယုထာထီန်ပျားတကဂေ
ပျားကိုဖိ ကမ်းတံာ် ကရုဖိ

ဒီးကထာန် ခြူး စတုဟီး
ကျန်သုခိန်
လီတဲစိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၀၀

ခဲလံာ် ခြူးစတိဖျန်စာန်
မုာ်ကျိဝဲကွာ် မုဒါခိန်
လီတဲစိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၉၅

150 5th Street SW
Huron, SD 57350

150 5th Street SW
Huron, SD 57350

လုဒန် ဖံး
လံာ်ညိန်သိန်ဒိန်ပျားနဲတော်,တော်သိန်လိနဲလိ, ဒီး
တော်ဒီးဖဲး, ဒီး တော်ဂိုခိန်တီ ၉ (Title IX)
လီတဲစိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၉၂

ကိုလံ ခိန်နဲးခွံန်နံန်
အံအဲးစံအဲလံ ပျားနဲတော်, ကီရိုစာဖိန် တော်ရဲန်တော်
ကျဲ ဒီး ပျားအိန်ဒီးမုဒါ, ဒီး စံာ်ထံာ်အံ (CTE)
လီတဲစိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၈၆၆၀

150 5th Street SW
Huron, SD 57350

150 5th Street SW
Huron, SD 57350

ရူးလံနာ် ရူလုန်
တော်ကျန်ဘန်ကျန်သုလီဆီ ပျားနဲတော်
လီတဲစိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၉၇

ရီးနံန် မုဒိန်စတဲး
တီထီ ကိုခိန်
လီတဲစိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၇၈၀၀

150 5th Street SW
Huron, SD 57350

701 18th St. SW
Huron, SD 57350

လီရိုန် ဝဲလဲစဲန်
တီဇာန်သးကိုခိန်
လီတဲစိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၀၀

ကူ ခားရီ
တီထီ ကိုခိန် ခံ
လီတဲစိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၇၈၀၀

1045 10th St. SW
Huron, SD 57350

701 18th St. SW
Huron, SD 57350

လါဒ်နံ ဟာစာန်
တီးဇာန်သး ကိုခိန်ခံ
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၀၀

1045 18th Street SW
Huron, SD 57350

ဟဲသျာန် ရိန်ဇဲလ်
မဲးဒုစာန် ကိုခိန်
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၇၈၈၅

1680 Idaho Ave SW
Huron, SD 57350

ရီကွာန် အီလာန်
မဲးဖီကဟာန်ပီညါ ပျဲနဲန်တော်
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၇၈၀၀

701 18th Street SW
Huron, SD 57350

ကို ဟိဘဲး
တော်သျှန်ထီန် ဇီး ဟိန်ခိန်လီၢ် ပျဲနဲန်တော်
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၇၈၆၇

150 5th St. SW
Huron, SD 57350

မဲသံန် ဘီးစကြီး
ဝံစိန်တီဆျာ ပျဲနဲန်တော်
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၈၉

700 Lincoln Ave NE
Huron, SD 57350

ဟဲသျာန် ဒိန်ဘိ
ဘျူနဲနဲန် ကိုခိန်
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၇၈၇၅

555 Mellette SW
Huron, SD 57350

မဲရဲန် ဟူးဇာန်
ဝဲးရံတော် ကိုခိန်
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၇၈၉၅

1451 McClellan Drive
Huron, SD 57350

စကီး ဒိန်ဘိ
တော်ဟူးတော်ဂဲ ပျဲနဲန်တော် ဇီး အရံနဲန် မုဒါခိန်
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၇၃

150 5th Street SW
Huron, SD 57350

အဲမဲဒုန် ရူလိန်
ကိုတော်အီန် ပျဲနဲန်တော်
လိတ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၀၉

1045 18th St. SW
Huron, SD 57350

မဲဒူးစာၣ် ၂တီး, ၃တီးကို ပုမတၢ်ဖိတဖၣ်

ဟဲသၢ် ရိၣ်ဇဲလ်.....	ကိုခိၣ်
ရံၤဘဲခၢ် ဝုလယၢ်.....	၂တီး ကိုသရၣ်
ခါလံၣ် ကိုစာၣ်.....	၂တီး ကိုသရၣ်
ဟီလံၣ် ခၢ်ခိၣ်.....	၂တီး ကိုသရၣ်
ထုမံၢ် လူမံၢ်.....	၂တီး ကိုသရၣ်
ဘဲးကံၣ် မိဒု.....	၂တီး ကိုသရၣ်
ထုလၢ် စတီး.....	၂တီး ကိုသရၣ်
ခဲလဘံၣ် ကိုစာၣ်.....	၂တီး ကိုသရၣ်
ခူး အးရဘီၣ်.....	၂တီး ကိုသရၣ်
ဘုလံၣ် ထီမစၢ်.....	၂တီး ကိုသရၣ်
အါလဲးကစံ စကီး.....	၂တီး ကိုသရၣ်
ခဲကံၣ် ဒီးဖဲ.....	၃တီး ကိုသရၣ်
မလံၣ် ဖံထၢ်စာၣ်.....	၃တီး ကိုသရၣ်
ခဲမံၢ် ရှူး.....	၃တီး ကိုသရၣ်
ခုလၣ် မချီ.....	၃တီး ကိုသရၣ်
လုနံ မးခါး.....	၃တီး ကိုသရၣ်
အုကိုၣ် ဟီး.....	၃တီး ကိုသရၣ်
လုနံ စိဝး.....	၃တီး ကိုသရၣ်
ခြီးစတံၣ် ခြီးစတံၣ်.....	၃တီး ကိုသရၣ်
အဲကွဲၣ် ဘီၣ်ထဲလ်.....	နံၣ်ရံၣ်
ဝူး ဘၢခူး.....	ပုမတၢ်ဆီတၢ်
စတံး ဒံၣ်ဘီ.....	ပုမတၢ်ဆီတၢ်
ခုလံ ဒိနဲးခၢ်.....	လံၣ်ရိဒီးသရၣ်
ထံၣ်ဟီၣ် ဟါဘံၣ်.....	ကိုကသံၣ်သရၣ်မုၢ်ဖိ
ရဲလံၣ် ဖူလၢ်.....	ကိုပုဂံၢ်ပီ ပုမတၢ်ဖိ
စတုစံၣ် ဒဲးစလီရဲလၢ်.....	တၢ်သိၣ်လီနံၣ်လီ သရၣ်
အဲမလံၣ် စလံနံၣ်.....	တၢ်သ့ၣ်ဝံၣ်သးဆါ သရၣ်
အု စတံၣ်ဖဲ.....	နီၢ်ခိတၢ်ကုၣ်ဘၣ်ကုၣ်သ့ သရၣ်
ခဲကဲၣ် စမံး.....	အံၣ်အဲးစအဲလ ကိုသရၣ်
ကိုစလံၣ် ရှမံး.....	အံၣ်အဲးစအဲလ ကိုသရၣ်
ဒဲနံၢ် လီ.....	တၢ်ကုၣ်ဘၣ်ကုၣ်လီဆီ ကိုသရၣ်
ခြီးစတံၣ် ချီး.....	တၢ်ကုၣ်ဘၣ်ကုၣ်လီဆီ ကိုသရၣ်
စတုစံၣ် ဝဲးစံဘံၣ်.....	တၢ်ကုၣ်ဘၣ်ကုၣ်လီဆီ ကိုသရၣ်
ဩစံၢ် အီတြး.....	တၢ်ကုၣ်ဘၣ်ကုၣ်လီဆီ ကိုသရၣ်
ကူၤလဲၣ်အါနံၢ် ကွဲစဲၣ်.....	တၢ်စံးတၢ်ကတိ ကိုသရၣ်
စူၢ်စံၢ် ဖံထၢ်စာၣ်.....	တၢ်စံးတၢ်ကတိ ကိုသရၣ်
မဒုလၢ် ဝုလယၢ်.....	ပုမတၢ် တၢ်စံးတၢ်ကတိ ကိုသရၣ်
ခုစံၢ် ဩဘူး.....	ပုမတၢ် တၢ်စံးတၢ်ကတိ ကိုသရၣ်
ဟဲသၢ် ဘားမးစံထၢ်.....	ပုမတၢ် ကိုသရၣ်
ကူးစံ ချီး.....	ပုမတၢ် ကိုသရၣ်
ဖိသ့ၣ်ဒု.....	ပုမတၢ် ကိုသရၣ်
လုမံၢ် ရါး.....	ပုမတၢ် ကိုသရၣ်
ခဲရဲၣ် ဖိး.....	ပုမတၢ် ကိုသရၣ်
ခုၣ် ဖြဲဒံၣ်ခဲ.....	ပုမတၢ် ကိုသရၣ်
ဘဲးခံၣ် ဟါရံး.....	ပုမတၢ် ကိုသရၣ်
ဟါလံၣ် ဟဲးဖဲနံၢ်.....	ပုမတၢ် ကိုသရၣ်
အဲဘၢ် ကူခီး.....	ပုမတၢ် ကိုသရၣ်
ဟ့ၣ်အိဝဲ.....	ပုမတၢ် ကိုသရၣ်
ဒဲနယဲ ဖိခူး.....	ပုမတၢ် ကိုသရၣ်
လါအဲၣ်ဖိ.....	ပုမတၢ် ကိုသရၣ်
ခါလံ ဖိလံစံ.....	ပုမတၢ် ကိုသရၣ်
လုလံၣ် ရဲၤခဲရဲး.....	ပုမတၢ် ကိုသရၣ်
မးခုယၢ် ရှူးကါ.....	ပုမတၢ် ကိုသရၣ်
ကို စကီးဟ့ၣ်.....	ပုမတၢ် ကိုသရၣ်

ကွဲစံခေတ် အူရဲနာ်.....	ပုမေဏ ကိုသရဉ်
ခါ ဝါ	ပုမေဏ ကိုသရဉ်
ဝန် ဝလ်ဏါ.....	ပုမေဏ ကိုသရဉ်
တြဏ် နဲလဏ်	ကိုတင်အိဉ်ပုမေဏ
မိဉ် နူး.....	ကိုတင်အိဉ်ပုမေဏ
ကွဲကွါ ဩး.....	ကိုတင်အိဉ်ပုမေဏ

ကို လံာ်နံာ်လံာ်လါ ၂၀၂၄-၂၀၂၅

လါအိကား ၁၅သီ.....	ကိုအိးထိဉ်အမူး
လါအိကား ၂၀သီ.....	ကိုထိဉ်အခိဉ်ထံးကတင်တသီ
လါအိကား ၂၀သီ တု ၂၃သီ	တင်ထိဉ်လိာ်သမံသမိးတီဖိသဉ်
လါအိကား ၂၆သီ.....	တီဖိသဉ် ကိုထိဉ်အခိဉ်ထံးကတင်တသီ
လါအိကား ၂၈သီ.....	ကိုပျါဆိ
လါအိကား ၂၉သီ တု လါစံးပထုဘဉ် ၂သီ ကိုတထိဉ်ဘဉ်.....	ကိုစံးမူးသးဖံ-စတူးဖဲခါ
လါစံးပထုဘဉ် ၁၁သီ	ကိုပျါဆိ
လါစံးပထုဘဉ် ၂၀သီ	ကိုဖိမိာ်ပာ်တင်အိဉ်ဖိဉ်
လါအိးကထိဘဉ် ၂သီ	ကိုပျါဆိ
လါအိးကထိဘဉ် ၁၄သီ ကိုတထိဉ်ဘဉ်	အမဲရကု ပုထူလံးဖိမိာ်နံး
လါအိးကထိဘဉ် ၂၈သီ-၂၉သီ	ကိုဖိမိာ်ပာ်တင်အိဉ်ဖိဉ်
လါနိဝုဘဉ် ၆သီ.....	ကိုပျါဆိ
လါနိဝုဘဉ် ၁၁သီ ကိုတထိဉ်ဘဉ်	သုးဖိလိာ်လံးမုာ်နမ
လါနိဝုဘဉ် ၂၇သီ.....	ကိုပျါဆိ
လါနိဝုဘဉ် ၂၈သီ-၂၉သီ	တင်စံးဘျူးစံးဖိဉ်ကိုပျါကသုဉ်
လါခိဉ်စုဘဉ် ၁၁သီ	ကိုပျါဆိ
လါခိဉ်စုဘဉ် ၂၃သီ-လါယနူအါရံဉ် ၃သီ	ခရံဉ်အိဉ်ဖျဉ် ကိုပျါကသုဉ်
လါယနူအါရံဉ် ၈သီ	ကိုပျါဆိ
လါယနူအါရံဉ် ၂၀သီ ကိုတထိဉ်ဘဉ်	မးတုဉ်လူသဉ်ခု နံးသဘျူ
လါဖုတြုအါရံဉ် ၅သီ.....	ကိုပျါဆိ
လါဖုတြုအါရံဉ် ၁၇သီ ကိုတထိဉ်ဘဉ်	ကိုခိဉ်မုာ်နံး
လါမးရုဉ် ၅သီ	ကိုပျါဆိ
လါမးရုဉ် ၁၄သီ ကိုတထိဉ်ဘဉ်	တင်ကိာ်ထိဉ်သီကိုပျါကသုဉ်
လါမးရုဉ် ၁၇-၁၈.....	ကိုဖိမိာ်ပာ်တင်အိဉ်ဖိဉ်
လါမးရုဉ် ၂၁သီ ကိုတထိဉ်ဘဉ်	တင်ကိာ်ထိဉ်သီ ကိုပျါကသုဉ်
လါအုဖျဉ် ၂သီ.....	ကိုပျါဆိ
လါအုဖျဉ် ၁၈-၂၁ ကိုတထိဉ်ဘဉ်	ခရံဉ်ဂဲးဆာထဉ်သမုထိဉ်ကုအနံးသဘျူ
လါမု ၇သီ	ကိုပျါဆိ
လါမု ၁၉သီ	ကိုထိဉ်လါခံကတင်တသီ

ဟံၣ်ဖိယိဖိ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် ဇီး တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ တၢ်မၤ (FERPA)တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ည

၁

ဟံၣ်ဖိယိဖိတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဇီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတၢ်မၤ(FERPA)ဟ့ၣ်ဝဲမိၢ်ပၢ်ဒီးပုၤကိၣ်ဖိလၢအသးန့ၣ်အိၣ် ၁၈န့ၣ်ဒီး အါန့ၣ် ၁၈န့ၣ်တဖၣ်(ပုၤကိၣ်ဖိလၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲ)အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢပုၤပုၤလၢအအိၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်ယုးယိၣ်ပးကဲပုၤကိၣ်ဖိအတၢ်ကွဲး နီၣ်ကွဲးယါသ့ၣ်တဖၣ်လၢအပၢ်ယုၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢတၢ်ကမၤန့ၣ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်ဝဲ..

...

- ၁ အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ကသမံသမိးဒီးကွၢ်ကဒါက့ၤ ပုၤကိၣ်ဖိအတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ ဖဲကိၣ်ဒီးန့ၣ်လံာ်ပ တံထီၣ် လၢတၢ်ကတူၢ်လိာ်အီၤ ဝံၤအလီၢ်ခံ ၄၅သိ အတီၢ်ပုၤန့ၣ်လီၤ.

မိၢ်ပၢ်မ့တမ့ၢ်ပုၤကိၣ်ဖိလၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲတဖၣ်ကြးကွဲးဆုၤထီၣ်လံာ်ဆူကိၣ်ခိၣ်အအိၣ်ဒီးတဲဘၣ်အီၤလၢအအိၣ်ဒီးသမံသမိးကွၢ် တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါန့ၣ်လီၤ.ကိၣ်အပုၤဘၣ်မုၢ်ဘၣ်ဒါကရဲၣ်ကျဲတၢ်ဆၢကတီၢ်ဒီးတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲဝဲ ကဒုးသ့ၣ်ညါကဒါက့ၤ မိၢ်ပၢ် မ့တမ့ၢ်ပုၤကိၣ်ဖိလၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲတဖၣ် လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ဒီးတၢ်လီၢ်လၢတၢ်ကသမံသ မိးကွၢ် တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

- ၂ အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ကပတံထီၣ်တၢ်ဘၣ်ဘၣ်က့ၤပုၤကိၣ်ဖိအတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါတဖၣ်လၢ မိၢ်ပၢ်မ့တမ့ၢ်ပုၤကိၣ်ဖိလၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲန့ၣ်ဝဲဒၣ်လၢ မ့ၢ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါလၢ အတလီၤတံၢ်လီၤဆဲး,မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအ ကမၢ်,မ့တမ့ၢ် မ့ၢ်တၢ်လၢအမၤတရီၤတပါပုၤကိၣ်ဖိအတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒ်အအိၣ်ဖျါလၢအဲးဖဲအံၤအၣ်ရဲဖံၣ်အံၤအပုၤ အသိး န့ၣ်လီၤ.

မိၢ်ပၢ်မ့တမ့ၢ်ပုၤကိၣ်ဖိလၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲတဖၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီးဝဲလၢကိၣ်ကဘၣ်က့ၤတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါန့ၣ်, အဝဲသ့ၣ်ကြးကွဲးလံာ် ဆူကိၣ်ခိၣ်အအိၣ်ဒီးတဲဘၣ်အီၤလီၢ်တံၢ်လီၤဆဲး ဘၣ်ယးတၢ်ကွဲးနီၣ်ဖဲလဲၣ်တခါလၢအအိၣ်ဒီးဆိတလဲဝဲ, ဒီးဘၣ်မနုၤအယိ တၢ်ကဘၣ်ဆိတလဲအီၤလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.ကိၣ်မ့ၢ်ဆၢတဲဘၣ်ဒၣ်လၢအတဆိတလဲတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါလၢမိၢ်ပၢ်မ့တမ့ၢ်ပုၤကိၣ်ဖိလၢအကြး ဝဲဘၣ်ဝဲပတံထီၣ်ဘၣ်န့ၣ်,ကိၣ်ကဒုးသ့ၣ်ညါမိၢ်ပၢ်မ့တမ့ၢ်ပုၤကိၣ်ဖိလၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲ လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဆၢတဲဘၣ်ဒီးအဝဲ သ့ၣ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢအကပတံထီၣ်တၢ်လိာ်ဘၢလိာ်ကိၣ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဆိတလဲမၤဘၣ်က့ၤပုၤကိၣ်ဖိအတၢ် ကွဲးနီၣ် ကွဲးယါအံၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်ဂ့ၢ်အိၣ်လီၤတဲဘၣ်အဂ့ၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ပတံထီၣ်တၢ်လိာ်ဘၢလိာ်ကိၣ်အကျိၤအကျဲသ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤဆူမိၢ်ပၢ် မ့တမ့ၢ်ပုၤကိၣ်ဖိလၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲတဖၣ်အအိၣ် ဖဲတၢ်ပၢ်ဖျါ ထီၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဆူ ကိၣ် ဘျီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျီၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

- ၃ အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ကဒီးန့ၣ်လံာ်တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ၣ်အခွဲး တချုးလၢ ကိၣ်ပၢ်ဖျါထီၣ်နီၢ်တဂၤအဂ့ၢ်အကျိၤ(PII)လၢပုၤကိၣ် ဖိအတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအပုၤ,မ့တမ့ၢ်လၢ တၢ်မၤထီၣ်တၢ်ခိၣ်ဖျီ အဲးဖဲအံၤအၣ်ရဲဖံၣ်အံၤ ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီ ဝဲတၢ်ပၢ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတလီၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ၣ်အခွဲးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢတၢ်ကွၢ်ကဟ်ကွၢ်အိၤ သ့ၣ်ထဲတခါမ့ၢ်ဝဲ,တၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်အခဲးလၢတၢ်ကဟ်ဖျါထီၣ်အိၤလၢတၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်အၢၣ် လီၤ ဟ့ၣ်အခဲးဘၣ်န့ၣ်,ကဘၣ်မ့ၢ်ဒၣ်ထဲတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်အိၤဆူကွၢ်အပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအအိၣ်လၢအယုၤယိၣ်လီၤပ လိၣ်လိၣ်အသးဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.ကွၢ်အပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါစံးတၢ်န့ၣ်ကဘၣ်မ့ၢ်ဝဲကွၢ်အပူၤမၤတၢ်ဖိဒ်အမ့ၢ် ကွၢ်အပူၤ ယၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ်,ပၤဆၢတၢ်မူဒါခိၣ်,ပူၤသိၣ်လိၣ်န့ၣ်ယုၤတၢ်,မ့တမ့ၢ် ပူၤမၤစၢတၢ်ဖိ(လၢအဟ်ယုၣ်ဒီး ကွၢ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ပ ယၤမၤတၢ်ဖိ,ကွၢ်ပၤကီၢ်)မ့တမ့ၢ်ကွၢ်ကမံးတံၢ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ကွၢ်အပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါစံးတၢ်န့ၣ်ဟ်ယုၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးမုၢ်သးပူၤမၤကလိ တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်,ပူၤတဖၣ်လၢအအိၣ်လၢကွၢ်အပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဖိလၢဒီးမၤန့ၣ်ခၢၣ်စးတၢ်လၢကွၢ်အဂီၢ်ခိ ဖျိသ့မ့တမ့ၢ်ရဲၣ်သဲကတီၤဝဲနီၢ်တဂၤတၢ်ကွၢ်နီၣ်ကွၢ်ယၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ(PII)လၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယၢအပူၤ ,ဒ်အမ့ၢ် ပီၢ်ရီၤ,ပူၤသမံသမိးစရိပတီၢ်,ကသံၣ်သရၣ်ဖးဒိၣ်,မ့တမ့ၢ် ပူၤကူၤစၢယၢဘျါတၢ်,မ့တမ့ၢ် မိၢ်ပၢ် မ့တမ့ၢ် ပူၤကွၢ်ဖိ လၢ အမုၢ်သးမၤကလိတၢ်လၢ ကမၤတၢ်လၢ ကွၢ်အပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါကမံးတံၢ်အကျိၤ,ဒ်အမ့ၢ် ပူၤသိၣ်ဂ့ၢ်သိၣ်ဘၣ်က့ၤတၢ် မ့တမ့ၢ် ပူၤ မၤစၢပူၤပတံထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤကမံးတံၢ်,မ့တမ့ၢ် မိၢ်ပၢ်,ပူၤကွၢ်ဖိ မ့တမ့ၢ် ပူၤမုၢ်သးမၤကလိတၢ်လၢ အမၤစၢကွၢ်အဂၤအပူၤ ဘၣ်မူဘၣ်ဒါ ဒ်မူဒါလၢအလီၤဘၣ်အိၤသ့ၣ်တဖၣ် အသိးန့ၣ်လီၤ.ကွၢ်အပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်အိၣ်ဒီးဖိးသဲးစးတၢ်ကူၣ်ဘၣ် အဂ့ၢ်အကျိၤဖဲအဝဲသ့ၣ်အလီၤမ့ၢ်အိၣ်လၢကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယၢဒ်သိးအကမၤလၢပျဲအမူ အဒါလၢအလီၤဘၣ်အိၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

(တၢ်ယုထံ) မိၢ်ပၢ်မ့တမ့ၢ်ပူၤကွၢ်ဖိ မ့ၢ်ယုထီၣ်ဝဲ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယၢခိဖျိ ပူၤကွၢ်ဖိကလဲၤဆဲးလီၤအမံၤ ဆူကွၢ်အဂၤတဖျါ မ့တမ့ၢ် လဲၤဆဲးလီၤတ့ၢ်လံအမံၤန့ၣ်,ကွၢ်တဲဖျါထီၣ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ အတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယၢ လၢအတ အိၣ်ဒီး တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ၣ်အခဲးဆူ ကွၢ်အဂၤလၢ ပူၤကွၢ်ဖိကလဲၤဆဲးလီၤအမံၤ မ့တမ့ၢ် ဆဲးလီၤတ့ၢ်လံအမံၤ အပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ အအိၣ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. (တၢ်မၤနီၣ်) မ့တမ့ၢ်လၢ တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယၢ ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ လၢတၢ်နံၣ်တဘျီတၢ်ဘိး ဘၣ်သ့ၣ် ညါအပူၤ တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ တၢ်ကဆၢထီၣ် တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယၢ ဖဲတၢ်ယုထီၣ်အိၤအခါ မ့တမ့ၢ် မိၢ်ပၢ် မ့တမ့ၢ် ကွၢ်ဖိ လၢအသးနံၣ်ပျဲထီၣ်ဆံးယိးနံၣ်ကွဲးစဲလီၤတ့ၢ်အမံၤ လၢလံာ်ဘိးဘၣ်ဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်အပူၤဘၣ်န့ၣ်, အဲးဖဲအံၤအၢၣ်ရဲၣ်ဖဲအံၤ လိာ်ဘၣ်ကွၢ် မ့တမ့ၢ် ကီၢ်ရဲၣ်လီၢ်ကဝီၤကွၢ်လၢ အကဒုးသ့ၣ်ညါမိၢ်ပၢ် မ့တမ့ၢ် ပူၤကွၢ်ဖိ လၢအသးနံၣ်ပျဲထီၣ် ၁၈နံၣ် တဖၣ် ဖဲ တၢ်မ့ၢ်ယုထီၣ် ပူၤကွၢ်ဖိအတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယၢအဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ.

- ၄ အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢလၢ ကဆိးထီၣ်တၢ်လိာ်ဘၢလိာ်ကီၢ်ဆူ အမဲရကမၤတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဝဲကျိၤအအိၣ် ဖဲဟူရိၣ်ကီၢ် ရဲၣ်လီၢ်ကဝီၤကွၢ်မ့ၢ်တမၤလၢပျဲတၢ်လၢ အဲးဖဲအံၤအၢၣ်ရဲၣ်ဖဲအံၤ လိာ်ဘၣ်ဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.တၢ်လိာ်တၢ်ကျဲအမံၤဒီးတၢ် အိၣ်တၢ်ဆိးလိာ်ကျဲလၢ တၢ်ပၤဆၢအဲးဖဲအံၤအၢၣ်ရဲၣ်ဖဲအံၤ မ့ၢ်လၢအံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

Family Policy Compliance Office
U.S. Department of Education
400 Maryland Avenue, SW
Washington, DC 20202

တၢ်သံကွၢ်တမံၤဂ့ၢ်တမံၤဂ့ၢ် လၢအဘၣ်ထွဲဒီး ၅၀၄ မ့တမ့ၢ် အမဲရကမၤ က့ကွၢ် တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ ကြးဘၣ်တၢ်ဆဲးကျိးအိၤလီၤ လီၤဆူ နဖိအကွၢ်ပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအအိၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ တၢ်တက့ၢ်တလီၤပုၤနီတဂၤ

ဟူရိၣ် ကီၢ်ရၣ်လီၢ်ကဝီၤကွီၤ တက့ၢ်တလီၤ အပုၤမတၢ်ဖိ တၢ်သိၣ်တၢ်သီသနု ဇီး အတၢ်ဖံးတၢ်မၤ, မ့တမ့ၢ် အတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တၢ်ရၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂၤတဖၣ် ခိဖျိ စၢသ့ၣ်, ဖံးဘၣ်အလွဲၢ်, တၢ်လၢ ပုၤန့ၣ်အိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်ဘျီတၢ်ဘါ, သးအနံၣ်အလၢ,တၢ်ဆိဟံၣ်ဆိယီ, မုၢ်ခွါ, က့က့ၣ်, ထံကီၢ်လၢအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်လီၤစၢလီၤသ့ၣ် နီတမံၤဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်အဲၣ်ဒီး သံက့ၢ်အါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ ၆ Title VI မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ ၉ Title IX, န့ၣ်, ဆဲးကျိးဘၣ် လုၤဒုၣ်ဖံး မ့တမ့ၢ် ကွီၤလံ ခနးခွံၣ်နံၣ် လၢအမ့ၢ်ဖိးမံမုၢ်ဒါခိၣ်တဖၣ် ဖဲဟူရိၣ်ကီၢ်ရၣ်လီၢ်ကဝီၤကွီၤ, ဟူရိၣ်, စံးၣ် ၅၇၃၅၀ (၆၀၅-၃၅၃-၆၉၉၂) တက့ၢ်.

အဆၢဒိၣ် ၅၀၄, ပုၤအမဲရကၤဖိလၢ အဟူးဂဲၤမတၢ်တုၤသဂ့ၤဂ့ၤတဖၣ် တၢ်ဖံးတၢ်မၤ

တၢ်ဂ့ၢ်လၢလၢတဖၣ်အံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်လၢတၢ်တဲဖျါထီၣ်အိၣ်အိၣ်ဖျါလၢအဆၢဒိၣ် ၅၀၄အပုၤလၢပုၤကွီၤဖိလၢအဟူးဂဲၤမတၢ် တၢ်တသ့ဂ့ၤဂ့ၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်သိၣ်တၢ်သီအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢကမၤစၢန့ၣ်ဖဲနဘၣ်ယီၣ်တၢ်ဘၣ်ပးတၢ်ဆၢတဲာ် လၢတၢ်မၤအိၣ်ဘၣ် ထွဲဒီးနဖိတဖၣ် ဒီးနကသ့ၣ်ညါနတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဘၣ်ပးဒီး တၢ်လၢနမ့တသးလီၤပလီၢ်ယုၢ်ဒီးတၢ်ဆၢတဲာ်လၢတၢ်မၤအိၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

နအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢနက..

- ၁. မၤနဖိမၤသကိးဘၣ်တၢ်ဒီးဒီးန့ၣ်ဘၣ်ကမ့ၢ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတၢ်န့ၣ်ဘျုးလၢကွီၤလၢအပုၤဖျဲးဒီးတၢ်ဒုၣ်ဖဲၣ်စံးအခိဖျိအဝဲမ့ၢ်ပုၤ လၢဟူးဂဲၤမတၢ်တသ့ဂ့ၤဂ့ၤအယီၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ၂. မၤကီၢ်ရၣ်လီၢ်ကဝီၤကွီၤ ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးနဘၣ်ထွဲဒီး နတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် ဒ်အအိၣ်ဖျါလၢကီၢ်စၢဖျိၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီအပုၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
- ၃. ဒီးန့ၣ်လံာ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ယုးယီၣ်ပးကဲလၢတၢ်ကွၢ်နီၣ်ကွၢ်ယါနဖိ,တၢ်သမံသမိးနဖိ,တၢ်ပာ်လီၤန့ၣ်နဖိအတၢ် ဖံးလိမၤဒီးအပတီၢ်အဂီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ၄. မၤနဖိဒီးန့ၣ်ကမ့ၢ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲလၢတၢ်သဘျု အပုၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤပာ်ယုၢ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢအကမၤ လိသကိးယုၢ်တၢ်ဒီးပုၤကွီၤဖိလၢအတမ့ၢ်ပုၤက့ပုၤကွၢ်တဖၣ်ဒ်အကြးဝဲဘၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.ပာ်ယုၢ်စ့ၢ်ကိးဒီးတၢ်ခွဲးတၢ် ယၢ်လၢ နကမၤကီၢ်ရၣ်လီၢ်ကဝီၤကွီၤကပာ်လီၤန့ၣ်နဖိအတၢ်ဖံးလိမၤဒီးအလီၢ်လၢအကဟ့ၣ်နဖိတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒ်သိးသိးလၢအကပာ်ဖျိၣ်မၤ သကိးတၢ်လၢကွီၤဒီးကွီၤအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတမံၤလၢလၢအပုၤန့ၣ်လီၤ.
- ၅. မၤနဖိမၤန့ၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လၢကွီၤပုၤဒီးဒီးန့ၣ်တၢ်တိစၢမၤစၢတခါဂ့ၤတခါဂ့ၤလၢအလီၤပလီၢ်လိာ်အသးဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ် လၢအဘၣ်တၢ်ကတဲာ်ကတီၤန့ၣ်အိၣ်လၢပုၤလၢအတကဲပုၤက့ပုၤကွၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ၆. အိၣ်ဒီးတၢ်သမံသမိးတၢ်,ဘၣ်ပးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဒီးတၢ်ပာ်လီၤန့ၣ်တၢ်ဖံးလိာ်မၤဒီးအလီၢ်အတၢ်ဆၢတဲာ်လၢတၢ်မၤအိၣ်လၢအ ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအကလုၣ်ကလုၣ်အဖိခိၣ်ဒီးခိဖျိပုၤလၢအသ့ၣ်ညါပုၤကွီၤဖိ,တၢ်သမံသမိးတၢ်အဂ့ၢ်အ ကျိၤဒီး တၢ်ပာ်လီၤန့ၣ်တၢ်ဖံးလိမၤဒီးအလီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

- ၇. မာနဖိဒီးနွန်တန်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့လီဆီဒီးတံတိစာမာစာလာအဘဉ်ထွဲလိာ်အသးသ့တဖဉ်ဖဲတံမုာ်ထံဉ်န့ဉ်ဝဲဒဉ်လာအလီာ်အိဉ်လာအကဘဉ်ဒီးန့ဉ်နီာ်တဂးကွဲဉ်တံကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့တံဖဲတံမာမုတမုာ်တံမာဂုထီဉ်ကွဲတံအတံဖဲတံမာဖဲအအိဉ်ဖျါလာ ၅၀၁ အပူအသီးအခါန့ဉ်တက့ာ်.
- ၈. ဒီးန့ဉ်သိလ့ဉ်တံလဲတံကွဲလာနဖိကလဲဆူကိမုာ်ဂုဟဲကွဲဆူဟံဉ်လာကိမုာ်ဂုလာတလီာ်နဟ့ဉ်အပူဒိဉ်ဒိဉ်ကလဲလာအကဲထီဉ်တံကီတံခဲလာနဂီာ်ဖဲနဖိမုာ်ဘဉ်တံပာ်န့ဉ်အိဆူတံရဲဉ်တံကျဲဝဲအံအပူလာကီာ်ရဲဉ်လီာ်ကဝီကိအခါန့ဉ်လီာ်.
- ၉. ကမာနဖိဒီးနွန်တန်ခွဲတံယာ်ဒဲသီးသီးလာကဟံဖိဉ်မာသကိးဘဉ်တံလာတံဂဲလီာ်ခိဉ်ဂဲလီာ်ကွဲအပူဒီးတံဟူးတံဂဲလာတံအေးချာတဖဉ်လာအဘဉ်တံကတဲာ်ကတီာ်န့ဉ်အိလာကီာ်ရဲဉ်လီာ်ကဝီကိသ့တဖဉ်န့ဉ်လီာ်.
- ၁၀. သမံသမိးကွဲတံကွဲနီဉ်ခဲလာ်လာအဘဉ်ထွဲလိာ်အသးဒီးတံဆာတံလာအဘဉ်ထွဲဒီးနဖိအဂုာ်အကျိအတံအိဉ်သး,တံသမံသမိးကွဲတံ,တံကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့အတံရဲဉ်တံကျဲဒီးတံပာ်လီာ်န့ဉ်တံဖဲလိမာဒီးအလီာ်တဖဉ်န့ဉ်လီာ်.
- ၁၁. မုတမုာ်ဘဉ်လာတံတြီယဉ်ဝဲလာ်လာ်ဆုဆုလာနကဒီးန့ဉ်နဖိအတံကွဲနီဉ်ကွဲးယါသ့တဖဉ်ဘဉ်န့ဉ်,နမာန့ဉ်နဖိအတံကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့အတံကွဲနီဉ်ကွဲးယါလာအနကဘဉ်ဟ့ဉ်အပူသ့တဖဉ်သ့ဝဲဒဉ်န့ဉ်လီာ်.
- ၁၂. ကိးဆဲးကျိးကီာ်ရဲဉ်လီာ်ကဝီကိဒီးပတံထီဉ်ဒဲသီးအဝဲသ့တံကတဲာ်န့ဉ်ဟံနာဒီးတဲဖျါထီဉ်န့ဉ်နာလာနဖိအတံကွဲနီာ်ကွဲးယါအခိပညီန့ဉ်လီာ်.
- ၁၃. ပတံထီဉ်ဒဲသီးတံကဘိဘဉ်မာဂုထီဉ်ကွဲနဖိအတံကွဲနီာ်ကွဲးယါဖဲနမုာ်နလာနဖိအတံကွဲနီဉ်ကွဲးယါမုာ်တံလာအတလီာ် တံလီဆဲး,လာအဟ့ဉ်ကမာ်တံဂုာ်တံကျိမုတမုာ် မုာ်တံလာအမာတရီတပါနဖိအတံဘဉ်ဘာတံခွဲတံယာ်အခါန့ဉ်လီာ်.ကီာ်ရဲဉ်လီာ်ကဝီကိမုာ်သမာနတံပတံထီဉ်လာတံဘိဘဉ်မာဂုထီဉ်ကွဲတံအဂီာ်အဝဲအံန့ဉ်,အဝဲသ့တံကဒးသ့ညါကဒါကွဲနာလီတံလီဆဲးဒဲတံပနီဉ်တံဆာကတီာ်အိဉ်ဝဲအသီးဒီးကဟ့ဉ်ကူဉ်နဘဉ်ယးနတံခွဲတံယာ်တဖဉ်လာနကပတံထီဉ်တံဂုာ်တံကျိသ့တဖဉ်အံဆူပီာ်ရီအအိဉ်န့ဉ်လီာ်.
- ၁၄. ဆိုးထီဉ်လိာ်ဘာလိာ်ကီာ် ၅၀၄ တံသ့တံသးတမုာ် ဖဲနမုာ်အိဉ်ဒီးတံသးတလီပလိာ်ယုာ်ဒီးကိအခါန့ဉ်လီာ်.
- ၁၅. ပတံထီဉ်တံကျဲဘဉ်လိာ်ကွဲတံမုတမုာ်ကီာ်ဘျီဉ်တံအိဉ်ဖိဉ်လာအတအိဉ်ဒီးတံကွဲမဲဉ်ပုကညီလာဘဉ်ထွဲဒီးတံဆာ တံမုတမုာ်တံဟူးတံဂဲတမံဂုလာအဘဉ်ထွဲဒီးနဖိအဂုာ်အကျိ,အတံသမံသမိး,အတံကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့တံရဲဉ်တံကျဲ,အတံပာ်လီတံဖဲလိမာဒီးအလီာ်သ့တဖဉ်န့ဉ်လီာ်.နာဒီးပုကိဖိန့ဉ်လီမာသကိးတံလာကီာ်ဘျီဉ်တံအိဉ်ဖိဉ်ဝဲအံအပူဒီးမာပီာ်ရီမာခါစးတံလာနဂီာ်သ့ဝဲဒဉ်န့ဉ်လီာ်.
- ၁၆. ပတံထီဉ်နတံသ့တံသးတမုာ်တဖဉ်ယုာ်ဒီး တံကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့လီဆီပုန့ဉ်တံ,ဖိမံမုဒါခိဉ်,ဘျီဉ်ခဲနီကိ, 5th & Mellette SW, Huron, SD 57350 (၆၀၅-၃၅၃-၆၉၉၇)မုတမုာ်ဆူ လီာ်ကဝီပုန့ဉ်တံ, ကူဉ်သ့ဆဲးလာဝဲကျိ,ထံလီာ်ကီာ်ပူတံခွဲတံယာ်တဖဉ်အဝဲအေး, 10220 North Executive Hills Blvd., 8th Floor, Kansas City, MO 64153-1367. လီတဲစီနီာ်ဂံး: ၈၁၆၈၈၀-၄၂၀၂; TDD: ၈၁၆-၈၉၁-၀၅၈၂; လီပရနီာ်ဂံး OCR-KansasCity@ed.gov အအိဉ်န့ဉ်လီာ်.

တၢ်ကူၤစၢၤယၢၤဘျၢတၢ် တၢ်ဖံးတၢ်မၤ ဒီးပှၤအမဲၤရကၤဖိလၢ အက့ၢ်ဂီၤတဂ့ၤတဘၣ်တဖၣ် တၢ်ဖံးတၢ်မၤဒ်အဖျါ
လၢ အကူၣ် ၅၀၄ အပူၤ

တၢ်တက့ၢ်တလီၤတၢ် အတၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ

အဝဲအံၤမ့ၢ်ဝဲ ဟူရိၣ်ကီၢ်ရၣ်လီၢ်ကဝီၤက့ၢ် အတၢ်ဘျၢသနူလၢ ပှၤက့ၢ်ဖိတဂ့ၤတဂ့ၤလၢ အအိၣ်ဒီး က့ၢ်ဂီၤတဂ့ၤတဘၣ် တလၢတပျဲ
အပတီၢ်ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤလဲၣ်ဂ့ၤ တဘၣ်တၢ်တြီၤအီၤလၢအကဟ်ဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢ,တဘၣ်တၢ်က့ၢ်ကဟ်က့ၢ်အတၢ်န့ၣ်ဘျးန့ၣ် ဖျိၣ်လၢ
,တဘၣ်တၢ်က့ၢ်တလီၤအီၤလၢ ကီၢ်ရၣ်လီၢ်ကဝီၤတၢ်က့ၢ်ဘၣ်က့ၢ်သ့တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤ မ့တမ့ၢ် လၢတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ အပူၤဘၣ် န့ၣ်
လီၤ.

တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ထဲသိးတုၤသိးမ့ၢ်ဝဲ

ဟူရိၣ်ကီၢ်ရၣ်လီၢ်က့ၢ် အတၢ်ဂ့ၢ်လၢအရၢဒိၣ်ဒီးအလီၢ်ဆိကတၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပှၤတဂ့ၤတဂ့ၤလၢ အအိၣ်ဒီးတၢ်သံက့ၢ်သံဒီး လၢအဘၣ်ထွဲဘၣ်ယးဒီး က့ၢ်အတၢ်လူၤပိၢ်မၤထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီ လၢအကူၣ် ၅
၀၄အပူၤတဖၣ် ဆဲးကျိးအီၤလီၤလီၤဆူ ...

အကူၣ် ၅၀၄ ဖိးမံမူဒါခိၣ်... တၢ်ကူၣ်ဘၣ်က့ၢ်သ့လီၤဆီအပူၤန့ၣ်တၢ်
က့ၢ် ... ကီၢ်ရၣ်လီၢ်ကဝီၤက့ၢ်
လီၤတဲစိ,ဖဲးကွဲးဒီးဆူလံာ် နီၢ်ဂံၢ်.... ၆၀၅-၃၅၃-၆၉၉၇

**Section 504 of The Rehabilitation Act and Americans with Disabilities Act
NOTICE OF NONDISCRIMINATION**

It is the policy of Huron School District that no student shall, on the basis of disability, be excluded from participation in, be denied the benefits of, or be subjected to discrimination under any district educational program or activity receiving assistance.

Equal opportunity is a priority of the
Huron School District

Any person having inquiries concerning the school's compliance with the regulations implementing Section 504 is directed to contact:

ပျက်စီးမှုအတွက် အတားတားစာ

ပျက်စီးမှုအတွက် အတားတားစာရေးဆွဲခြင်း လာအမေလိတ်လာ ဟူရိုင်ကီရိုင်လီကဝီကီတဖန် အိုင်ဒီအိတ်စိတ်ကမီလာ အကဒီးနှင့် ဘဉ် တာကူဘဉ်ကူသု အတားတားစာရေးဆွဲခြင်း လာအကလီ, လာအကြားဝဲဘဉ်ဝဲ တဖန်နှင့်လီ. လာနကသုညါအါထီဉ် တာဂုတ်တာကျီ လာလာပျဲပျဲ ဘဉ်ထွဲဒီး ပျက်စီးမှုအတွက်အတားတားစာရေးဆွဲခြင်း ဒီး တာဖဲတာမတဖန်အဂီ, ဝံသးစူ ဆဲးကျီးဘဉ် တာကူဘဉ်ကူသုလီဆီ ပျက်စီးမှု, ရှုလံနံ ရှုလု ဝဲ ၃၅၃-၆၉၉၇ တက့ာ်.

တာဟ်ကီအတားတားစာရေးဆွဲခြင်း ဘဉ်ဘဉ်ဘာဘာ အတားတားစာရေးဆွဲခြင်း, လံာ်နံဒီး တာဂုတ်တာကျီ

၁၉၇၄ ဟံဉ်ဖီဖီ တာကူဘဉ်ကူသု အတားတားစာရေးဆွဲခြင်း ဒီး တာဘဉ်ဘာဘာ တာဖဲတာမ ဟ်ကီဟ်ကျီတဖန် ပျက်စီးမှု အ တာကူဘဉ်ကူသု အတားတားစာရေးဆွဲခြင်း နှင့်လီ. မိတ်ဟ်, ပျက်စီးမှု, မုတမုာ် ပျက်စီးမှု အသးနံဉ်အိဉ် ၁၈နံဉ်အုအဖီခိဉ် တဖန် ဩဝဲ တာရလီ ပျက်စီးမှုအတားတားစာရေးဆွဲခြင်း ခိဖျီ ကွဲးဆုထီဉ်လံာ်ဆု ကီခိဉ်အအိဉ် သုဝဲနှင့်လီ.

ဝံသးစူ ကွဲးရဲဉ်လီ နတားဘဉ်ယိဘဉ်ဘီတမံဂုတမံဂု လာပကီကဘဉ်လူဟ်မဲတဖန်ဆု အဲးဖဲအဲးရဲဖဲအုဉ်(FERPA)တ ဖ်သိဉ်တာသီတဖန် ဆု..

Dr. Kraig Steinhoff , Superintendent, 150 5th St SW, Huron, SD 57350
Phone.. (605) 353-6990

လာနကသုညါအါထီဉ် တာဂုတ်တာကျီအဂီ, နကီး ၁-၈၀၀-၈၂၇-၅၃၂၇, မုတမုာ် နဆဲးကျီး လီအိဉ်လီဆိး လာလံာ်တခါ အံး သုစုာ်ကီးနှင့်လီ.

Family Policy Compliance Office, US Dept. of Education, 400 Maryland Ave, SW, Washington, DC 20202-8520

www.ed.gov/ploicy/gen/guide/fpco/ferpa/index.htm1

လံာ်နံဒီးအတားတားစာရေးဆွဲခြင်း

ဟူရိုင်ကီရိုင်လီကဝီကီ ကတဲာ်ကတီး ငုးအိဉ်ထီဉ်ဝဲ တာကူဘဉ်ကူသု နီတဂါအဂုတ်အကျီ ဘဉ်ထွဲဒီးအပျက်စီးမှုတဖန် ဒ် အမုာ် လံာ်နံဒီးအတားတားစာရေးဆွဲခြင်း ဒ်လံာ်အံးအသိး နှင့်လီ.

- မံး
- အိဉ်ဆိးလီကျဲဒီးလီတမီနီဂံာ်
- အိဉ်ဖျဲဉ်မုာ်နံး
- ကီလါအလဲထီဉ်ဝဲတဖျဲဉ်အမံး
- မုာ်နံးမုာ်သီလာတာထါပျဲမံး

- ကိုဖိမိာ်ပာ်ပုကွာ်ထွဲတၢ်
- ပာ်ဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢကွဲအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပူၤ
- အယၢ,အထီ,အသးန့ၣ်,ကရၢဖိလၢတၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲဖဲလဲၣ်တတိၤအပူၤ
- ဒီးန့ၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လၢဟ့ၣ်ကပီၤ

ပုၤအနီၢ်တဂၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်

တၢ်ကတိၤ “ပုၤအနီၢ်တဂၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်” အခိပညိၣ်မ့ၢ်ပဲ ပုၤတဂၤဂ့ၤတဂၤဂ့ၤ လၢအဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ကမၣ်အိၤ ဒိဖျိမၤတရီၤတပါ တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢသ့ၣ်တဖၣ်, ကဘၣ်ဟံးန့ၣ်မူဒါ, မ့တမ့ၢ် တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢအသဲးစးသန့န့ၣ်, ပုၤတဂၤအံၤ အိၣ်ဒီးတၢ်စိတၢ်ကမိၤ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် လၢ...

- က. အကဘၣ်သ့ၣ်ညါဝဲ ဘၢကွီၢ်လၢ အတၢ်အိၤတဖၣ် မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ် န့ၣ်လီၤ.
- ခ. အကဟံၣ်ဖျါထီၣ် အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ် တချးဒီးလၢ တၢ်မၤ တၢ်စံၣ်ညိၣ်ဆါတဲာ်လၢခံကတၢ်ဒီးဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

ပုၤကွဲဖိလၢ အဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ် တၢ်ဖိၣ်ပံးယၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိ အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ နးနးကျဲၤကျဲၤ ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ဟဲထီၣ်ကွဲတသ့ဘၣ် လၢတၢ်ဆၢကတိၤဖးယံာ်အတီၢ်ပူၤ, တၢ်လၢကဘၣ်လူၤပိာ်မၤထွဲဝဲ ဖဲတၢ်ဟ့ၣ်ကဒါက့ၤအိၤမူဒါ, မ့တမ့ၢ် တၢ်နီၤဟးထီၣ်ကွဲအိၤလၢကွဲ န့ၣ်, အဝဲသ့ၣ်ကဒီးန့ၣ်ဝဲ ကွဲအတၢ်သိၣ်တၢ်သိသန့အလံာ်ကွဲးဒိ လၢကွဲအအိၣ် လၢအဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်သိၣ်တၢ်သိ အတၢ်န့ၣ်ကျဲ အလၢအပူၤ လၢအမၤလီၤတံာ် ပုၤအနီၢ်တဂၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆါတဲာ် လၢတၢ်ဖိၣ်ပံးယၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိအတၢ် ဟူးတၢ်ဂဲၤ မ့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤအိၤလံာ်န့ၣ်, ပုၤကွဲဖိလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ အကပတံထီၣ် ဆါတဲာ်အဝဲန့ၣ် ဆူတၢ်စိတၢ်က မိၤလၢ ထးတပတီၢ် ဒီး ကဘၣ်တၢ်ဖျါထီၣ် တၢ်လၢအသးဆူၣ်မၤဝဲတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်န့ၣ်ဝဲအလီၢ်ခံ တၢ်ဖိၣ်ပံးယၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိ အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ ကဘၣ်အိၣ်ခိးဝဲ တၢ်ပတံထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဆူညါတပတီၢ် အတၢ်စံးဆၢတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. လၢနကဒီးန့ၣ် တၢ်ပတံထီၣ်တၢ်အကျိၤအကျဲ အလံာ်ကွဲးဒီးအဂီၢ်, ဝံသးစူၤ ဆဲးကျိး ကွဲအဝဲဒးတက့ၢ်.

တၢ်ဟဲတုၤဆူကွဲအဂ့ၢ်အကျိၤ

မဲၤဒုးစၢၣ် ၂တီၤ-၃တီၤ ကွဲ
 နၢ်ရံၣ်လၢ ပုၤ ၂တီၤ-၃တီၤ ကွဲဖိအဂီၢ်
 ဂီၤခိ ၈း၁၅ တုၤဟါခိ ၃း၁၀

တၢ်တဟဲထီၣ်ကွဲ

ဖဲနဖိမ့ၢ်တဟဲထီၣ်ကွဲန့ၣ်, ဝံသးစူၤ တသ့ဖဲအသ့ ဆဲးကျိးကွဲ ဆိဆိတက့ၢ်. နဖိမ့ၢ်ဟးအိၣ်ဒီးပုၤတဂၤဂ့ၤ ဖဲနလဲၤဟးဆူတၢ်လီၢ်အဂၤ ၁ အခါန့ၣ်, ဝံသးစူၤ ဒုးသ့ၣ်ညါဘၣ်ကွဲ တက့ၢ်.

ဖဲနဖိအကွဲသရၣ် မ့တမ့ၢ် အကွဲခိၣ်မ့ၢ်ထံၣ်ဝဲဒၣ်တမံၤယီၤလၢ လံာ်လဲၢ်တၢ်ကိတၢ်ခဲတအိၣ်လၢ ဖိသၣ်အဂီၢ် ဖဲဆၢကတိၤအံၤအခါ ဘၣ်န့ၣ်, တၢ်ကဟ့ၣ်ဝဲဖိသၣ်အခွဲး ဖဲဂီၤ ၁း၃၀မ့တမ့ၢ်ဟါ ၂း၃၀နၢ်ရံၣ် ဝဲအလီၢ်ခံ လၢအကလဲထီၣ်မၤလိဝဲ ဖဲနအနီၣ်တနၢ်ပျီၣ်စု အတၢ်မၤလိသ့ဝဲဒၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လိၤမ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ နကဟဲဟံးက့ၤနဖီလၢက့ၢ် တချုးက့ၢ်စံာ်လိၤဒံးဘၣ်န့ၣ်, ဝံသးစူၤ ဆဲးကျိးဆိက့ၢ် တသ့ဖဲအသ့တက့ၢ်.ဖဲ နဖီတဟဲထီၣ်တၢ်လံာ်က့ၢ် မ့ၢ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဆါ လၢအဘၣ်က့ၢ်ဘၣ်ကံာ်တၢ်သ့ ဒ်အမ့ၢ်(တမူးဖိ-တၢ်ဆါဖိ,ကိာ်ဘိတၢ်ဆါ-ဒူးဘိးတၢ် ဆါ, တၢ်ထီၣ်ထါတၢ်ဆါ, တမ့ၢ်တၢ်ခုၣ်မ့တမ့ၢ်တၢ်ဘၣ်သမ့ၢ်ဘၣ်)အခါန့ၣ်,အဝဲကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ကွဲးယုန့ၣ်အခွဲးလၢ အကဟဲက ညီၣ်ကဒါက့ၢ်က့ၢ် အဂီၢ် န့ၣ်လိၤ.နလဲၤဟံးန့ၣ် တၢ်ယုန့ၣ်တၢ်အခွဲးအလံာ်က့ၢ် အဝဲန့ၣ်လၢ နကသံၣ်သရၣ်အအိၣ် မ့တမ့ၢ် လၢ ဝုးဂူ သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လိၤ. နဖီအတၢ်ကိာ်မ့ၢ်ထီၣ်အါန့ၣ် ၁၀၀.၀ဒံၣ်ကြံၢ်န့ၣ်,ကဘၣ်တၢ်ဆုၤက့ၢ်အိၣ်ဆူ ဟံၣ်လိၤ.လၢခံ ၂၄နာ်ရံၣ် အတၢ်ပူ ဖဲအတၢ်ကိာ်မ့ၢ်တအိၣ်လၢဘၣ်န့ၣ်, နဟဲဆုၤကဒါက့ၢ်နဖီဆူက့ၢ် သ့ဝဲဒၣ်လိၤ.

လၢ၂၄နာ်ရံၣ်အတၢ်ပူ အတၢ်ကိာ်မ့ၢ်တ အိၣ်လၢအါန့ၣ် ၁၀၀.၀ဒံၣ်ကြံၢ် ဒီး အဝဲမ့ၢ်တအိၣ်ကသံၣ်နီတမံၤ လၢအတၢ်ကိာ်ကလိၤအ ဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်, အဝဲဟဲထီၣ်ကဒါက့ၢ်က့ၢ်သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လိၤ. ပကအိၣ်မုၤမထွဲ ကလံာ်ထံး ဒဲၣ်ခိထံၣ် တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချူဝဲက့ၢ် ဒီး စံၣ်ဒံ နံၣ်စံၣ်-တၢ်လိၤလၢတၢ်ပၤဆုၤ တၢ်ဆူး တၢ်ဆါ အတၢ်နဲၣ်ကျဲ ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဟဲထီၣ်က့ၢ် သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လိၤ. ဖဲနဖီမ့ၢ်လဲၤထီၣ်လိာ်က သံၣ်သရၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ထံၣ်လိာ်အ ဂုၢ်အကတခါခါန့ၣ်,ဝံသးစူၤ ကွဲးဒူးသ့ၣ်ညါ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဆူ နဖီအသရၣ်အအိၣ် တက့ၢ်.

တၢ်ထီၣ်က့ၢ်ဘၣ်ဆါဘၣ်ကတီၢ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်အရူဒိၣ်ဒိၣ်မးလၢ တၢ်တုၤထီၣ်ဆူတၢ်ပညိၣ်ဖိတၢ်အဂီၢ် န့ၣ်လိၤ.ဖဲက့ၢ်ထီၣ်အဆါကတီၢ် န့ န့ၣ်,ပုၤက့ၢ်ဖိကဘၣ်ထီၣ်က့ၢ် ဒ်သိးအကမၤန့ၣ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အဂီၢ် န့ၣ်လိၤ.အိၣ်ဖျါဝဲဒၣ်တြၢၢ်ကလံာ်လၢ ပုၤက့ၢ်ဖိလၢအတဟဲထီ နံၣ်က့ၢ် တအိၣ်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလိၤတၢ်လိၤဆဲး ယံာ်ယံာ်သ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် တၢ်ကိာ်တဲလဲလၢ ကလံာ်ထံးဒဲၣ်ခိထံၣ်က့ၢ် ဒီး ထံကိာ်ဒ ဝဲတဘၣ်အဂီၢ် စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လိၤ. မ့ၢ်တဟဲထီၣ်က့ၢ် ၁၀မ့ၢ်ကယၤ လၢဒီးတနံၣ်ညါအဂီၢ်, မ့တမ့ၢ် တလါ ခံဘျီန့ၣ်, တၢ်အံၤကဲ ထီၣ် တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး လၢပုၤက့ၢ်ဖိ အတၢ်မၤန့ၢ်မၤန့ၢ်အဂီၢ် န့ၣ်လိၤ. ပုၤက့ၢ်ဖိလၢ တဟဲထီၣ်က့ၢ် အါအါသ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်တၢ် ဆုၤထီၣ် အမံၤဆူ က့ၢ်ပုၤတဝါပုၤမတၢ်ဖိ အအိၣ် မ့တမ့ၢ် ဆူ ပုၤယုၤက့ၢ်ပုၤကိာ် - Officer Vaitohi အအိၣ် န့ၣ်လိၤ.

ပုၤက့ၢ်ဖိလၢ အအိၣ်လၢ နီၢ်တဂၤတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲ(IEP) မ့တမ့ၢ် ၅၀၄ တၢ်မၤယုဖိးလိာ်တၢ် တၢ်တိာ်ကျဲၤ အပူတ ဖၣ် မ့ၢ်ယုၤက့ၢ်ခဲအံၤခဲအံၤန့ၣ်, တချုးတၢ်ဆုၤ ထီၣ်ဒံးအမံၤဆူ ကိာ်စဲၣ်အပီၢ်ရီအအိၣ်အခါ, ဟူရိၣ်လိာ်ကဝီၤက့ၢ်-ပုၤက့ၢ်ဖိအသ ရၣ် တဖၣ် ကတၢ်ပိာ်တဲသကိးဆိ ပုၤက့ၢ်ဖိအတၢ်တဟဲထီၣ်က့ၢ် ဒီး တၢ်ဟဲထီၣ်က့ၢ်စဲၣ်ခဲ အဂ့ၢ်အကျိၤ န့ၣ်လိၤ.

တၢ်ဟဲတုၤဆူက့ၢ် ဒီး တၢ်ဆါကတီၢ်နာ်ရံၣ်

တချုးလၢ ဂီၤခိ ၇း၄၅ န့ၣ်, ပုၤလၢအကက့ၢ်ထွဲဖိသၣ် လၢတၢ်ဂဲၤလိာ်က့ၢ်အလိာ် တအိၣ်ဒံးဘၣ်, လၢတၢ်န့ၣ်အယံၤ,ပုၤက့ၢ်ဖိတဖၣ် တၢ် တအဲၣ်ဒီးလၢ အကဟဲဆူက့ၢ်ဂီၤဂီၤဘၣ် န့ၣ်လိၤ. ဒ်လဲၣ်ဂုၤဂုၤ,တၢ်အာၣ်လိၤတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်မၤလိၤဆိအိၤ ဒ်တၢ်အိၣ်သးအိၣ်ဝဲအ သိး သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လိၤ. က့ၢ်အဝဲတြီ အိးထီၣ်ဖဲ ဂီၤခိ ၇း၃၀, ဘၣ်ဆၣ် ပတအဲၣ်ဒီးလၢ ပုၤက့ၢ်ဖိ ဟဲတုၤဆိန့ၣ် ၇း၄၅ ဘၣ်န့ၣ်လိၤ. တ ဂ်တဟ့ၣ် ပုၤက့ၢ်ဖိနီတဂၤအခွဲးလၢ အကဟဲတုၤဆူက့ၢ် ဆိန့ၣ် ဂီၤခိ ၇း၃၀ ဘၣ်န့ၣ်လိၤ. တၢ်ဒူးအိၣ် ဂီၤတၢ်အိၣ်လၢက့ၢ် ဆိန့ၣ် ဒံး တ ဂ်ဆါကတီၢ်လၢ တၢ်ဖျါအိၣ်လၢလၢအံၤ န့ၣ်လိၤ. ဂီၤတၢ်အိၣ် ဘၣ်တၢ်စးထီၣ်အိၣ်ဖဲ ဂီၤခိ ၇း၄၅ တုၤ ၈း၁၅ န့ၣ်လိၤ.

ပုၤမိသၣ်ကိးဂၤဒဲး ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအိၣ်လၢ အကက့ၢ်ဆူဟံၣ် မ့တမ့ၢ် ဆူပုၤလၢအကက့ၢ်ထွဲအိၣ်အဟံၣ် ဖဲက့ၢ်ပုၤဝံၤအလိာ်ခံအ အိၣ် တဘျီယီ န့ၣ်လိၤ. အဝဲအံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢအလိာ်အိၣ်သပုၤကတၢ် ဒ်သိးမိာ်ပာ် မ့တမ့ၢ် ပုၤလၢအကက့ၢ်ထွဲဖိသၣ် ဖဲက့ၢ်ပုၤဝံၤအလိာ်ခံ သ့ၣ်တဖၣ် ကသ့ၣ်ညါဝဲ ပုၤမိသၣ်အိၣ်တၢ်လိာ်ဖဲလဲၣ် န့ၣ်လိၤ. မိာ်ပာ်တဖၣ် တၢ်ယုကညးအိၣ်လၢ အကဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအဖိဒ်သိး အဖိကမၤထွဲတၢ်အဝဲအံၤ ကိးနံၤဒဲးန့ၣ်လိၤ.

🍅 တၢ်ဖံးလိမၤဒီး 🍅

မၤဒူးစၢ် ၂တၢ်, ၃တၢ်ကို တၢ်အၢ်လိမၤဒီး

ပတုၢ်ဘၣ်လၢ မ့ၢ်တၢ်အရူဒိၣ်နီၢ်မးလၢ ကွဲဒီးဟံၣ် ကြးမၤသကိးတၢ်တပူၤယီ လၢတၢ်ကမၤလိတၢ် ဒ်သိးနဖိကဒီးန့ၣ် တၢ်ကူၣ် ဘၣ်ကူၣ်သ့လၢအဂ့ၤကတၢ် တသ့ဖဲအသ့ န့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးတၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်တခါအံၤ ကလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အဂီၢ်, ကိးနံၣ်ဒဲး ပမၤပပူၤ ကွဲဖိ, မိၢ်ပၢ်, ဒီး ကွဲအပူၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် ကွဲးစဲလိမၤဒီးလၢ လၢတၢ်ကမူမၤထွဲ ကွဲအတၢ်အၢ်လိမၤဒီးတဖၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

ဒ်ပူၤကွဲဖိတဂၤအသိး, ယက..

- နၢ်လၢ ယမၤလိတၢ်သ့ ဒီး ယကမၤလိတၢ် န့ၣ်လီၤ.
- ယကမၤလၢအဂ့ၤကတၢ် ထီၣ်တိ လၢယတၢ်မၤအပူၤ ဒီး ယလုလၢ်သကဲၣ်ပဝးအပူၤ န့ၣ်လီၤ.
- ဒူးနဲၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ပးကဲ ယနီၢ်ကစၢ်, ယကွဲ, ဒီး ပူၤအဂၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
- ဟဲဆူကွဲ အိၣ်ဒီးတၢ်ကတီၤယသး ယုၣ်ဒီး ယဟံၣ်တၢ်မၤတဖၣ် ဒီး လံာ်လံာ်တၢ်ပိးတၢ်လိတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

ဒ်မိၢ်ပၢ် ပူၤကွဲတၢ် တဂၤအသိး, ယက...

- မၤလိတၢ်လၢ ယဖိလဲၤဆူကွဲ ဘၣ်ဆာဘၣ်ကတီၢ် န့ၣ်လီၤ.
- ကတီၤယဟံၣ်ယမီ ဒ်သိးကဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်အဖိအဂံၢ်အဘါ လၢကဖးလံာ်ဒီးမၤလိတၢ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.
- ဆဲးကျိးလိာ်သးဒီး ယဖိအကွဲသရၣ် ဘၣ်ဆာဘၣ်ကတီၢ် န့ၣ်လီၤ.
- ဒူးနဲၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ယုးယီၣ်ပးကဲ ဒီး တၢ်တိစၢ်မၤစၢ် လၢယဖိအဂီၢ်, ကွဲသရၣ်အဂီၢ် ဒီး ကွဲအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

ဒ်ကွဲသရၣ်တဂၤအသိး, ယက...

- နၢ်လၢ ပူၤကွဲဖိကိးဂၤဒဲး မ့ၢ်ပူၤလၢအမၤလိတၢ်သ့ န့ၣ်လီၤ.
- ဒူးနဲၣ်ဖျါထီၣ် ယတၢ်ယုးယီၣ်ပးကဲဆူ ယလၢဖိသၣ်ကိးဂၤဒဲး ဒီး အဟံၣ်ဖိယီဖိ န့ၣ်လီၤ.
- ကတဲာ်ကတီၤန့ၣ် တၢ်အိၣ်သး လၢအကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢ် လၢတၢ်ဖံးလိမၤဒီးအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.
- ယုၣ်န့ၣ်ကျဲ ဒ်သိး မိၢ်ပၢ်တဖၣ် ကဟံၣ်ဖိၣ်မၤသကိးဘၣ်တၢ် လၢကွဲအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲအပူၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ဒူးနဲၣ်ဖျါထီၣ် ယတၢ်သကဲၣ်ပဝးလၢဂ့ၤ ဒီး ယလုလၢ်လၢအဂ့ၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

ဒ်ကွဲခိၣ်တဂၤအသိး, ယက..

- ကတဲာ်ကတီၤ ခိၣ်ယၢတၢ်အိၣ်ဝးတရံးတဖၣ် ဒ်သိးကကဲထီၣ် တၢ်ဆဲးကျိးအဂ့ၤ လၢပူၤမၤလိတၢ်ဖိ,မိၢ်ပၢ်,ဒီးကွဲသရၣ် ဖဲ န့ၣ်အဘၣ်စၢ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤစၢ်နဖိ

- ဖိသပ်တဖျ်မှ်ပုမလိတ်ဖိလအသးဆုင်ဒီးတၢ်အိၣ်ဝဲအါမးလကမၤဝံၤဝဲလၢဟံၣ်ဒ်သိးကမၤဆုၣ်ထီၣ်အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ဒီးအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဟူးတၢ်ဂၤတဘျုးမံၤလၢတၢ်ကမၤအိၣ်န့ၣ်အလီၢ်အိၣ်လၢတၢ်ကြးမၤသကိးအိၣ်ဒီးဟံၣ်ဖိယိဖိန့ၣ်လီၤ.
- မိၢ်ပၢ်လၢအဖးလံာ်ဆုၣ်န့ၣ်အဖိစ့ၢ်ကိးဖးလံာ်ဆုၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဖးန့ၣ်ဖိသၣ်အလံာ်သိၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်န့ၣ်မှ်တၢ်ကိးလိသးလၢအဂ့ၤတခါလီၤ.မှ်လၢတၢ်န့ၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဖိသၣ်အတၢ်သးဝဲဒ်သိးကဖးလံာ်အါအါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ဖဲနဖိဖဲက့ၤစိာ်လံာ်ဆုၣ်ဟံၣ်လၢအမၤလိဖးဝဲအဂီၢ်န့ၣ်ဒိကနၢ်အိၣ်ဂ့ၤဒီးပာ်ဖျါထီၣ်နတၢ်နတၢ်သ့ဆုၣ်သးဂဲၤဒီးနတၢ်သ့အိၣ်သးအိၣ်အိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- မၤဂ့ၤထီၣ်နဖိအကံာ်အစိခိဖျါလဲၤဖးစၢၤအိၣ်လံာ်လၢလံာ်ရိၤဒီးန့ၣ်တက့ၢ်.
- ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါနဖိဒ်သိးကဟံးန့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢကကတိၤတၢ်ဒီးဟံၣ်ဖိယိဖိဒီးစံးဆၢအတၢ်သံက့ၢ်ဘၣ်ယးတၢ်ကဲထီၣ်အသးတဖျ်ဒီးအိၣ်တက့ၢ်.
- ပာ်ဖျါထီၣ်နတၢ်သ့အိၣ်သးအိၣ်ဘၣ်နဖိဖဲအဝဲတဘၣ်န့ၣ်လၢအတၢ်လဲၤခိဖျါဒီးတၢ်လၢအကဲထီၣ်အသးဒီးအိၣ်တဖျ်အခါတက့ၢ်.
- ဒုးန့ၣ်နဖိဒ်သိးကသ့ကွဲးလံာ်လၢတၢ်ပညိၣ်အါမံၤန့ၣ်တက့ၢ်.လၢခဲဖဲနဖိသ့ၣ်ညါလၢကကွဲးလံာ်ဒ်လဲၣ်အခါန့ၣ်,ဟ့ၣ်အိၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢကကွဲးနီၢ်ကွဲးယါတၢ်,ကွဲးလံာ်ဆိရဲးတဖျ်ဒီးကွဲးလီၤတၢ်အမံၤအသၣ်တဖျ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- မၤစၢၤနဖိဒ်သိးအကသ့ၣ်ညါတနံၤဒီးတနံၤတၢ်အိၣ်မူတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒုးလၢနသ့အိၣ်တဖျ်တက့ၢ်.
- မၤဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ်နဖိအတၢ်အိၣ်မူခိဖျါဟံၣ်ဖိယိဖိတၢ်ဟးကသ့ၣ်ကသီဒီးတၢ်ဟးက့ၢ်ကိတၢ်,ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအိၣ်ဒ်သိးကအိၣ်ဒီးသးလၢအသ့မၤလိန့ၣ်တၢ်လၢအသီခိဖျါဟီၣ်ခိၣ်ဒီးတၢ်လၢအအိၣ်ဝးတရံးအိၣ်သ့ၣ်တဖျ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- မၤစၢၤနဖိဒ်သိးအကမံၤဘၣ်လၢလၢပျဲပျဲ,အိၣ်တၢ်အိၣ်ဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စး,ဒီးဟူးဂဲၤန့ၣ်လၢလၢလီၢ်လီၢ်တက့ၢ်.
- သိၣ်လိနဖိဒ်သိးကအိၣ်ဒီးလုလၢလၢအကအဲၣ်တၢ်ကဆ့ကဆိၣ်အကြးဝဲဘၣ်ဝဲ,ဒီးကဟံးန့ၣ်မူဒါလၢအနီၢ်ကစၢ်တၢ်က့ၢ်ထွဲလီၤသး,ဒီးတၢ်ကဆ့ကဆိၣ်တကပဖျါကိးန့ၣ်တက့ၢ်.
- သိၣ်လိနဖိဒ်သိးကဒိကနၢ်ပၤကီၢ်တဖျ်,ဒီးမ့ၣ်အူတၢ်ပနီၣ်တဖျ်ဒီးဟ့ၣ်ပလီၢ်အိၣ်ဒ်သိးအသ့တဝဲတၢ်မ့တမ့ၢ်ဒီးယုာ်သိလုၣ်ဒီးပုၤလၢအလီၤဆိတဖျ်နီတဘျီတဂ့ၤန့ၣ်တက့ၢ်.
- သဆၣ်ထီၣ်နဖိအခံၣ်သိးကလိၣ်ကွဲးဒီးဖိသၣ်လၢအသးန့ၣ်ဘၣ်ယုာ်ဒီးအိၣ်တဖျ်ဒီးပာ်ဖျါမၤသကိးတၢ်လၢတၢ်ဂဲၤလီၢ်ကွဲးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပူၤတဖျ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ဂုာ်ကျဲးစးကတဲာ်ကတိၤလံာ်ကဘျိး,တၢ်ခဲၣ်လွဲၤ,ထးရံး,ကသံၣ်ထံကျဲးတၢ်တၢ်ဒီးတၢ်ပိးတၢ်လိအဂၤတဖျ်လၢနဖိအဂီၢ်လၢအကသ့ဝဲဒ်သိးကတ့တၢ်ဂီၤတဖျ်လၢဟံၣ်ကသ့အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.ပာ်ဖျါထီၣ်နတၢ်သ့အိၣ်သးအိၣ်လၢနဖိအဖိခိၣ်ဖဲအဝဲမၤတၢ်တမံၤဂ့ၤတမံၤဂ့ၤဒီးစံးထီၣ်ပတြၢအိၣ်လၢအတၢ်မၤတမံၤလၢလီၤအဖိခိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

မိၢ်ပၢ် ဒီး ပုၤတတၢ တၢ်ဟံၣ်ဖိၣ် မၤသကိးတၢ်

ပုၤထံဖိကီၢ်ဖိ လၢပုၤတတၢအပူၤတဖျ် ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါတၢ်အိၣ် ဒီး ဘၣ်တၢ်ကွဲးတၢ်အိၣ်ဆုၣ်လၢကဟဲကတဲာ်ကတိၤ မၤစၢၤတၢ်လၢ ကိၣ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. နီၢ်တဂၤတၢ်သးအိၣ် တၢ်မုာ်သးမၤကလိစၢၤတၢ် လၢအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအပူၤ မ့တမ့ၢ် အိၣ်ဒီး တၢ်သ့ၣ်ညါ တၢ်လဲၤခိဖျါဘၣ်ယးဒီး ကိၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤတဖျ် ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအိၣ်လၢ ကဆဲးကျိးဒီးကိၣ်အဝဲဒီး ထီၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ. ပုၤမုာ်သးမၤကလိတဖျ် ဘၣ်တၢ်လီၢ်ဘၣ်အိၣ်လၢ ကမၤစၢၤဝဲဒ်သရၣ်,မုာ်တဖျ် လၢတီၤပူၤ န့ၣ်လီၤ.

ပျားမလိတံဖိတဖှ် ကဘၣ်တၢ်ဟးလိၣ်ကွဲၤအိၤ ဆူတၢ်လိၣ်အဂၤ နီၤအမ့ၢ်ပျားတၢ်တၢ်လိၣ် လၢအလီၤသ့ၣ်ပီၤသးဝးတဖှ် နီၤအဝဲသ့ၣ် အတၢ်ဖံးလိၣ်မးဒီး လၢကွဲၤလိၣ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်အသိး န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟးလိၣ်ကွဲၤအဝဲအံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢ အလုၢ်အပျးအိၣ်ဒိၣ်မး မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ် ဘၣ်တၢ်မလိၣ်အိၣ်ဒိၣ်မး ကအိၣ်ဒိၣ်တၢ်မလိၣ်အတၢ်လဲၤခိၣ်ဖျိ အမိၢ်လံၣ်ပျၢ် ဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ တၢ်မလိၣ်လၢ တၢ်သ့ၣ်စူးဆဲးလၢ အပူၤ, ကန့ၢ်ကဲထီၣ်ဘၣ်ထံဖိကီၢ်ဖိလၢအဂၤ, ဒီးတၢ်ပူၤတၢ်ဖျဲးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

မိၢ်ပၢ်တဖှ် တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၢတၢ်အိၣ်လၢ ကမၤသကိးတၢ်ဒီး အလီၢ်ကဝီၤကမ့ၢ်ကွဲၤတဖှ် ခိၣ်ဖျိ တၢ်ကဲထီၣ်ကရၢဖိလၢအဟူးဂဲၤတဂၤ လၢအ ကွဲၤ-မိၢ်ပၢ်-သရၣ်တၢ်ကရၢကရိၣ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ. နကဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢကွဲၤ ဘၣ်ယးဒီး ကွဲၤအတၢ်ကရၢကရိၣ်သ့ၣ်တဖှ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒီးစဲးတဖှ်

ကီၢ်စဲၣ်ဒီးလိၣ်ကဝီၤ အတၢ်သမံသမိး တၢ်ဒီးစဲးတဖျးခါ ဘၣ်တၢ်မအိၣ်လၢ ဒီတနံၣ်ညါအတီၢ်ပူၤ နီၤသိးတၢ်ကသ့ၣ်ညါဘၣ် နဖိအတၢ်မနၤအပတီၢ် ဒီး အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အပတီၢ် စ့ၢ်ကိး န့ၣ်လီၤ. တၢ်သမံသမိး တၢ်ဒီးစဲးလၢလၢသ့ၣ်တဖှ်အံၤ ပၢ်ယုၣ်ဘၣ်ဆၢ အဂၤအိၣ်ဒိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

- NWEA/MAP-တၢ်မလိၣ်တၢ် တၢ်သ့ၣ်ဘၣ် အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်(တီၤဖိသၣ်-၂ တီၤကွဲၤဖိ)-သ့ၣ်လၢလီၤဆၢကတီၢ်, တၢ်ဂီၢ်ခါအဆၢကတီၢ်, တၢ်ကီၢ်ထီၣ်သိဆၢကတီၢ်.
- Smarter Balanced Assessment -စမးထၢၣ်ဘဲလဲး တၢ်ဒီးစဲး လၢပူၤ ၃တီၤကွဲၤဖိ အဂီၢ်

တၢ်သမံသမိး တၢ်ဒီးစဲးအစၢ ကဘၣ်တၢ်တဲဘၣ်နၤ ဖဲမိၢ်ပၢ်ကွဲၤသရၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. နဘၣ်တၢ်ကွဲၤမ့ၢ်နၤလၢ နက ဟဲတၢ်ပိၣ်တဲသကိး တၢ်ဒီးစဲးအစၢအဝဲအံၤ ဒီးနဖိအကွဲၤသရၣ် မ့တမ့ၢ်ကွဲၤခိၣ် တဘျီဂ့ၤတဘျီဂ့ၤ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်

မိၢ်ပၢ်-သရၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် မ့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တခါလၢ နကတၢ်ပိၣ်တဲသကိးဘၣ် နဖိအတၢ်ဖံးတၢ်မ အဂ့ၢ်အကျိၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် နီၤအံၤ ကဘၣ်တၢ်မအိၣ်တနံၣ်ခံၣ်ဘျီ န့ၣ်လီၤ. ဟံၣ်ဒီးကွဲၤ အတၢ်ဂ့ၢ်ကျဲးစးထဲးဂံၢ်ထဲးဘါ လၢတၢ်သးတဖျၢၣ်ယီၤအံၤ မ့ၢ်တၢ်အရူၤဒိၣ်ဒိၣ်မးလၢ ဖိသၣ်အတၢ်သ့ၣ်ခုသးခု ဒီး တၢ်မန့ၢ်မနၤအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပၢ်တဖှ် တၢ်ကွဲၤမ့ၢ်အိၣ်လၢ ကဟဲတၢ်ပိၣ်တဲသကိးတၢ်ဒီး သရၣ်တဖှ် မ့တမ့ၢ်ကွဲၤခိၣ်တဖှ် တဆၢကတီၢ်ဂ့ၤဂ့ၤ ဖဲအချးအခါ န့ၣ်လီၤ.

ဖိသၣ်အိၣ်လီၤတၢ်လၢကွဲၤ ဖဲကွဲၤပျၢ်ဝံၤအလီၢ်ခံ

ဖိသၣ်တဖှ် တဘျီဘျီ တၢ်ကဟံၣ်လီၤတၢ်အိၣ်လၢကွဲၤ ဖဲကွဲၤစံၣ်လီၤဝံၤအလီၢ်ခံ ခိၣ်ဖျိကဘၣ်မလံၤက့ၤ အတၢ်မ မ့တမ့ၢ် ခိၣ်ဖျိတလူထွဲ တၢ်သိၣ်တၢ်သိ တခါခါအယီၤ န့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်တနီၤနီၤ ကဘၣ်အိၣ်တၢ်တစိၢ်ဖိ ခိၣ်ဖျိအိၣ်ဒီးမုၢ်ဒါလၢ ဘၣ်မကဆီၣ်က့ၤတၢ် လၢတီၤဒးပူၤအယီၤ လီၤ. ပျားကွဲၤဖိတဖှ် မ့ၢ်အိၣ်တၢ်လၢကွဲၤ ဖဲကွဲၤစံၣ်လီၤဝံၤအလီၢ်ခံအါန့ၣ် ၁၅မံးနံးန့ၣ် တၢ်ဟ့ၣ်အခွဲးလၢ ကတဲဘၣ်အမိၢ်အပၢ် လၢဟံၣ် ဒီးဒုးသ့ၣ်ညါအိၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖှ် န့ၣ်လီၤ. မ့တမ့ၢ်လၢ ဖိသၣ်လၢ အဟံၣ်ဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢ ကွဲၤအတၢ်ဂဲၤလိၣ်ကွဲၤ အပူၤတဖှ် ဘၣ်န့ၣ်, ဖိသၣ်ခဲလၢ် ကဘၣ်ဟးထီၣ်ဆူ ကွဲၤတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အချၢ ဖဲဟါ ၃း၁၅မံးနံး န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂဲၤလိၣ်ကွဲၤသ့ၣ်တဖှ်အံၤ ညီၣ်န့ၢ် တတံၢ်တၢ်ယံၣ်န့ၣ် ဟါခိ ၅း၃၀ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

နီၢ်ခိ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ (PE)

နီၢ်ခိတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တီၤ မ့ၢ်တၢ်မဂ့ၤထီၣ် တၢ်အကံၢ်အစိတခါ ဖဲကွဲၤဖိတဖှ် ကူၤကဲဒၣ် တၢ်ကူၤတၢ်ကလၢ အကြးဒီးတၢ်ဂဲၤ လိၣ်ကွဲၤအဂီၢ်အခါ န့ၣ်လီၤ.

မိတ်တဖန် မှတ်တမ်းဒီးလဲ အဖိကရဲလိက်ကွဲ လာမုန်းအဲဒဲန့ၣ် ဒီဖျိတ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချဲ တၢ်ဂ့ၢ်ကိအယိန့ၣ်, အဲဒဲသ့ၣ် ကဘၣ် ကွဲးလီၤလံာ်ဆူၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွိဖိတဖန် မှတ်မၤလိဝဲ နီၣ်ခိတ်ကူဘၣ်ကူၣ်သ့အတီၤတခါအံၤ အါန့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢ တၢ်ဟံပ နီၣ်အိၣ်(တနံၣ်)န့ၣ်, အဲဒဲသ့ၣ် ကဘၣ်ဒုးန့ၣ်ဝဲ လံာ်က့ၤလၢကသံၣ်သရၣ်ကွဲးစဲလီၤအမံၤ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သူ နီၣ်ခိတ်ကူလိက်ကွဲ ဒီး တၢ်တြီၤယၢၣ် နီၣ်ခိတ်ကူဘၣ်ကူၣ်သ့အတီၤ နီၣ်ခိတ်ညိၣ်တခါ,မ့တမ့ၢ် သူအိၣ်ဒ်အမ့ၢ် တၢ်မၤစၢၤလၢ ခံကတၢ်တခါသိးန့ၣ်, တဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအိၣ်နီၣ်တစဲး ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

လံာ်မးဟံဖျါ တၢ်တဲန့ၢ်ဟံတၢ်

တၢ်တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘး အပတီၢ်တၢ်ပနီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်တဲဖျါထီၣ် ပုၤကွိဖိအတၢ်မၤန့ၣ်မၤန့ၢ် လၢလံာ်တဘျီဘၣ်တဘျီ အမးအဖီခိ ဝဲ..... တၢ်ဂ့ၢ်ကွဲးစးတၢ်အတၢ်မၤပနီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်န့ၣ်ဖျါထီၣ် ပုၤကွိဖိအတၢ်ဂ့ၢ်ကွဲးစး အတၢ်ဟံဖျိၣ်မၤသကိးတၢ် ဖဲတၢ်သိၣ်လိအ ဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်သူတၢ်ဘၣ်အလီၢ်တခါမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါ မိတ်တဖန်လၢ ပုၤကွိဖိအတၢ်သူတၢ်ဘၣ်နီၣ်နီၣ် ဒီး တၢ်လၢအလီၢ် ဒီး လၢပုၤကွိဖိ ကဘၣ်ကဘၣ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်တဖန် မ့ၢ်မၤန့ၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢအဖီလၢအံၤ မ့ၢ်ဝဲတၢ်တဲဖျါထီၣ် တၢ်တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးအပ တီၢ် တၢ်ပနီၣ်လၢ လံာ်တဘျီဘၣ်တဘျီအဖီခိန့ၣ် လီၤ.

၂ တီၤ-တၢ်တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘး အပတီၢ်တၢ်ပနီၣ်

- 1 = လၢတၢ်ဟံပနီၣ်အဖီခိၣ်**
တၢ်ဆၢမုၢ်လၢ တၢ်မံးလိမၤဒီး အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီ တၢ်ထွဲဒီး တၢ်သူတၢ်ဘၣ်လၢ တၢ်မၤပနီၣ်ပတီၢ် အဲဒဲအံၤအပူၤ မ့ၢ်ဝဲတၢ် လၢအဂ့ၢ်လီၤဆီ ဒီး အပတီၢ်လၢ တၢ်ဟံပနီၣ်အဖီခိၣ် လၢအဂ့ၢ်ဒိၣ်မး န့ၣ်လီၤ.
- 2 = နီၣ်ဟံပနီၣ်**
တၢ်ဆၢမုၢ်လၢ တၢ်မံးလိမၤဒီး အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီ လၢအမးပတီၢ်ဝဲအံၤအပူၤ မ့ၢ်ဝဲ တၢ်လၢတၢ်ပျဲ နီၣ်ဟံပနီၣ် မ့တမ့ၢ်လၢ တၢ်ထီၣ်ယူ အဖီခိၣ်
- 3 = လၢတၢ်ပနီၣ်အဖီလၢ**
တၢ်ဆၢမုၢ်လၢ တၢ်မံးလိမၤဒီး အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီ လၢအမးပတီၢ်ဝဲအံၤအပူၤ မ့ၢ်ဝဲ အလီၢ်အိၣ်ဒီးလၢ ကဘၣ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီ ဒ်သိးအကတုၤဆူ တၢ်ဟံပနီၣ်အလီၢ် လၢအဖျါဖဲ ပတီၢ်ဝဲအံၤအပူၤ န့ၣ်လီၤ.
- P = လဲၤထီၣ်လဲၤထီ**
ပုၤကွိဖိအဲဒဲအံၤ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကအိၣ်ဝဲလၢတၢ်ဟံပနီၣ်အဖီလၢ ဘၣ်ဆၣ် အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီအိၣ်ဝဲဒ်န့ၣ် န့ၣ်လီၤ.

၂ တီၤ-တၢ်ဂ့ၢ်ကွဲးစးအတၢ်ပနီၣ်

- O = လၢအဖျိးစိ**   တၢ်ဟံဖျိၣ်မၤသကိးတၢ် လၢအဂ့ၢ်လီၤဆီ လၢတၢ်သူတၢ်ဘၣ်အဂီၢ်
- S = လီၤသးမံ**   တၢ်ဟံဖျိၣ်မၤသကိးတၢ် လၢအလၢပျဲ နီၣ်ဆၢမုၢ်လၢ လၢတၢ်သူတၢ်ဘၣ်အဂီၢ်
- L = နီၣ်ဟံပနီၣ်**   တၢ်ဟံဖျိၣ်မၤသကိးတၢ် လၢအတဖိးမံလိာ်အသးခဲလၢ် လၢတၢ်သူတၢ်ဘၣ်အဂီၢ်
- U = လၢအတလီၤသးမံ**   တၢ်ဟံဖျိၣ်မၤသကိးတၢ် လၢအတလၢတပျဲ လၢတၢ်သူတၢ်ဘၣ်အဂီၢ်

၃ တီၤ-တၢ်တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးအပတီၢ်တၢ်ပနီၣ်

- 1 = လၢတၢ်ဟံပနီၣ်အဖီခိၣ်**

တၢ်ဆၢမုၢ်လၢ တၢ်ဖံးလိမၤဒီး အတၢ်လဲထီၣ်လဲထီၣ် ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢ တၢ်မၤပနီၣ်ပတီၢ် အဝဲအံၤအပူၤ မ့ၢ်ဝဲတၢ်လၢအဂ့ၤလီၤဆီ ဒီး အပတီၢ်လၢ တၢ်ပၤပနီၣ်အဖီခိၣ် လၢအဂ့ၤဒိၣ်မး န့ၣ်လီၤ.

2 = ဇ်တၢ်ပနီၣ်

တၢ်ဆၢမုၢ်လၢ တၢ်ဖံးလိမၤဒီး အတၢ်လဲထီၣ်လဲထီၣ် လၢအမးပတီၢ်ဝဲအံၤအပူၤ မ့ၢ်ဝဲ တၢ်လၢတၢ်ပူၤ ဇ်တၢ်ပနီၣ် မ့တမ့ၢ်လၢ တၢ်ထီၣ်ယူ အဖီခိၣ်

3 = လၢတၢ်ပနီၣ်အဖီလၢ

တၢ်ဆၢမုၢ်လၢ တၢ်ဖံးလိမၤဒီး အတၢ်လဲထီၣ်လဲထီၣ် လၢအမးပတီၢ်ဝဲအံၤအပူၤ မ့ၢ်ဝဲ အလီၢ်အိၣ်ဒီးလၢ ကဘၣ်လဲထီၣ်လဲထီၣ် ဇ်သီးအကတူၤဆူ တၢ်ပၤပနီၣ်အလီၢ် လၢအဖျါဖဲ ပတီၢ်ဝဲအံၤအပူၤ န့ၣ်လီၤ.

P = လဲထီၣ်လဲထီၣ်

ပှၤကွဲၤဖိအဝဲအံၤ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကအိၣ်ဝဲလၢတၢ်ပၤပနီၣ်အဖီလၢ ဘၣ်ဆၣ် အတၢ်လဲထီၣ်လဲထီၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ် န့ၣ်လီၤ.

၃ တၢ်တၢ်ကွဲးစးအတၢ်ပနီၣ်

- O = လၢအဖျါဖဲ** တၢ်ပၤပနီၣ်မၤသကိးတၢ် လၢအဂ့ၤလီၤဆီ လၢတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အဂီၢ်
- S = လီၤသးမံ** တၢ်ပၤပနီၣ်မၤသကိးတၢ် လၢအလၢပူၤ ဇ်တၢ်ဆၢမုၢ်လၢ လၢတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အဂီၢ်
- L = ဇ်တၢ်ပနီၣ်** တၢ်ပၤပနီၣ်မၤသကိးတၢ် လၢအတဖိးမံလိာ်အသးခဲလၢာ် လၢတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အဂီၢ်
- U = လၢအတလီၤသးမံ** တၢ်ပၤပနီၣ်မၤသကိးတၢ် လၢအတလၢတပူၤ လၢတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အဂီၢ်

တၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချၢတဖၣ်

ကသံၣ်သရၣ်မုၢ်ဖိ တၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်

လၢကွဲၤန့ၣ် အိၣ်ဒီး ကသံၣ်သရၣ်မုၢ်ဖိ အဝဲအံၤတဖျါၣ် လၢပှၤကွဲၤဖိလၢ အဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး မ့တမ့ၢ် ဆိးက့ထီၣ် ဖဲကွဲၤထီၣ်အဆၢကတ ဝီၢ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤကွဲၤဖိလၢအဆိးက့ မ့တမ့ၢ် ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတဖၣ် ကြးလဲၤဆူ ကွဲၤအဝဲအံၤအပူၤ န့ၣ်လီၤ. ပှၤကွဲၤဖိလၢ အတၢ်ကိာ် ထီၣ် ၁၀၀.၀ ဆူအဖီခိၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်မၤအက့ၤဆူဟံၣ် န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တအိကသံၣ် ထဲၣ်လနီ မ့တမ့ၢ် အဘိၣ်ဖြိၣ်ဖု ဒီး အတၢ်ကိာ် မ့ၢ်တထီၣ်လၢ လၢ၂၄န့ၢ်ရံၣ်အတီၢ်ပူၤမး ဟဲထီၣ်ကဒါက့ၤကွဲၤသ့ဝဲ န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢ ကွဲၤတြီယၣ်အဂ့ၢ်အဂၤတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ကွဲးရံၣ် လီၤအီၤလၢ ကိာ်ရၣ်လီၢ်ကဝီၤကွဲၤ အပၣ်ယဲၤသန့အပူၤ န့ၣ်လီၤ.

ကွဲၤအကသံၣ်သရၣ်မုၢ်ဖိ တအိၣ်လၢ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အပူၤ ထီၣ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ. ပှၤကွဲၤဖိကြးသံကွၢ် ကွဲၤအနဲၣ်ရဲၣ် လၢတၢ်မၤစၢၤအ ဂီၢ် ဖဲကွဲၤအကသံၣ်သရၣ်မုၢ်တအိၣ်အခါ န့ၣ်လီၤ. မိာ်ပၢ်ဆဲးကျိး ကွဲၤအကသံၣ်သရၣ် ခိဖျိကိးကွဲၤအလီၢ်တဲစိ မ့တမ့ၢ် ဆုၤလီလံာ်ပရၢဆူ (ကွဲၤတၢ်သ့ၣ်ထီၣ် ကသံၣ်သရၣ် အလီၢ်ပရၢ) သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ကသံၣ်ဒိသဒါ တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ ဒီး တၢ်လီၢ်ဘၣ်တဖၣ်

ကလံးထံးဒဲၣ်ခိထီၣ် တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိ(SDCL 13-28-7.1)-(လၢအဘၣ်တၢ်မၤသီထီၤက့ၤအီၤဖဲ ၂၀၁၆) လိၣ်ဘၣ်ဝဲ လၢ ပှၤကွဲၤဖိကိးဂၤဒီး လၢအကန့ၢ်လီၤကွဲၤန့ၣ်,လၢတၢ်ကတူၢ်လိာ်အီၤအဂီၢ်, အလီၢ်အိၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ် ကဘၣ်ဒုးန့ၣ်ကွဲၤအပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ လၢကသံၣ်သရၣ်အလံာ်အုၣ်သး ဘၣ်ထွဲဒီး အဝဲဘၣ်တၢ်သမံသမိးတၢ်လံအီၤ,တၢ်သမံသမိးအီၤအဖၢ,ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဆဲးကသံၣ်ဒိသဒါ လၢအမ့ၢ် ထုၣ်ပျါသံတၢ်ဆါ, ကိာ်ယုာ်ဘိညိးတၢ်ဆါ, တၢ်ကူးဖးထီ, သမူးဖိ(တၢ်ဆါဖိ), ကွၢ်မနီၣ် သမူးဖိ, ခၣ် အံၣ်

တံတံဆိပ်၊ ခိပ်နှုတ်သလိဦးတံဆိပ်၊ ဒီး တံထိပ်ထိတ်တံဆိပ်၊ လာအဘဉ်တံဟ်ပနိဉ်အိလော ကီၢ်စဲဉ်တံအိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ့ဝဲကျိတဖဉ်န့ဉ်လီၤ.

တံသိဉ်တံသီအဝဲအံၤ မ့ၢ်ဝဲဒဉ်လော ဖိသဉ်ကိးဂးဒီးလော အနုဉ်လီၤဆူ ကလံၤထံးဒဲဉ်ခိထဉ်ကိ အတံၢ်ရဲဉ်တံကျဲအပူၤ အခိဉ်ထံးကတံၢ်တဘျီတဖဉ် အဂီၢ် န့ဉ်လီၤ. တံအဝဲအံၤ ဟ်ယုဉ်စ့ၢ်ကိးဒီး တံၤဘျီကိဖိတဖဉ်, တံၤဖိသဉ်ကိဖိတဖဉ် တုၤလော ဆံခံတံၤ ကိဖိတဖဉ် အဂီၢ်န့ဉ်လီၤ. ဖိသဉ်လော အအိဉ် လွံၢ်န့ဉ်ဆူအဖိလဉ်တဖဉ် ကြးဆးကသံဉ်ဒီသဒါ ဒ်အကြးဝဲဘဉ်ဝဲ တဖဉ်န့ဉ်လီၤ.

အစ့ကတံၢ် ကသံဉ်ဒီသဒါ လာတံၢ်လိာ်ဘဉ်အိၤ လာတံၢ်ဖိသဉ် တုၤ ဆံခံတံၤ ကိဖိတဖဉ်အဂီၢ် ဘဉ်တံၢ်တဲဖျါထီဉ်အိၤ ဒ်လဉ်အံၤအသိး န့ဉ်လီၤ.

- ၁. ကဘဉ်ဆဲးဝဲ ကီၢ်ယုာ်ဘိးညိး, တံကုးဖးထီ, တံခဉ်အံဉ်တံၢ် ကသံဉ်ဒီသဒါ လွံၢ်ဖျါ မ့တမ့ၢ် အါန့ဉ်လွံၢ်ဖျါ, အစ့ကတံၢ် တဖျါ ဝဲအအိဉ် ငန့ဉ် မ့တမ့ၢ် ငန့ဉ်ဝံၤအလိာ်ခံ န့ဉ်လီၤ.
- ၂. ကဘဉ်ဆဲးဝဲ တံဆါလီၤဘျီကသံဉ်ဒီသဒါ ငဖျါ မ့တမ့ၢ် အါန့ဉ် ငဖျါ, အစ့ကတံၢ်တဖျါ ဝဲအသးန့ဉ်အိဉ် ငန့ဉ် မ့တမ့ၢ် ငန့ဉ်ဝံၤအလိာ်ခံ န့ဉ်လီၤ.
- ၃. ကဘဉ်ဆဲးဝဲ သမုးဖိကသံဉ်ဒီသဒါ (MMR or MMRV) ခံဖျါ န့ဉ်လီၤ.
- ၄. ကဘဉ်ဆဲးဝဲ တံထီဉ်ထိကသံဉ်ဒီသဒါ (တံထီဉ်ထိ မ့တမ့ၢ် သမုးဖိ) ခံဖျါ န့ဉ်လီၤ. မိာ်ဟ်မ့ၢ် ကွဲးဝဲလီၤအမံၤ ဒီးတဲဝဲ လော ဖိသဉ်အံၤ ဘဉ်တံၢ်ထီဉ်ထိဝံၤလံန့ဉ် တလိာ်ဆဲးလောကသံဉ်ဒီသဒါ အဝဲအံၤ လောဘဉ် န့ဉ်လီၤ.

တံၢ်နီဉ်.. ဟးဘ တံးကူတံၢ်ဆါ, သုဉ်တံၢ်ဆါ A, သုဉ်တံၢ်ဆါ B, ယဲသဲတံၢ်ဆါ-HPV, တနံဉ်တဘျီ တံးကူတံၢ်ဆါ, ဒီး ပသိဉ်တံၢ်ခဉ်

ဘဉ် ကသံဉ်ဒီသဒါတဖဉ် ဘဉ်တံၢ်ဟ့ဉ်ကုဉ် လာတံၢ်ကဆဲးအိၤ ဘဉ်ဆဉ် ဆဲးသုတဆဲးသု န့ဉ်လီၤ.

တံၢ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ့ ဒီး တံၢ်ဘုဉ်တံၢ်ဘါ အတံၢ်ပျဲပျဲဖျဲးတံၢ် ဘဉ်တံၢ်တုာ်လိာ်အိၤ ဝဲမံၤကွဲးစဲလော ဘဉ်တံၢ်ဒီးန့ဉ်ဘဉ်အိၤလော တံၢ်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါလံာ်အုဉ်သးအဖိခိဉ် အခါ န့ဉ်လီၤ. တံၢ်ပျဲပျဲဖျဲးအဂုဉ်အဂုဉ်အိဉ်နီတခါဘဉ်န့ဉ်လီၤ. တံၢ်သံကုာ်မ့ၢ်အိဉ်ဘဉ်ထွဲ ဒီး ကသံဉ်ဒီသဒါအဂုဉ်အကျိန့ဉ်, ဝံသးစူဆဲးကျိးနကသံဉ်သရဉ် မ့တမ့ၢ် ဆိဉ်လီၤ. တံၢ်ဘျးဝဲလောလံာ်အံၤတက့ၢ်. ကလံၤထံးဒဲဉ်ခိထဉ်ကိ ကိလိာ်ဘဉ် ကသံဉ်ဒီသဒါတဖဉ်.

<https://doh.sd.gov/family/childhood/immunization/school.aspx>

ကသံဉ်ကသီလောကိ

ကသံဉ်လောတံၢ်ဆါအိၤလောတံၢ်ချာလောဖျါပူၤ (OTC)တဖဉ် ဘဉ်သုဉ်သုဉ် ဘဉ်တံၢ်ဟ့ဉ်ဒုးအိၤအိၤလော ကိအပုၤမတံၢ်ဖိ လာအတအိဉ် ဒီး မိာ်ဟ် မ့တမ့ၢ် ကသံဉ်သရဉ် အတံၢ်ဟ့ဉ်အခဲး လာအကမၤစၢၤ တံၢ်လိာ်ဆိတဖဉ် ဝဲကိထီဉ်အဆါကတံၢ် သုဝဲန့ဉ်လီၤ. အဒိဟ်ယုဉ်ဒီး, ဘဉ်ဆဉ်အဂုဉ်အိဉ်ဒီးဝဲ, ကသံဉ်ဖူမသံတံၢ်ယဉ်, ကသံဉ်ဖူလောတံၢ်သးအဂီၢ်, ကသံဉ်စီလီၤမဲဉ်, တံၢ်ဆါကိဉ်လိဉ်လောအမၤစၢၤလီၤ တံၢ်ကုး, ဒီးကသံဉ်ဟာဖါတဖဉ် န့ဉ်လီၤ. နမ့ၢ်တအဲဉ်ဒီးလော နဖိဒီးန့ဉ် တံၢ်ကူစါယါဘျီအကျိအကျဲသုဉ်တဖဉ်အံၤဘဉ်န့ဉ်, ဝံသးစူ ဆဲးကျိးကိအကသံဉ်သရဉ်မုာ်ဖိတက့ၢ်.

ကသံဉ်လော တံၢ်ဟဲဆုၤအိၤဆူကိဉ်လောကဘဉ်ကြးဝဲဒီး ပုၤဆါအသးန့ဉ် ဒီးကဘဉ်ဘဉ်ဒီး (FDA)တံၢ်အိဉ်တံၢ်အိၤ ဒီး ကသံဉ်ကသီ ပုၤဟဲဆုၤတံၢ်တဖဉ် အတံၢ်နဲဉ်ကျဲ န့ဉ်လီၤ. ဘံးတံၢ်မံၤ, သုဉ်ဂံၢ်ဝဉ်ဝဲ လာအမၤဘျီတံၢ်ဆါတဖဉ် တဘဉ်တံၢ်သု အိၤလောကိ ဘဉ်.

ပုၤကိဖိတဖဉ် တံၢ်တဟ့ဉ်အဝဲသုဉ်အခဲးလော အကဟးဝံအိၤဒီးအကသံဉ်ဘဉ်. ထဲဒဉ် ကသံဉ်ဂုဉ်ကုၤသးသမူတဖဉ် ဒ်အမ့ၢ် (အဒိ, ကသံဉ်နာ inhalers, အဉ်ဖံဉ်ဝဲကသံဉ်ဆဲး EpiPens, အုဉ်စူလုကသံဉ်ဆဲး insulin, ကျူခဉ်ကိဉ်ကသံဉ်ဆဲး glucagon, ဒီးအ

ဂဏတဖၣ်)တၢ်ဟ့ၣ်အိၣ်အခွဲးသ့န့ၣ်လီၤ.

ကသံၣ်တဖၣ် တၢ်ပၢ်အိၣ်လၢ တလၢအပူၤဒီးသိးတံၢ်ယၢၣ်အခံ ဒီးထဲၣ်ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါလၢအထီၣ်ဘၣ်တၢ်မၤလိ ဒ်ကလံၤထံးဒဲၣ်ခိ ထၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီအိၣ်အသိးတဖၣ် ဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်သ့န့ၣ်လီၤ. ကသံၣ်လၢတၢ်ဒုးအိၣ်ပှၤကိၣ်ဖိတဖၣ် တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအိၣ် ဒီးပၢ်တၢ် ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအိၣ်န့ၣ် လၢကိၣ်အကသံၣ်သရၣ်မုၢ်ဖိအဝဲၤဒုးပူၤ န့ၣ်လီၤ.

ကသံၣ်လၢ တၢ်ဆါအိၣ်လၢတၢ်ချၢ လၢဖျါပူၤ တဖၣ် (OTC)

ပှၤကိၣ်ဖိ အိၣ်ကသံၣ်လၢတၢ်ဆါလၢတၢ်ချၢ လၢဖျါပူၤတဖၣ် သ့ဝဲၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢလၢ်တဖၣ်အံၤ တၢ်မ့ၢ်မၤထွဲအိၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

- မိၢ်ပၢ်ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ် ကဘၣ်ကွဲးစဲလီၤအမံၤလၢ တၢ်အိၣ်ကသံၣ်အလံၢပူၤ န့ၣ်လီၤ.
- ကသံၣ်တဖၣ် တၢ်ကဘၣ်ဟဲဆှၢအိၣ်ဆူကိၣ် လၢအအိၣ်ကိၢ်အပူၤ အိၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်နဲၣ်ကျဲလၢအအိၣ်ဖျါ ရဲၣ်ရဲ န့ၣ်လီၤ.
- ကသံၣ်တဖၣ် တဘၣ်တလၢကွံၣ် တၢ်ပၢ်ပနီၣ်မုၢ်နံၤမုၢ်သီဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

ကသံၣ်လၢကသံၣ်သရၣ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲတဖၣ်

ပှၤကိၣ်ဖိ အိၣ်ကသံၣ်လၢကိၣ် လၢကသံၣ်သရၣ်ဟ့ၣ်လီၤအိၣ်တဖၣ် သ့ဝဲၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢလၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်မ့ၢ်မၤထွဲအိၣ်အ ဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ.

- မိၢ်ပၢ်ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ် ဒီး ကသံၣ်သရၣ်လၢအဟ့ၣ်လီၤကသံၣ် ကဘၣ်ကွဲးစဲလီၤအမံၤလၢ တၢ်အိၣ်ကသံၣ်အလံၢပူၤ န့ၣ်လီၤ.
- ကသံၣ်လၢကသံၣ်သရၣ်ဟ့ၣ်လီၤအိၣ်တဖၣ် တၢ်ဒုးအိၣ်အိၣ်တသ့ တချုးတုၤလၢ တၢ်ဒီးန့ၣ်ကသံၣ်သရၣ်အမံၤကွဲးစဲဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ကသံၣ်လၢကသံၣ်သရၣ်ဟ့ၣ်လီၤအိၣ်တဖၣ် တၢ်ကဘၣ်ဟဲဆှၢအိၣ်ဆူကိၣ် အိၣ်လၢကသံၣ်အအိၣ်ကိၢ်အပူၤ လၢအအိၣ်ဒီးအ ထံလဲလၢတၢ်ကျးလီၤအိၣ်လၢ ကသံၣ်ဒါအကပၤ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီ ဒီး တၢ်သံကွၢ်မ့ၢ်အိၣ်တမံၤမံၤ ဘၣ်ထွဲဒီး ကသံၣ်ကသီအဂ့ၢ်အကျိၤန့ၣ် ဆဲးကျိးဘၣ် ကိၣ်အကသံၣ်သရၣ် တ က့ၢ်.

အိၣ်လၢကိၣ်ပူၤ ဖဲတၢ်ဂဲၤလီၢ်ကွဲးလၢတၢ်ချၢ အဆၢကတီၢ်

မ့တမ့ၢ်လၢမိၢ်ပၢ်,သရၣ်,ဒီးကိၣ်ခိၣ်ယုၣ်န့ၣ်အခွဲးဘၣ်န့ၣ်,ပှၤကိၣ်ဖိခဲလၢ် ဖဲတၢ်လီၢ်ကွဲး ကသုၣ်ကသီလၢတၢ်ချၢ အဆၢကတီၢ် အိၣ်လၢတၢ် သုၣ်ထီၣ်အပူၤ တသ့နီၣ်တဂၤဘၣ် န့ၣ်လီၤ. အလီၢ်မ့ၢ်အိၣ်လၢ ဖိသၣ်ကဘၣ်အိၣ်လၢ တၢ်သုၣ်ထီၣ်အပူၤ ခိဖျိ တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချၢ တ ဂ့ၢ်ကိၢ်အယိ ဖဲတၢ်ဂဲၤလီၢ်ကွဲးအဆၢကတီၢ်န့ၣ်, မိၢ်ပၢ် ကဘၣ်ကွဲးလံၢ်ဆူ အဖိအကိၣ်သရၣ်အအိၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်ယုၣ်န့ၣ်အခွဲးယံၣ် ယံၣ် ညီန့ၣ်အါန့ၣ်သၢသီန့ၣ်, ကိၣ်ခိၣ်လီၢ်ဘၣ် မံၤကွဲးစဲလၢ ဖိသၣ်အကသံၣ်သရၣ်အအိၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သိၣ်တၢ်သီသန့ ဒီး တၢ်မၤအကျိၤအကွၢ်တဖၣ်

တၢ်ကူတၢ်ကၤ

မိၢ်ပၢ်တဖၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအိၣ်လၢ အကသးအိၣ်မၤလီၤတံၢ်ဝဲ အပှၤကိၣ်ဖိတၢ်အိၣ်ဖျါ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကူတၢ်သိးလၢအတ ကးဝဲဘၣ်ဝဲ မ့တမ့ၢ် မၤတံၢ်တံၢ်တၢ် လၢတီၤပူၤတဖၣ် တဘၣ်တၢ်တူၢ်လိၢ်အိၣ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

ခိၣ်ဖျိၣ်,ခိၣ်ဖျိၣ်စူခိၣ်,ပတ်ဖိ,ဒီးဆူကၤကလၢအိၣ်ဒီးအခိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ် တကြးဘၣ်တၢ်ကၤအိၣ်လၢတီၤပူၤ ဖဲကိၣ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကိၢ်တၢ်ခၢ်တဖၣ် လီၤဆီလိာ်အသးဒိၣ်မး ဝဲသ့ၣ်လၢလီၤ တၢ်ဂီၢ်ထီၣ်သီအဆၢကတီၢ် ဒီး တၢ်ကိၢ်ထီၣ်သီအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးန့ၣ် မ့ၢ်ဒ်လၢအံၤအသးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆၢကတီၢ်တၢ်ကိၢ်တၢ်ခၢ်	ကို, တၢ်ဂၤလိာ်ကွဲလိာ်တၢ်ကူတၢ်ကၤ
ဖေၣ်အဖီလၢ	ဆုကၤကလၤ မ့တမ့ၢ် ဆုကၤစုထီ
ဖေၣ်အဖီခိၣ်	ဆုကၤ စုဖုၣ်, ဖျီၣ်ခံ ခိၣ်ဖျၢၣ် (ဝံသးစုၤသ့တၢ်ဒုးန့ၣ်က့ၤ)

လ့ၣ်ယီၢ်

လ့ၣ်ယီၢ်ကိးခိၣ်ဒဲး တၢ်ကဘၣ်ပာ်အီၤလၢ တၢ်ပာ်လ့ၣ်ယီၢ်အလီၢ် ဒီးတၢ်ကဘၣ်သိးတၢ်ယၣ်အီၤ န့ၣ်လီၤ. ပုၤကိၢ်ဖိလၢ အဒီးလ့ၣ်ယီၢ် တဖၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်အီၤလၢ အကဖျီၣ်ဒီးလ့ၣ်ယီၢ်ခိၣ်ဖျီၣ် ဘၣ်ဆၣ် ဖျီၣ်သ့တဖျီၣ်သ့န့ၣ်လီၤ.

လံာ်ထၢၣ်တဖၣ်

ပုၤကိၢ်ဖိကိးဂၤဒဲး တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအီၤလၢ အကသ့ဝဲအလံာ်ထၢၣ် လၢအကဝံဝဲ ကိၢ်အလံာ်မိၢ်ပာ်သ့ၣ်တဖၣ်.လံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယၤ သ့ၣ်တဖၣ်,ဒီး အတၢ်ဖိတၢ်လံၤ အဂၢၢ်အဂၤသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ ကိၢ်အတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်

ဝံသးစုၤ မၤစၢၤနဖီလၢ ကမၤဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ် အတၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ယး တၢ်ဟံးန့ၣ်မုၢ်ဒါလၢ ကိၢ်အတၢ်ပိးတၢ်လီတဖၣ်အဂီၢ် တက့ၢ်. ဒုးစ့ၢ်န့ၣ် တၢ်အဂ့ၤတဖၣ်ကယီၤကယီၤ ဆူပုၤကိၢ်ဖိအသးပုၤ ဒ်သိးကအိၣ်ဒီး တၢ်ပးကဲ ကမ့ၢ်အတၢ်ပိးတၢ်လီ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ခဲလၢာ် ဒီး ကမ့ၢ်ထံဖိကိၢ်ဖိလၢအဂ့ၤတဂၤ ကသ့အဂီၢ်န့ၣ် တက့ၢ်.

မိၢ်ပာ်တဖၣ် အဖီမ့ၢ်မၤဟးဂီၤ တၢ်တမံၤမံၤလၢကိၢ် လၢတဘၣ်ဘျီးဘၣ်ဒါန့ၣ် အဝဲကဘၣ်ဟံးန့ၣ်မုၢ်ဒါ လၢတၢ်ဟးဂီၤခဲလၢာ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤကိၢ်ဖိတဖၣ် ကဘၣ်လိးက့ၤ လံာ်လၢအမၤလီၤမံၤဝဲ မ့တမ့ၢ် မၤဟးဂီၤဝဲတဖၣ် အပူၤန့ၣ် လီၤ.

အိၣ်ဆိးလီၢ်ကျဲ, ဟံၣ်နီၢ်ဂံၢ် ဆိတလဲ

ဝံသးစုၤ ဒုးသ့ၣ်ညါကိၢ် ဝဲနတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ် မ့တမ့ၢ် နလီၤတဲစိနီၢ်ဂံၢ် ဆိတလဲအခါ န့ၣ်တက့ၢ်. နမ့အိၣ်ဒီး တၢ်တိာ်ကျဲလၢ နကသုးနလီၢ်ဆူ တၢ်လီၢ်အဂၤ မ့တမ့ၢ် အိၣ်ဆိတလဲကိၢ်ဆူ တၢ်လီၢ်အဂၤန့ၣ်, ဝံသးစုၤ ဒုးသ့ၣ်ညါကိၢ်အဝဲဒါလၢ လၢအကတၢ်ကတီၢ် န့ၣ်န့ၣ် လံာ်လဲလၢအလီၢ် လၢနဖီအဟးထီၣ်ကိၢ်သ့ၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိလၢ တၢ်ကဘၣ်စိာ်ခိၣ်အီၤသ့ၣ်တဖၣ် အဂီၢ် န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်ခိကျဲ

ဝံသးစုၤ သိၣ်လိနဖီလၢ တၢ်ခိကျဲ အကျိၤအကျဲသ့ၣ်တဖၣ် တက့ၢ်. ပုၤကိၢ်ဖိကိးဂၤဒဲး ကြးခိကျဲလၢ တၢ်ပာ်ပနီၣ် ပုၤခိကျဲအလီၢ် န့ၣ်လီၤ. ကိၢ်ဖိမိၢ်ပာ်ကိးဂၤ လၢအဟဲကိးက့ၤအဖီလၢကိၢ် ဝဲတၢ်လီၢ်အဆၢကတီၢ်တဖၣ် ကြးပလီၢ်အသး မ့ၢ်လၢ တၢ်လီၢ်ဝးတရံးကိၢ်န့ၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်လီၢ်ဘၣ်ယိာ် ဒ်အမ့ၢ် လီမ့ၢ်အူတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤကိၢ်ဖိခဲလၢာ် ကဘၣ်ဟးထီၣ်ကွံာ်လၢ ကိၢ်ကရၢၢ်အချၢ ဝံမး ဟဲက့ၤဂဲၤ လီၢ်ကွဲကဒါက့ၤ လၢခံ သ့ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ.

လီမ့ၢ်အူ ဝဲဖိကဟၣ် တၢ်ပိးတၢ်လီ

မ့တမ့ၢ်လၢ ကိၢ်သရၣ် ဟ့ၣ်အခွဲးဘၣ်ဒီး ပုၤကိၢ်ဖိတဖၣ် တကြးစိာ် မ့တမ့ၢ် သူလီမ့ၢ်အူဝဲဖိကဟၣ်ဒ်အမ့ၢ် IPAD,IPOD,Smart watches ,ကနၣ်ဒါ,လီတဲစိစိာ်စု,ဝဲးဆုတၢ်ကစိာ်,ပျၢၢ်ဂီၤဒါ(cameras)ဝဲကိၢ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤကိၢ်ဖိတဖၣ်တၢ်မ့ၢ်

ထံ၌ချူးနုၵ်အိၵ်လၢ အသုတၢ်ဖိတၢ်လံၤ လၢတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အိၵ် နီၣ်အဖိခိၣ်တဖၣ် ဖဲကိၣ်ထီၣ် တၢ်မၤလိၤအဆၢကတီၢ်, လၢတအိၣ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်အိၵ်အခွဲးဘၣ်န့ၣ်, တၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ် တၢ်ကဟံးန့ၣ်ကွၢ်အတၢ် ဒီး ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် အဝဲကဘၣ်လံးဟံးန့ၣ်က့ၤလဲၤ လၢကိၣ်ခိၣ်အဝဲဒၣး ဖဲဟါခိၣ် ကိၣ်ပျၢ်အဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဖိတၢ်လံၤအဝဲန့ၣ် မ့ၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်လိၤမ့ၢ်လီၤဖး တၢ်ကိတၢ်ခဲန့ၣ်, တၢ်ကဟံးကွၢ်အိၵ် ဒီး တၢ်ကဆုၤက့ၤ တၢ်ဖိတၢ်လံၤတခါအံၤဆူ ထဲဒၣ် အမိၢ်အပၢ်အိၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ် အအိၣ်ခိၣ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤမၤလိၤတၢ်ဖိလၢအယုထၢ ဟဲစိၣ်လီၤမ့ၢ်အုဖဲးဖိကဟၣ်ပီးလီၤ ဒ်တၢ်ကိးထီၣ်အမံၤ လၢထးတဖၣ်ဆူကိၣ်န့ၣ်, မ့ၢ်ဒၣ်အဒုးအိၣ်ထီၣ် အနီၣ်ကစၢ်တၢ်ကိတၢ်ခဲ တၢ်ဘၣ်ယိၣ် န့ၣ်လီၤ. ကိတဟံးန့ၣ်မူဒါလၢ လီၤမ့ၢ်အုဖဲးဖိကဟၣ်လၢအလီၤမၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်ကွၢ်အိၵ် သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ. လုစၢ်(တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအဒုးအိၣ် ထီၣ်တၢ်ကပီၤလၢအဆူၣ်တဖၣ်)တၢ်ကပီၤ ဒီး တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢ အဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်သ့ၣ်အန့သးအန့တဖၣ် တၢ်တဟ့ၣ်အခွဲးလၢ တၢ်ကဟဲစိၣ်န့ၣ်ဆ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အပူၤ လုၤတက့ၤနီတဘျီဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

ဂ့ၢ်ဂီၢ်အု တၢ်မၤအကျိၤအကွၢ်

ကိတိးဖျၢၣ်ဒဲး အိၣ်ဒီးတၢ်လီၤလၢ တၢ်ကတဲၣ်ကတီၤယၢ် ဂ့ၢ်ဂီၢ်အုတၢ်လီၤအလီၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကဘၣ်တၢ်သ့အိၵ် လၢဖိသ့ၣ်အဂီၢ် လၢတၢ်လီၤအဖိခိၣ် ဒ်အမ့ၢ်, မ့ၢ်အုအိၣ်တၢ်သတူၢ်ကလၢ် မ့တမ့ၢ် ဂ့ၢ်ဂီၢ်အုတၢ်လီၤအဂၤ ဖဲကိၣ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ. နကိၣ်ခိၣ်ဒၣ်နဲ ကဒုးနဲနဲန့ၣ် ဂ့ၢ်ဂီၢ်အုတၢ်လီၤတခါအံၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကးတံၢ်ယၣ်ကိၣ်အတြၢ လၢတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ် အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ကဘၣ်တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤအိၵ် တနံၣ်ဘၣ်တနံၣ် ဒီး တၢ်တိၣ်ကျဲၤလၢ် ကဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ယၣ်အိၵ်လၢ လံၢ်တြံၣ်အပူၤဂ့ၤ ဂ့ၤ လၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖျၢၣ်ဘၣ်တဖျၢၣ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ.

နမ့အဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါအါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ယးဒီး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်အံၤန့ၣ် ဆဲးကျိးဘၣ် နဖိအကိၣ်ခိၣ် မ့တမ့ၢ် နဖိအသရၣ် န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်သ့ၣ်ကိၣ် အတၢ်ဂဲၤလီၢ်ကွဲလီၢ်

ပုၤမၤစၢၤတၢ်လၢအမ့ၢ် ပုၤနီၣ်ဒိၣ်တဖၣ် တၢ်ဟ့ၣ်အခွဲးလၢကသုဝဲ ကိတၢ်လီၢ်ကွဲလီၢ် လၢပိၣ်ခါဖိဒီးပိၣ်မ့ၢ်ဖိ တၢ်ကရၢကရိအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကမၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ လၢကိတၢ်လီၢ်ကွဲလီၢ်အလီၢ်အဂီၢ် ကိးဆဲးကျိးဘၣ်ကိၣ်အဝဲဒၣး တက့ၢ်.တၢ်ဟ့ၣ်မူဟ့ၣ်ဒါအလံၢ်အုၣ်သး ဘၣ်တၢ်လီၢ်ဘၣ်အိၵ် မ့တမ့ၢ် ကိၣ်အပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤဂၤ ဘၣ်တၢ်လိၣ်ဘၣ်အိၵ်လၢ ကဟဲဝဲကိးဘျီဒဲး ဖဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ.ပုၤလၢအဟံးန့ၣ်မူဒါလၢ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဝဲအံၤအဂီၢ်တဖၣ် ကဘၣ်ဆဲးလီၤအမံၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟးထီၣ်ဆူ ကိၣ်ကရၢ်အချၢ

မ့တမ့ၢ်လၢကိၣ်ခိၣ် ဒီး ကိၣ်သရၣ်ဟ့ၣ်အခွဲးဘၣ်န့ၣ်,ပုၤဖိသ့ၣ်တဖၣ် တၢ်တဟ့ၣ်အခွဲးလၢ ကဟးထီၣ်ဆူကိၣ်အချၢ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂဲၤလီၢ် ကွဲပျီအချၢ တချး တၢ်ဆၢကတီၢ်ဒ်တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အသိး ဘၣ်ဒဲးဘၣ် န့ၣ်လီၤ.ပုၤမၤလိၤတၢ်ဖိတဖၣ် မ့ၢ်ဟးထီၣ်ဆူ ကိၣ်ကရၢ်အချၢ လၢတအိၣ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်အိၵ်အခွဲးဘၣ်န့ၣ်, တၢ်ကကိးကိၣ်အပၤကီၢ် လၢကလုၤကွၢ်ယုက့ၤအိၵ် တဘျီယီ န့ၣ်လီၤ. ပုၤမၤလိၤတၢ်ဖိလၢအဒီး ကိၣ်အသိလုၣ်တဖၣ် ကဘၣ်အိၣ်ခိးတၢ်လၢ ကိၣ်ခဲညါ တုၤသိလုၣ်ဟဲဟံးက့ၤအိၵ်တစု န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်, ပုၤမၤလိၤတၢ်ဖိ လၢအကဟံးန့ၣ်မ့ၢ်ထုၣ်တၢ်အိၣ် လၢတၢ်လီၤအဂၤ လၢအတမ့ၢ်အဟံၣ် မ့တမ့ၢ် ကိၣ်ဘၣ်န့ၣ်, အမိၢ်အပၢ်တဖၣ် ကဘၣ်ကွဲးဒုးသ့ၣ်ညါ မ့တမ့ၢ် ဟဲဝဲဘၣ်ကိၣ်ခိၣ် တချးတၢ်ဟံးန့ၣ်မ့ၢ်ထုၣ်တၢ်အိၣ်ဒဲးဘၣ် အခါန့ၣ် လီၤ.

တၢ်လီၤမၢ် ဒီး တၢ်ထံၣ်က့ၤတၢ်

တၢ်လီၤမၢ် ဒီး တၢ်ထံၣ်က့ၤတၢ် အလီၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢကိတခါ န့ၣ်လီၤ. ဝံသးစူၤ ကွၢ်တၢ်လီၢ်အဝဲန့ၣ် ကိးဘျီဒဲး ဖဲနမ့ၢ်ဟဲဟးဆူကိၣ်ခိၣ် အခါတက့ၢ်. မ့ၢ်လၢပုၤဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကွၢ်နီၣ်အနီၣ်ကစၢ် အတၢ်ကူတၢ်သိး တဘၣ်ညီညီဘၣ် အယီၤလီၤ. ဝံသးစူၤ မၤနီၣ်နဖိအိၣ်ခိၣ်ဖဲး

ဖျိၣ်ဒါ ဒီး ဆုကကလၢတဖၣ် တသ့ဖဲအသ့ တက့ၢ်. တၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်အံၤ မ့ၢ်အိၣ်ယံၣ်န့ၣ် တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်န့ၣ် တၢ်ကဟ့ၣ်အိၣ်ဆူ တၢ်ကရၢကရီၤလၢ အဟ့ၣ်သးကညီတၢ်တဖၣ်အအိၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကစီၣ်တဖၣ်

ဖဲနကဟဲဟံးန့ၣ်က့ၤနဖိလၢက့ၢ်. အဲၣ်ဒီးဒုးသ့ၣ်ညါက့ၢ် လၢတၢ်ဂ့ၢ်တမံၤမံၤ,မ့တမ့ၢ် ဟဲဆုက့ၢ်အတၢ်ဖိတၢ်လံၤ တမံၤမံၤန့ၣ်,ဝံသးစူဟဲ န့ၣ်ဆိဆူက့ၢ်အဝဲဒးပူ တက့ၢ်. မ့တမ့ၢ် တၢ်အဝဲအံၤ ကဒုးကဲထီၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲ, တၢ်တံၣ်တံၣ် ဘၣ်ဖုး န့ၣ်လီၤ.

ကျိၣ်စု

ပုၤက့ၢ်ဖိတဖၣ် တၢ်တအဲၣ်ဒီးလၢ အကဟဲစိၣ်ကျိၣ်စုဆူက့ၢ် မ့တမ့ၢ်တၢ်လၢ အဘၣ်ထွဲဒီးက့ၢ်အတၢ်ပညိၣ်ဘၣ်အခါ န့ၣ်လီၤ.

မုးသးဖျံ တၢ်ကွဲမ့ၢ်

တၢ်မ့ၢ်ဆုလီၤ နီၢ်တဂၤတၢ်ကွဲမ့ၢ်တဖၣ်, ဒ်အမ့ၢ် လၢမ့ၢ်ထီၣ်တသီ တၢ်ဟ့ၣ်လိာ်သးလၢတၢ်ဆၢကိာ်လိာ်, တၢ်အဲၣ်မ့ၢ်န့ၣ် ဒီး အဂုၢ်အဂၤသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်ဟ့ၣ်န့ၣ်, တၢ်ကြးဆုလီၤအိၣ်လၢ အလၢလၢပုၤဖိသၣ်ကိးဂၤဒီး လၢအမၤလိသကိးတၢ်တတီၤယီ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂၤလိာ်ကွဲပိးလီၤ,ဖိသၣ်တၢ်ဂၤလိာ်ကွဲတဖၣ်

တၢ်တဟ့ၣ်အစ့းလၢ ပုၤမၤလိတၢ်ဖိတဖၣ် ကဟဲစိၣ်အနီၢ်ကစၢ် တၢ်ဂၤလိာ်ကွဲပိးလီၤဟံၣ် ဆူက့ၢ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ရၣ်လိာ်ကဝီၤက့ၢ် တဟံးန့ၣ်မ့ၢ်ဒါလၢ တၢ်ဟဲစိၣ် နီၢ်ကစၢ်အတၢ်ဂၤလိာ်ကွဲပိးလီၤဆူက့ၢ် လၢအလီၤမၢ် မ့ၢ်တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်ကွဲအိၣ် အဂီၢ်တဖၣ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

ပုၤက့ၢ်ဖိတဖၣ် ကြးပၤအသးလၢ အကဟဲစိၣ်အတၢ်ဂီၤမူ တၢ်ဂၤလိာ်ကွဲအလီၤယံၣ်က့ၢ် ဒီး ဖိဖိသၣ်တၢ်ဂၤလိာ်ကွဲသ့ၣ်တဖၣ် ဆူက့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ထီၣ်အဝဲသ့ၣ် သးပုၤနီၣ် အတၢ်ဂၤလိာ်ကွဲတဖၣ်န့ၣ် ဒီး အတၢ်လီၤမၢ်ကွဲန့ၣ်အိၣ် သ့ဝဲဒၣ် န့ၣ်လီၤ. က့ၢ် တဟံးန့ၣ်မ့ၢ်ဒါလၢ တၢ်ဟဲစိၣ် နီၢ်ကစၢ်အတၢ်ဂၤလိာ်ကွဲပိးလီၤ ဆူက့ၢ် လၢအလီၤမၢ် မ့ၢ်တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်ကွဲအိၣ် အဂီၢ်တဖၣ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

တီၤပူ မုးသးဖျံတဖၣ်

ပအိၣ်ဒီး တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်ယံၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ် ဖုၣ်ကိာ်လၢ တၢ်ကမၤမုးသးဖျံလၢတီၤပူ ဒ်အမ့ၢ်, ဟီလိဝံ,က့ၢ်ထီၣ်လၢခံကတၢ်တနံၤ ခရံၣ်အိၣ်ဖျိၣ် တၢ်ဟးကသ့ၣ်ကသီ, ဒီး တၢ်အဲၣ်မ့ၢ်န့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ဟံၣ်တဖၣ် မ့ၢ်အဲၣ်ဒီးဆုလီၤ အတၢ်ဟ့ၣ်ဖိတဖၣ် ဖဲမ့ၢ်န့ၣ်အဝဲ န့ၣ် မ့တမ့ၢ် ဖဲအဖိန့ၣ်အိၣ်ဖျိၣ်ဆၢက့ၢ် အနံၤန့ၣ်, လၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤခဲလၢဝဲအံၤအဂီၢ် တၢ်ကြးဆဲးကျိး က့ၢ်သရၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပူတၢ်ဖျဲး တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်

ပပုၤက့ၢ်ဖိအတၢ်ပူတၢ်ဖျဲး မ့ၢ်တၢ်အရူဒိၣ် ဒိၣ်မး လၢ မဲးဒုးစၢၣ်က့ၢ် ဒီး လၢကီၢ်ရၣ်လိာ်ကဝီၤက့ၢ် ခဲလၢ် အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ကမၤလီၢ်တၢ် တၢ်ပူတၢ်ဖျဲးလၢနဖိအဂီၢ် ဒီး ပုၤဖိသၣ်ပုၤဂၤအဂီၢ်န့ၣ်, ဝံသးစူ လူၤပိာ်မၤထွဲ တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ယိယိဖိ လၢလၢဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တက့ၢ်.

- ၁. တဘၣ်ဟံၣ်ပတုၣ်နသီလ့ၣ်ဖဲ ကျဲအကပၤလၢမ့ၢ်ထီၣ်တခီ (ကျဲမ့ၢ်ကပၤ လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ပနီၣ်အလ္လံၤဘီ) ဖဲတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢ နဟဲဆုနဖိဆူက့ၢ် ဒီး ဟဲအိၣ်က့ၤနဖိလၢက့ၢ် အဆၢကတီၢ် တဂ့ၤန့ၣ်တက့ၢ်. က့ၢ်အပၤကီၢ် တဲဘၣ်တ့ၢ်ပုၤလၢ တၢ်ဟံၣ်ပတုၣ်

သိလှန် ဒီး ဟ်လီဖိသဉ်ဖဲ တာ်ခိကျဲအလီၢ်န့ၣ် လီၤကံၤဒုၣ်ဒ် တာ်ဟ်သိလှန် ဒီး တြီတံၢ်ယုၣ် တာ်ခိကျဲအယိ တာ်ဟ်ပနီၣ် အီၤဒ် တာ်မၤကမၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဒီး ဒီးန့ၣ်စ့အိၣ်လိး-ticket သ့ဝဲဒုၣ် န့ၣ်လီၤ.

- ၂. တာ်လီၢ် မ့ၢ်အိၣ်လၢ နကဘၣ်လဲၤန့ၣ်လီၤဆူ ကိုတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အပူၤန့ၣ်, ဟ်နသိၣ်လှန်လၢ တာ်ဟ်ပနီၣ်အလီၢ် လၢကိုအ ဝဲ ဉ်ညါ မ့တမ့ၢ် လၢကျဲအမ့ၢ်န့ၣ် တကပၤတက့ၢ်.
- ၃. တဘၣ်ဟ်နသိလှန်ဖဲ က့ကွဲၣ်သိလှန်အလီၢ်(ကျဲမ့ၢ်ကပၤ လၢအအိၣ်ဒီး အလွဲၢ်လါအဲး) တဂ့ၤ. တာ်လီၢ်အဝဲန့ၣ် မ့ၢ်ဒုၣ် မိၢ် ပါဒီးပျၢကိုဖိ လၢအလီၢ်ဘၣ် တာ်ဟ်သိလှန်အလီၢ်လီၤဆီ လၢအကဲထီၣ် တာ်မၤစၢလၢအဂီၢ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ၄. ဝံသးစူ မၤနဖိအိၣ်ကတီၤအသး လၢအကစံၣ်လီၤသိလှန် ဖဲနဟဲဆုၢ်အီၤဆူကို အခါ တက့ၢ်.
- ၅. ပျၢကိုဖိခဲလၢ် ကဘၣ်ခိကျဲဖဲ တာ်ခိကျဲအလီၢ် အဖိခိၣ် န့ၣ်လီၤ.
- ၆. ဖဲနဟဲဟံးန့ၣ်က့ၤ နဖိလၢကိုန့ၣ် တဘၣ်ဝံၣ်ဝံၣ်ယီၤ နစုဆူအဖိအအိၣ် ဒီး မၤအဟဲက့ၤခိကျဲတဂ့ၤ. ဝံသးစူ ဟံးန့ၣ်တၢ်ဆၢ ကတီၢ် လၢနကလဲၤဟံးန့ၣ်က့ၤနဖိ လၢနနီၢ်ကစၢ် တက့ၢ်.

တာ်သမံသမိး တလါတဘျီ အတၢ်ပူၤတၢ်ဖျဲး ဘၣ်တာ်မၤအီၤလၢပၤကီၢ်ဝဲၤကျိၤ လၢတာ်ကမၤလီၤတံၢ်ဝဲ တာ်ပူၤတၢ်ဖျဲးအတၢ်သိၣ် တာ် သီတဖၣ်အံၤ ဘၣ်တာ်လူၤပိၣ်မၤထွဲတ့ၢ်အီၤ ဒီး ပပျၢကိုဖိခဲလၢ် အိၣ်ဒီးတာ်ပူၤတၢ်ဖျဲး န့ၣ်လီၤ.

ကို တာ်ဂီၤတဖၣ်

ကိုတာ်ဂီၤ ကဘၣ်တာ်ခိအီၤ ဖဲကိုစးထီၣ် ထီၣ်သီအဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ. တာ်ကဆူလီၤဆီ လံာ်ဆူမိၢ်ပါအအိၣ် တချုးကိုအတၢ်ဂီၤဘၣ် တာ်ခိဒီးအီၤ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တာ်ပျၢကိုအတၢ်ဂီၤန့ၣ် လီၢ်ဒုၣ်လၢ တာ်သးအိၣ်အဖိခိၣ် န့ၣ်လီၤ.

တာ်သ့ လီၤတဲစိ လၢကို

ဖိသဉ်တဖၣ် ကဘၣ်န့ၣ်ဘၣ်အခဲးလၢ အကိုသရၣ် မ့တမ့ၢ် အကိုခိၣ်အအိၣ် လၢကသ့ဝဲ ကိုအလီၤတဲစိအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. တီၤဖးကိး ဖျၢၣ်ဒဲး အိၣ်ဒီးလီၤတဲစိတဖျၢၣ် န့ၣ်လီၤ.

တာ်ကိးလီၤတဲစိန့ၣ် ကဘၣ်ဘၣ်ထွဲဒီး တာ်ဆူးတာ်ဆါ မ့တမ့ၢ် ကိုအတၢ်ဖဲးတာ်မၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တာ်ယုၣ်ခဲးလၢ တာ်ကက့ၤဂဲၤလီၢ်က့ၤ လၢသကိးဖိအဟံၣ် ဖဲကိုပျၢဝံၣ်အလီၢ်ခဲန့ၣ် တမ့ၢ်တာ်တခါလၢ အဘၣ်ထွဲဒီး ကိုအတၢ်ဖဲးတာ်မၤဘၣ်. ပျၢလၢ အဆူထီၣ်ဆူလီၤပျၢကို ဖိဖဲ ကိုပျၢအဆၢကတီၢ်တဖၣ် ကြးကတဲာ်ကတီၤ မၤလီၤတံၢ်ဝဲတချုးဂီၤခိ ပျၢကိုဖိလဲၤဆူကိုဒီးဘၣ် န့ၣ်လီၤ. (လံာ်တာ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ် ညါ မ့တမ့ၢ် တာ်ကိးလီၤတဲစိလၢဟံၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တာ်လၢအရူဒိၣ်ဒိၣ်မး လၢတာ်ကဆဲးကျိးလိာ်သး တဂၤဒီးတဂၤ ဘၣ်ထွဲဒီး သိလှန်တာ် လဲၤတာ်က့ၤအဂီၢ် တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.)

တာ်ဂီၤမူ တာ်သိၣ်တၢ်သီသန့

ဒ်ကီၢ်စၢဖိၣ် အတၢ်ကွဲးဒီးခဲးယၢ် တာ်သိၣ်တၢ်သီ အိၣ်ဝဲအသိး, ဟူၣ်ရိၣ်ကီၢ်ရၢၣ်လီၢ်ကဝီၤကိုၣ်ၣ် ၂-၂ စ့ၢ်ကိး အိၣ်တ့ၢ်လံာ်ဒီးအတၢ်ဂီၤမူ တာ်သိၣ်တၢ်ဘျီ, လၢအတြိဝဲ တာ်မၤလီၤတီၤဖးသ့ၣ်တဖၣ် လၢအကဒုးနဲၣ်ဝဲ ဟံၣ်ယိတာ်ဂီၤမူတဖၣ် လၢအတအိၣ်ဒီး တီၤဖးအ တာ် နဲၣ်ကျဲ အတၢ်ပညိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. နတၢ်သံကွၢ်,တာ်သ့ၣ်ကိာ်သးဂီၤ,မ့ၢ်အိၣ်ဘၣ်ယးဒီး တာ်သိၣ်တၢ်ဘျီတခါအံၤန့ၣ်,ဝံသး စူ ကိးန့ၣ်ခိၣ် မ့တမ့ၢ် လံာ်ညိၣ်သိၣ်ဒိၣ်အဝဲဖး လၢအလီၤတဲစိနီၣ်ဂံၢ်မ့ၢ်ဝဲ ၃၅၃-၆၉၉၂ န့ၣ်တက့ၢ်.

တာ်ဟဲဟးဆူကို

မိၢ်ပါတဖၣ် ဘၣ်တာ်က့ၤမ့ၢ် ဒီး ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအီၤလၢ အကဟဲဟးအိၣ်သကိးကို န့ၣ်လီၤ. လၢတာ်ကဟဲအိၣ်သကိးကိုအဂီၢ်, မိၢ်ပါ တဖၣ် မ့ၢ်ကိးဆီ လီၤတဲစိဆူကိုအဝဲဖး မ့တမ့ၢ် ကွဲးဆီလီၤလံာ်ဆူကိုအဝဲဖးန့ၣ်, မ့ၢ်တာ်လၢအဂ့ၤဒိၣ်မးတခါ န့ၣ်လီၤ. ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤ ဂ့ၤ, တာ်ဆၢကတီၢ်ဒ်လံာ်တဖၣ်အံၤန့ၣ် ပတဟ့ၣ်ကူၣ်န့ၣ်လၢ နကဟဲဟးအိၣ်သကိးကိုဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

- ◆ ဖဲကိုသရၣ် တအိၣ်လၢကိုဘၣ် အခါ.
- ◆ ဖဲကိုဖိဒီးသရၣ် မၤလီၤတာ်လၢတီၤဖးပျၢ အခါ.

- ◆ တချွေးတံးဟးကသုဂ်ကသီ အဆာကတီၢ် မ့တမ့ၢ် ဝံးအလီၢ်ခံ.
- ◆ မုၢ်နံးလီၤဆီတဖၣ် ဒ်အမ့ၢ် ဟီလိဝံ မ့တမ့ၢ် မူးသးဖံ့အနံးတဖၣ်.
- ◆ ကွီထီၣ်အခိၣ်ထံးတနွံ မ့တမ့ၢ် အကတၢ်တနွံ.

ဖိသၣ်လၢ အဟဲဟးအိၣ်သကိးကွီတဖၣ် ထီၣ်ပုၤသးပုၤ ကဘၣ်ဟဲဟီၣ်အခံ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤ မ့ခိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤ အဂ့ၢ်အကျိၤ

ကလံၤအတၢ်ကစီၣ် KIJV ဒီး KOKK ကဘိးဘၣ်ရၤလီၤဝဲ ကွီတထီၣ် ခိဖျိမ့ခိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤတဂ့ၤ အဆာကတီၢ် န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပၢ် တဖၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအီၤလၢ ကသမံသမိးဝဲ “တၢ်ပတုၣ်အကျိၤ” လၢ KELOLAND လၢတၢ်ပတုၣ်ကွီ, တၢ်ထီၣ်စဲးခံကွီ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အဝဲအံၤ ဘျးစဲလိာ်အသးဒီး ကီၢ်ရၣ်အလီၤသန့တၢ်ကစီၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်စီၣ်ခဲာ်စီၣ်နါခဲအံၤအကျိၤအကျဲ ကကိးတဲကျဲဝဲ ပုၤကွီဖိကိးဂၤဒဲး ဘၣ်ယး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတခါအံၤ စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

ဖဲကွီထီၣ် ဒီး တၢ်မၤလိအိၣ်အဆာကတီၢ်ဒၣ်လဲၣ် မ့ခိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤ မ့ၢ်ကဲထီၣ်လၢ တၢ်ခုၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဘၣ်စီၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲၣ် အခါ, ပုၤကွီဖိတဖၣ် ဘၣ်တၢ်မၤအဟဲက့ၤန့ၣ်ဆူ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အပူၤကိးဂၤဒဲး တချွေးဒ်တၢ်ဆာကတီၢ်ညီန့ၣ်အသိး ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပာ်ဆုၤတၢ် ဒီး တၢ်သိၣ်ဂ့ၤသီဘၣ်တၢ် အပတီၢ်

တၢ်သိၣ်ဂ့ၤသီဘၣ်တၢ်

တီၤဖုၣ်ကွီကိးဖျါဒဲးအိၣ်ဒီးအတၢ်သိၣ်ဂ့ၤသီဘၣ်တၢ်ဘျုးလၢတၢ်ကဘၣ်လူၤပိာ်မၤထွဲအီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်သံကွၢ်မ့ၢ်အိၣ်, တၢ် သ့ၣ်ကီၢ်သးဂီၤ သးဘၣ်တံာ်တံာ်မ့ၢ်အိၣ်ကြးဆဲးကျိးလိလိဆူကွီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. မဲးဒူးစၢ်တီၤဖုၣ်ကွီမ့ၢ်ဝဲ “ဖံၣ်ဘၣ်အၣ်အဲးစံ” (တၢ်မၤယူၤမိးဒီးတၢ်တိ စၢမၤစၢလုၤလၢသကဲာ်ပဝးလၢအဂ့ၤ) (PBIS-Positive Behavior Intervention and Support) အကွီန့ၣ်လီၤ. ပပုၤကွီဖိဒီးပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်ပသုဝဲ “စုညါခိၣ်ညါတဖၣ်” (PAWS) အကျိၤအကျဲလၢပကမၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်ဟံ သ့ၣ်ဟံသး လၢအဂ့ၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

P – အိၣ်ဒီးလုၤလၢအယံလၢ **A** – အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးန့ၣ်မုၢ်ဒါထီၣ် **W** – အိၣ်ဒီးတၢ်ယုးယိာ်ပးကဲ **S** – အိၣ်ဒီးတၢ်ပုၤတၢ်ဖျဲး

သိလ့ၣ်ဘး တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျုး ဒီး တၢ်ပုၤတၢ်ဖျဲး တဖၣ်

တၢ်ပာ်ဆုၤ ပုၤကွီဖိ လၢကွီအသိလ့ၣ်ဘးအပူၤ (တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျုး)

၁. လုၤလၢသကဲာ်ပဝးလၢအတဂ့ၤ လၢအကဲထီၣ်အသးလၢ သိလ့ၣ်ဘးအပူၤတဖၣ် တဘၣ်တၢ်ဝံသးစူၤအီၤဘၣ်, အါန့ၣ်အ န့ၣ်, လၢခံက့ၤ တၢ်ကဟံးန့ၣ်ကွၢ် အတၢ်ဒီးသိလ့ၣ်ဘး အတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
၂. ပုၤကွီဖိတဖၣ် တၢ်ဆၢမုၢ်လၢအီၤလၢ အကသိၣ်နၢၤလီၤက့ၤအနီၢ်ကစၢ်အသး ဒီး မုၢ်မၤထွဲ ပုၤနီၤသိလ့ၣ်ဘး အတၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲ တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤနီၤသိလ့ၣ်ဘး အိၣ်ဒီးမုၢ်ဒါပုၤပုၤ ဘၣ်ထွဲဒီးသိလ့ၣ်ဘး ဒီး ပုၤလၢအအိၣ်လၢ သိလ့ၣ်ဘးအပူၤခဲ လၢာ် အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢအမၤတံာ်တံာ် ပုၤနီၤသိလ့ၣ်ဘး ဒီး တၢ်လၢ အဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဘၣ်ယိာ်ဘၣ်ဘီ လၢတၢ်ပုၤတၢ်ဖျဲး လ

၁. ပျဉ်းသိလှည့်ဘားတဖန်အင်္ဂါ တဘက်အိပ်နီတမံဘက် နှပ်လီ။

၃. ဖဲ ဖိသပ် ဒီးထိပ်သိလှည့်, အိပ်လဲသိလှည့်အပူ, စံပ်လီသိလှည့်အခါ, ပျဉ်းသိလှည့်ဘား အိပ်ဒီး တါခွဲးတါယာ်လဲကအံးထွဲ ကွာ်ထွဲ, တိခိပ်ရိပ်မဲ အဝဲသ့ဉ် နှပ်လီ။

၄. တါဂုာ်အမုာ်အတီဒုးနဲဉ်ဝဲဒ်အံး, တါလဲကအံးအသိလှည့်ဘားနှပ်, မုာ်ဒုးဒ်တါမဲလိအတီဒုးတခါအယိ, တါလီာ် ဘက်လဲပျဉ်းကို ဖိတဖန် ကဒိကနာ်တါ ဒ်အဒိကနာ်တါလဲတီပူအသိး နှပ်လီ။

၅. ပျဉ်းကိုဖိလဲ အတမုမဲထွဲ သိလှည့်ဘား အတါသိပ်တါသီ မ့တမုာ် ပျဉ်းသိလှည့်ဘား အတါဟံးစုနဲဉ်ကျဲ မ့တမုာ်ပျဉ်းဘက်မူ ဘက်ဒါ တဂဲကဲ လဲဟံးစုနဲဉ်ကျဲတါလဲ သိလှည့်ဘားအပူနှပ်, တါကဟံးနှပ်ကွာ် အတါဒီးသိလှည့်ဘားသ့အတါခွဲးတါယာ် တဖန်နှပ်လီ။ တါဂုာ်ဒ်အံးအသိး မုာ်အိပ်ထိပ်နှပ်, ဖိသပ်ဝဲအံး အမိာ်အဟံး ကဘက်ဟံးနှပ်က့မူဒါ လဲအကဘက် လဲအော့ အဖိဆူကို ဒီး လဲဟံးနှပ်က့အိလဲလဲကို လဲအနီာ်ကစါ နှပ်လီ။

၆. ပျဉ်းကိုဖိ ကဘက်မုမဲထွဲ တါသိတါသီလဲလဲသ့ဉ်တဖန်အံး ဖဲအဒီးကိုအသိလှည့်ဘား အဆဲကတီာ် နှပ်လီ။

တါဒီး ကိုအသိလှည့်ဘား တါသိပ်တါဘျာ်တဖန်..

- ပျဉ်းသိလှည့်ဘား က ရဲဉ်ကျဲနှပ် လီာ်ဆုဉ်နီတဖန် တဘျီဂုာ်တဘျီဂုာ် သ့ဝဲ နှပ်လီ။
- ထီဘိ မုမဲထွဲ ပျဉ်းသိလှည့်ဘား အတါဟံးစုနဲဉ်ကျဲတဖန် ဒီး ယုးယိပ်ပးကဲတါတက့ာ်။
- သံး, ညါသုး, မိပ်, မ့တမုာ် တါစုကဝဲတဖန် တဘက်တါတူာ်လီာ်အီဘက်။
- နကဘက်ဆုဉ်နီလဲ နလီာ်ဆုဉ်နီအဖိခိပ် နှပ်လီ။ တါဆဲထာ် တဘက်တါဝံသးစုအီ ဘက်နှပ်လီ။ မိာ်ပျဉ်းကိုဂီဒီး တါ ပိးတါလီခဲလဲကဲ ကဘက်အိပ်လဲ သိလှည့်အပူ နှပ်လီ။
- ဟံးစုလဲ နနီာ်ကစါအလီ ထီဘိတက့ာ်။ ထီဘိ ယုးယိပ်ပးကဲပျဉ်း ဒီး အတါလီာ် တက့ာ်။
- တါအုဉ်လီာ်ဆိးက့လီာ်သး, တါထီလီာ်သး, တါထုလီာ်သး, တါဆိပ်လီာ်သး, တါဒုးပျဉ်းတါပျဉ်းအ ခိပ်, တါထုးပျဉ်းလီာ်သး တဖန် တဘက်တါဝံသးစုအီဘက် နှပ်လီ။
- ဖဲအိပ်လဲ သိလှည့်ပူအခါ ကဘက်ကတီာ် အဲးကလံးကျိာ်, ဒ်တီဒုးပူ အသိးနှပ်လီ။
- တါကိးပသု ဒီး ကိးယါတါ တဘက်တါတူာ်လီာ်အီဘက်။ (ဖဲအိပ်လဲသိလှည့်ဘားပူအခါ နကဘက် ကတီာ်တါသိပ်ထဲ သိ သိးသိးဒီး နကတီာ်တါလဲတီဒုးပူ နှပ်လီ။)
- တါကမုာ်ခဲလဲကဲ တါကဘက်တူာ်နှပ်လီအီလဲ တါကမုာ်အပူ နှပ်လီ။ တါအိပ်တါ, အိတ်လဲသိလှည့်ဘားပူ တဘက်တါ တူာ်လီာ်အီဘက် နှပ်လီ။
- နမုာ်မဲဟးဂီ ကိုအသိလှည့်ဘား တမံမံနှပ်, နကဘက်က့ အပူ နှပ်လီ။
- တါကွာ်တါဖိတါလဲ လဲသိလှည့်အပူ တဘက်တါတူာ်လီာ်အီဘက် နှပ်လီ။
- တါကဘက် နွဲးလီ ဇံးဖး ကိးဘျီဒဲး နှပ်လီ။

တါလဲအပိာ်ထွဲထီဉ် တါကမုာ်အခံတဖန်

တါမဲကမုာ် တါသိပ်တါသီတဖန် တခါဂုာ်တခါဂုာ် ဒုးအိပ်ထီဉ် တါတြီတါယာ်တါတ စီတလီာ် မ့တမုာ် တါထုးကွာ် တါဒီးကိုအသိလှည့်ဘားသ့ တါခွဲးတါယာ်တဖန် ယုာ်ဒီး

လုလင်သက်ပဝးလၢအတဂုၤ ဒီး, မ့တမ့ၢ် တၢ်တမၤထွဲ သိလ့ၣ်ဘၢး အတၢ်သိၣ်တၢ်သိတဖၣ် ငးအိၣ်ထီၣ်တၢ်လၢအပိၣ်ထွဲထီၣ် တၢ်ကမၣ်အခံတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢအပိၣ်ထွဲထီၣ် တၢ်ကမၣ်အခံတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်မၤလီၤတၢ်အိၤ ဒ်သိးပုၤကမၤထွဲဝဲ တခါဘၣ်တခါ ဒ်အဖျါလၢလၢအံၤအသိး န့ၣ်လီၤ.

ကိုသိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ - လုလင်သက်ပဝး လၢအတကြးတဘၣ် ဒီး တၢ်လၢအပိၣ်ထွဲထီၣ်အခံတဖၣ်

	တၢ်မၤကမၣ် ၁ဘျီ	တၢ်မၤကမၣ် ၂ဘျီ	တၢ်မၤကမၣ် ၃ဘျီ	တၢ်မၤကမၣ် ၄ဘျီ	တၢ်မၤကမၣ် ၅ဘျီ
တၢ်မၤကမၣ် ပတီၢ် ၁ - ဆၢထၢၣ်,ဟး ဖဲသိလ့ၣ်လဲၤတၢ် အဆၢကတီၢ် - ကွံာ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤ - သိၣ်သဲဒိၣ်,သိၣ်ကထူၣ်ဘးလီ - မၤလီၤတပျီၣ်တၢ် - အိတၢ်,အိတၢ်	တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်-ပုၤနီၤ သိလ့ၣ် ကတဲတၢ်ဒီး ပုၤကွံာ်ဖိ	တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်- ပုၤနီၤ သိလ့ၣ်,ဝံစိၣ်တီဆှၢ အပုၤနဲၣ်တၢ်,ဒီး ကွံာ်ခိၣ် ကငးသ့ၣ်ညါမိၢ်ပၢ်	တၢ်သိၣ်က့ၤသိက့ၤ လၢအဖိးသဲစး ကဘၣ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲး ယါ,ကွဲးလီၤအိၤဆူ DDNအပုၤ န့ၣ်လီၤ. ဝံစိၣ်တီဆှၢအပုၤနဲၣ်တၢ် မ့တမ့ၢ် ကွံာ်ခိၣ် ကငးသ့ၣ်ညါမိၢ်ပၢ်	တၢ်ငးအိၣ်ယံာ်ထီၣ်တၢ် မ့တမ့ၢ် ကွံာ်ကဟ့ၣ်အိၤတၢ်ကမၣ် လၢအဂၤတခါခါ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကကိးအိၣ်ဖျိၣ်မိၢ်ပၢ် တၢ်မၤကမၣ်သိၣ်လ့ၣ်ဘၢး အတၢ်သိၣ်တၢ်သိကဘၣ်တၢ် ကွဲးနီၣ်ကွဲး ယါအိၤ ဝံၤ တၢ်ကကိးဆဲးကျိးမိၢ်ပၢ်	ကဲထီၣ်တၢ်မၤကမၣ်တၢ် အပတီၢ်၂
တၢ်မၤကမၣ် ပတီၢ် ၂ - တၢ်ကတီၢ်လၢအတကြးတဘၣ် - တၢ်နဲၣ်စုနဲၣ်ခိၣ်လၢအတကဆိ - တၢ်တယုးယိၣ်ပးကဲပုၤနီၤ သိလ့ၣ်ဖိဒီးပုၤဂုၢ် ပုၤဂၤ - ကိးမံၤပိၤသၣ်ပုၤဂၤ - မၤအ့န့ပုၤဂၤ - တၢ်တီၢ်လီၢ်ကွဲးလီၢ်သး တဂၤဒီးတဂၤ - ကွဲးဘၣ်အၢလီၢ်ဆုၣ်နီၤ	တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်-ဘၢးအတၢ်သိၣ်တၢ်သိ တၢ်တဟ့ၣ်ဒီးလၢအိၤသိလ့ၣ်ဘၢး တနံၤ ဝံစိၣ်တီဆှၢအပုၤနဲၣ်တၢ်ဒီး ကွံာ်ခိၣ်ကကိးဆဲးကျိး မိၢ်ပၢ်	ဘၢးအတၢ်သိၣ်တၢ်သိ ဝံစိၣ်တီဆှၢအပုၤနဲၣ်တၢ်ဒီး ကွံာ်ခိၣ် ကကိးဆဲးကျိးမိၢ်ပၢ် ပုၤကွံာ်ဖိ ကဘၣ်ထံၣ်လိာ်အသးဒီးကွံာ်ခိၣ် တၢ်တငးဒီးလၢအိၤသိဘ့ၣ်ဘၢး ၂နံၤ	ဘၢးအတၢ်သိၣ်တၢ်သိ ဝံစိၣ်တီဆှၢအပုၤနဲၣ်တၢ်ဒီး ကွံာ်ခိၣ် ကကိးဆဲးကျိး မိၢ်ပၢ် ပုၤကွံာ်ဖိ ကဘၣ်ထံၣ်လိာ်အသးဒီး ကွံာ်ခိၣ် တၢ်တငးဒီးလၢအိၤသိလ့ၣ်ဘၢး ၃နံၤ	ကဲထီၣ်တၢ်မၤကမၣ်တၢ် ပတီၢ် ၃	

မုတမ့် သိလှ်ဘး • ထုပျ်တံ • လိတံ,လီအိဉ်ပုဂ					

တၢ်မၤကမၤပတီၢ် ၃ • အံၤလိာ်သး, မၤအၢ်လိာ်သး • မၤဟးဂီၤတၢ် • ကဲထီၣ်တၢ်ပျံၤတၢ်ဖးလၢ တၢ်ပူၤတၢ်ဖျးအဂီၢ်... တၢ်ကတိၤ,တၢ်ကွဲး, မ့တ မ့ၢ် နီၣ်ခိၣ်နီၣ်ခိ • ဟ့ၣ်တၢ် • ကတိၤဆါသ့ၣ်ဆါသးတၢ် • ကၢ်ကၢ်စၢ်စၢ် ဆူ ပုၤခဲခိၣ် ကဲန့ၢ်	ဝံစိာ်တီၢ်ဆူပုၤန့ၣ် တၢ် ဇီး ကွဲၣ်ခိၣ် က ကိးဆဲးကျိး မိာ်ပာ် ပုၤကွဲၣ်ခိၣ် ကဘၣ်ထံၣ် လိာ်အသးဇီး ကွဲၣ်ခိၣ် *ပုၤကွဲၣ်ခိၣ် ကဘၣ်အိၣ် ယံာ်ထီၣ်လၢကွဲၣ် ဝနံၤ ကွဲၣ်ခိၣ်မ့ၢ်ဆါတၢ်ဝဲ တၢ်တဖးဇီးလၢအိၤ ကွဲၣ်အသိလ့ၣ်ဘၢ ၅သိ	ဝံစိာ်တီၢ်ဆူအပုၤ န့ၣ်တၢ် ဇီး ကွဲၣ်ခိၣ် ကကိးဆဲးကျိးမိာ်ပာ် ပုၤကွဲၣ်ခိၣ် ကဘၣ်ထံၣ် လိာ်အသးဇီး ကွဲၣ်ခိၣ် *တၢ်တြီယၢ်လၢကွဲၣ် အချၢ,တၢ်တြီယၢ် လၢကွဲၣ်ပုၤ လၢ ၂-၄ သီအတီၢ်ပုၤ တၢ်တြီယၢ်လၢကွဲၣ် ပုၤကဘၣ်တၢ်မၤအိၤ ကွဲၣ်ခိၣ် မ့ၢ်မၤတၢ်ဆါ တၢ်ဝဲ တၢ်တဖးဇီးအိၤ သိ လ့ၣ်ဘၢး လၢ ၇-၁၀ သီအတီၢ်ပုၤ-ဝံစိာ်တီၢ် ဆူပုၤန့ၣ်တၢ် မ့ၢ်ဆါ တၢ်ဝဲ မ့ၢ်မၤဟးဂီၤသိလ့ၣ် ဘၢး ကဘၣ်ဟ့ၣ်ကွဲၣ် တၢ်ဟးဂီၤဟးဂီၤအ ပုၤ	ကဲထီၣ် တၢ်မၤကမၤ ပတီၢ် ၄		
တၢ်မၤကမၤ ပတီၢ် ၄ • သံး,ညါသူ,မိာ်,အဂၤ • တၢ်စုကဝဲလၢတအိၣ်ဇီးတၢ် ဟ်လိာ်သး	ဝံစိာ်တီၢ်ဆူမူဒါခိၣ်ဇီး ကွဲၣ်ခိၣ်ကကိးဆဲးကျိး မိာ်ပာ် ကွဲၣ်ခိၣ်ကထံၣ်လိာ်သး ဇီးကွဲၣ်ခိၣ် *တၢ်တြီယၢ်လၢကွဲၣ် အချၢ,တၢ်တြီယၢ် လၢကွဲၣ်ပုၤ လၢ ၃+သီ အတီၢ်ပုၤ-ကဘၣ်တၢ် မၤအိၤကွဲၣ်ခိၣ် မ့ၢ်မၤတၢ် ဆါတၢ်ဝဲ တၢ်တဖးဇီးလၢအိၤ သိလ့ၣ်ဘၢး ၅-၁၅သိ ဝံစိာ်တီၢ်ဆူမူဒါခိၣ်မ့ၢ် ဆါတၢ်ဝဲ ကွဲၣ်အပၤကီၢ် ကဘၣ် တၢ်တဖးသ့ၣ်ညါအိၤ	ကဲထီၣ် တၢ်မၤကမၤ ပတီၢ် ၅			

တၢ်မၤကမၤပတီၢ် ၅ • စုကဝဲၤ အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးလီၤသး • သူလၢ်မ့ၣ် မ့တမ့ၢ် မ့ၣ်နွံး လၢသိလ့ၣ်ဘၢးအပူၤ	ကိုအပၤကီၢ်ကဘၣ်တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါအီၤ တၢ်တမၤအဒိးသိလ့ၣ်ဘၢး လၢဒိတနံၣ်ညါအတီၢ်ပူၤ...လီၢ်ခံတနံၣ်ကဒိးသိလ့ၣ်အဂီၢ် ကဘၣ်တၢ်စံၣ်ညါဆၢတဲာ်အီၤလၢ ပှၤပၤဆှၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ် *တၢ်တြီယၣ်တၢ်လၢကိုကဘၣ်တၢ်စံၣ်ညါဆၢတဲာ်အီၤလၢ ပှၤပၤဆှၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ်				

*တၢ်လၢအပိာ်ထွဲထီၣ် တၢ်တြီယၣ်လၢကိုချၢ(OSS), တၢ်တြီယၣ်လၢကိုပူၤ(ISS)ခဲလၢ် ကအိၣ်လၢ ကိုခိၣ် အတၢ် ဆၢတဲာ်အဖီ ခိၣ်လီၤ.

စုကဝဲၤ တၢ်ပိးတၢ်လီၤ လၢကို

ကိုသ့ၣ်တဖၣ် ကြၢးကဲထီၣ်တၢ်အဒိအတဲာ် မ့ၢ်လၢ ဘၣ်တၢ်သိၣ်လိတၢ်လံအီၤ ဘၣ်ပးတၢ်တီၢ်နီၣ်ဖံးယၢ် ဒီး တၢ်ယုးယိၣ်ပးကဲ တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ် အယိန့ၣ်လီၤ. ကိုသ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်သ့ၣ်ညါလၢ တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချၢ,တၢ်ပူၤတၢ်ဖျး,ဒီးတၢ်သ့ၣ်မံသးမ့ၢ် သ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်တၢ်အရ့ဒိၣ်သပှၢ်ကတၢ် လၢပှၤကိၣ်ဖိ,ပှၤမၤတၢ်ဖိ,ဒီးပှၤတၢ်တဖၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သိၣ်တၢ်သီသန့ တြီဝဲယံးယံးလၢ တၢ်တဘၣ်ဟဲစိၣ်န့ၣ် တၢ်စုကဝဲၤတဖၣ်(စုကဝဲၤဒ်အမ့ၢ် ကျိအလုၣ်ကလုၣ်,ယဲာ်ဒိအကလုၣ်ကလုၣ်,စုကဝဲၤပိးလီတဖၣ်,တၢ်လၢအအိၣ်ဒီး အသံးအကံာ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် အသးသမ့အိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ တအိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ လၢအဘၣ်တၢ်ဂံၢ်ယုၣ်အီၤလၢ အမ့ၢ် တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးတၢ်,ဒုးအိၣ်ထီၣ်နီၣ်ခိက့ၢ်ဂီၤ တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး,မ့တမ့ၢ် မၤသံတၢ်သ့တဖၣ်) ဆူကိုပူၤ မ့တမ့ၢ် ကိုအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပူၤ လုၤတက့ၤ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်ထံၣ်ချးန့ၣ် တၢ်စုကဝဲၤတမံၤလၢ်လၢ် လၢပှၤကိၣ်ဖိအအိၣ်န့ၣ် တၢ်ကကိးအမိၢ်အပာ်တဘျီယီ န့ၣ်လီၤ. စုကဝဲၤလၢတၢ်ဟံးန့ၣ်ကွံာ်အီၤန့ၣ် ကဘၣ်တၢ်ဆှၢထီၣ်အဂ့ၢ်အကျိဆူ ပၤကီၢ်အအိၣ် န့ၣ်လီၤ.ပှၤကိၣ်ဖိအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ အတၢ်ဟံးလီၤသးယါမနုၤအံၤ ကဘၣ်တၢ်ကွံာ်ထံဆိကမိၣ်အီၤ လီၤတၢ်လီၤဆဲး ဘၣ်ပးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိလၢ တၢ်က ဆှၢထီၣ်အီၤဆူ ပၤကီၢ်အအိၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.တၢ်သိၣ်ယိၣ်သီယိၣ် လၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟူးတၢ် ဂဲၤလၢ အဖိးသဲးန့ၣ်ကဘၣ်တၢ်လုၤပိာ်မၤထွဲအီၤ လၢကိုခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကိုသ့ၣ်တဖၣ် တၢ်တဟ့ၣ်အနွဲးလၢ တၢ်ကစိၣ်န့ၣ်အီၤဆူ ကိုအတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အပူၤ,ကိုအသိလ့ၣ်ပူၤ,မ့တမ့ၢ် သိလ့ၣ်တကလုၣ်ဂ့ၤတကလုၣ်ဂ့ၤ လၢတၢ်သူအီၤလၢကိုအဂီၢ်, လၢကိုတၢ်သ့ၣ်ထီၣ် တဖျၢၣ်ဂ့ၤတဖျၢၣ်ဂ့ၤအပူၤ,မ့တမ့ၢ် တၢ်လၢအဘၣ်ထွဲ ဘၣ်ပးဒီး ကိုတမံၤလၢ်လၢအပူၤ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကွံာ်ကဟံးကွံာ်တၢ် ကြၢးမ့ၢ်ဒ် ပှၤလၢအစိၣ်စုကဝဲၤ လၢအလုၤပိာ်ထွဲ အိၣ်မုၤလၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီအဖီလဲာ်တဖၣ်အဂီၢ်, ကျိလၢတၢ်သူအီၤလၢ တၢ်ကခးသိၣ်အီၤဖဲ တၢ်ဂဲၤလီၢ်ကွဲပြၢ စးထီၣ်အဆၢကတီၢ်, ကျိ မ့တမ့ၢ် ကျိကလံၤတဖၣ် ဖဲတၢ်ဟံးပနီၣ် တၢ်ခးကျိအလီၢ်, တၢ်ဒုးန့ၣ်ကျိအလီၢ်, ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်ကိုအတၢ်သိၣ်လိတဘျီအဂီၢ် လၢတၢ်ကသူကျိ ဒ်လဲၣ်အ ဂီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

ဇံးဖး— ZPass

ဇံးဖး ဘဉ်တၢ်လိာ်ဘဉ်အီၤ လၢပုၤကိၤဖိကိးဂၤဒဲး စးထီၣ်တီၤဖိသဉ်တုၤယဲာ်တီၤ လၢအဒိး ကိၤအသိလုၣ်ဘား တ ဖဉ်န့ၣ် လီၤ. တၢ်အဝဲအံၤ တၢ်ကွၢ်ကဟ်ကွၢ်အီၤ သ့ဒဉ်ထဲလၢ မိၢ်ပၢ်မ့ၢ်ကွဲးဝဲလီၤအမံၤလၢ တၢ်ထုးကွၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢတၢ်ဒိးကိၤအသိလုၣ်ဘား ဒီး တၢ်တဟံးန့ၣ်ဝံစိာ်တီၤဆုၢ်တၢ်အဂီၢ်အဝီတၢ်အၢၣ်လီၤ အလံာ်ပူၤအခါ န့ၣ်လီၤ.

ပုၤကိၤဖိကိးဂၤဒဲး ကဘဉ်ခွံးလီၤအဇံးဖး ကိးဘျီဒဲး ဖဲအဒိးထီၣ်သိလုၣ်ဘား ဒီးစံာ်လီၤသိလုၣ်ဘား အခါ, အဝဲအံၤမ့ၢ် တၢ်ကလုာ်လၢတၢ်ကဘဉ်မၤထွဲအီၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်တမူမၤထွဲ တၢ်သိၣ်တၢ်သိအဝဲအံၤ ကဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ် ဂ့ၢ်ပိာ်ထွဲထီၣ်အခံ နီၤလၢအံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

- တၢ်မၤကမၢ် ၁ဘျီ = တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်
- တၢ်မၤကမၢ် ၂ဘျီ = တဒိးဘဉ်လၢ သိလုၣ်ဘား ၁နံၤ
- တၢ်မၤကမၢ် ၃ဘျီ = တဒိးဘဉ်လၢ သိလုၣ်ဘား ၂နံၤ
- တၢ်မၤကမၢ် ၄ဘျီ = တဒိးဘဉ်လၢ သိလုၣ်ဘား ၃နံၤ
- တၢ်မၤကမၢ် ၅ဘျီ = တဒိးဘဉ်လၢ သိလုၣ်ဘား ၄နံၤ
- အဂ့ၢ်အဂၤ....

ဘဉ်ထွဲဒီး ပုၤကိၤဖိအဇံးဖးအံၤ ပုၤကိၤဖိကဘဉ် ဟံးန့ၣ်မူဒါ န့ၣ်လီၤ. ပုၤကိၤဖိမ့ၢ်လိာ်ဘဉ် ဇံးဖးအသိန့ၣ် အဝဲကဘဉ်ဒုး သ့ညါ ကိၤအဝဲဒီး ဒီး ပုၤနီၤသိလုၣ်ဘား တဘျီယီ န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကတလဲ ဇံးဖးအသိတဘျီအဂီၢ် အပူၤမ့ၢ်ဝဲ ၅ဒီလၢ န့ၣ်လီၤ.

 ပုၤကိၤဖိ တၢ်ဖံးတၢ်မၤ တဖဉ်

တၢ်ကူၣ်ဘဉ်ကူၣ်သ့ တၢ်ဖံးတၢ်မၤ တဖဉ်

တၢ်ကူၣ်ဘဉ်ကူၣ်သ့ အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ, တၢ်ဖံးတၢ်မၤ လၢလံာ်တဖဉ်အံၤ အိၣ်ကတဲာ်ကတီၤအသးလၢ ပုၤဖိသဉ်လၢ ဝဲာ်ဟ့ၣ်ရိၣ်က မျၢၢ်တီၤဖုၣ်ကိၤ တဖဉ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

▶ တီၤဖုၣ်ကိၤပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ▶ တၢ်မၤဂုၤထီၣ်ပသိထီၣ်တၢ်မၤလိ အတီၤဒီး ▶ တီၤဘျီကိၤလၢဖိသဉ်လၢအတၢ်လိာ်ဘဉ်လီၤဆိတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ▶ တၢ်ကတီၤကျိာ်,တၢ်ကတီၤ,ဒီးတၢ်နဟူတၢ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤ ▶ မဲၣ်ချဲတၢ်ထံၣ်က့ၤကွဲၣ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤ ▶ တၢ်မၤလိအတီၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ▶ တၢ်တီၤစၢၤမၤစၢၤအဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ▶ ကိၤအကသံၣ်သရၣ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤ ▶ အံၤအဲးစံးလဲၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ▶ ပုၤဂ့ၢ်ဝီအပုၤမၤတၢ်ဖိ ▶ တၢ်မၤလိတၢ်ရုၤလိာ်မုာ်လိာ်အတီၤဒီး ▶ တၢ်မၤစၢၤမၤဂုၤထီၣ်နီၢ်ခိ/တၢ်လုာ်အိၣ်သးသမူတၢ်ဖံးတၢ်မၤ ▶ တၢ်မၤကိၤထီၣ်သ့ၣ်ထံတၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲၤ	*ဘိၣ်သိၣ်ကိၤပျၢၢ်ဝံၤအလီၢ်ခံတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ *တၢ်သိၣ်လိန့ၣ်လိတၢ်အသရၣ် *ပုၤလၢအမၤတၢ်လၢကိၤဒီးဟံၣ်အဘၢၣ်စၢၤ *ပုၤတဲာ်ကျိာ်ထံတၢ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤ

ကိုအတတ်အိန်

ကိုအတတ်အိန်-ဂီဒီးမုာ်ထုာ်တတ်အိန်ဖဲတီဖုာ်ကို

ကိးနံာ်ဒဲး ဖဲကိုထီာ်အိန်ထံးကတတ်တသီ, ကိုကဆုာ်လီဝဲ ကိုတတ်အိန်အလံာ်ဆူဟံာ် လာမိာ်ပာ်ကဘာ်မာ်ပဲလီဝဲ အဂီာ်န့ာ်လီဝဲ. တနံာ်တဘျီ မိာ်ပာ်ကဘာ်မာ်ပဲလီဝဲ ကိုတတ်အိန်အလံာ်အဲအဲ န့ာ်လီဝဲ. လံာ်အဲအဲ တတ်မာ်ပဲလီဝဲအီတဘျီဂုာ်တဘျီဂုာ် ဖဲကိုထီာ်နံာ်အဆာကတီာ် သုာ်ဒဲးစုာ်ကိး န့ာ်လီဝဲ.

ပသုာ် တတ်ပွာ်တတ်ဆါ အတတ်ကွဲးနီာ်ကွဲးယါ အကျါအကျဲလုာ် ပကမာ်နီာ်မာ်ယါဝဲ တတ်အိန်တတ်အိန်အဂီာ်အကျါ သုာ်တဖုာ်န့ာ်လီဝဲ.မိာ်ပာ်တဖုာ် ကြားဟံာ်န့ာ်စုာ်လုာ် အဖိအတတ်အိန်အပွာ်အဂီာ် ဒ်သိးစုာ်အိန်ထီာ် လာအတတ်အိန်အပွာ်အဂီာ် န့ာ်လီဝဲ.နမာ်ကိုတတ်အိန်အပွာ်ဘာ်မုာ်ဘါဒါ မာ်စာ်န့ာ်လုာ် နထာ်န့ာ်ဖိအစုာ်လုာ် တတ်အိန်အဂီာ်သုာ် မုာ်တမုာ် နထာ်န့ာ်အီလုာ်နီာ်ကစာ် လာခိာ်ဖျူထာ် ပုာ်ယဲသန့ အပွာ် ဖဲ myschoolbucks.com သုာ်စုာ်ကိးန့ာ်လီဝဲ. စုာ်လုာ်အိန်လီဝဲတဲာ် လာနဖိအတတ်အိန်အဂီာ်သုာ်တဖုာ် တတ်ကစိာ်ခိအီ ဆူညါတနံာ် လာနဖိအတတ်အိန်အဂီာ် န့ာ်လီဝဲ.

တီပုာ်တတ်နီာ်ထံ လာအိန်ဒီးအပွာ် ဘာ်တတ်ကတဲာ်ကတီာ်စုာ်ကိးအီ လာပုာ်ဖိသုာ်လုာ် အအဲဒီးပွာ်အီဝဲသုာ်တဖုာ်အဂီာ် န့ာ်လီဝဲ.တတ်နီာ်ထံအကိတဆံ အပွာ်မုာ်ဝဲ ၄ဒီလုာ် န့ာ်လီဝဲ.ဖဲမုာ်ထုာ်ခါတတ်အိန်အဆာကတီာ် ဖိသုာ်ပွာ်အီတတ်နီာ်ထံတခူး ၀.၄၀ ဖဲး သုာ်စုာ်ကိးန့ာ်လီဝဲ.

မိာ်ပာ်တဖုာ် တတ်ဟ့ာ်ဂံာ်ဟ့ာ်ဘါအီလုာ် အကဟဲအိန်သသကိးတတ်ဒီး အဖိလုာ်ကိုန့ာ် လီဝဲ. မုာ်နံာ်လုာ်ဆိမိာ်လုာ် နကဟဲအိန်သကိး မုာ်ထုာ်တတ်အိန်ဒီးနဖိလုာ်ကိုန့ာ်, ကိးဆဲးကျိးကို တချုးဂီဒီး ၉:၀၀နီာ်ရံာ် အဆာကတီာ် တက့ာ်.

နမုာ်လီာ်ဘာ် တတ်အိန်လီလီဆီဆီန့ာ်, ဝံသးစုာ် မာ်နမိာ်နပာ်ကိးဆဲးကျိး ပုာ်ပာ်ဆုာ်ရဲာ်ကျဲတတ် မုာ်တမုာ် ကိုတတ်အိန်အဲဒါဒါ ဒီးအဲဝဲ သုာ် ကမာ်စာ်န့ာ် တတ်လုာ်နလီာ်ဘာ်သုာ်တဖုာ် န့ာ်လီဝဲ. ဆဲးကျိး အဲဒဲဒဲာ် ရှုာ်မဲဒဲာ်, ကိုတတ်အိန်အပွာ်နဲာ်တတ် ဖဲ ၆၀၅-၃၅၃-၆၉၀၉ မုာ်တမုာ် လီပရဲဖဲ Amanda.schumacher@k12.sd.us တက့ာ်.

ကိုးအမဲရကတတ်သည့်တမ်းဖူးဝဲကျိုး-USDA- တတ်ကွတ်တလီပုနီတက လံာ်ရလီ

တတ်အိန် ဒီး တတ်အိန်နွံဂံာ်န့ၣ်ဘါဝဲကျိုး(FNS)အတတ်အိန်နွံဂံာ်န့ၣ်ဘါ တတ်တိစာမစာ တတ်ရဲၣ်တတ်ကျဲ, ကိတ်စဲဒီးလီၢ်ကဝီ ခၢ်စး ကရ, ဒီး အပုဒ်န့ၣ်တတ်ဖိခဲလၢာ်, ကဘၣ်ဆုၢ်လီၤဝဲ တတ်ကွတ်တလီပုနီတက လံာ်ရလီ လၢလၢာ်သ့ၣ်တဖၣ် အံၤန့ၣ်လီၤ.

ဒ်အဖျါလၢ ကိတ်စဲဖျိၣ် ပုၤကမုၢ်တတ်ခွဲးတတ်ယၢာ် တတ်သိၣ်တတ်သိ ဒီး ကိတ်အမဲရက တတ်သ့ၣ်တမ်းဖူးဝဲကျိုး(USDA) ပုၤကမုၢ်တတ်ခွဲးတတ် ယၢာ် တတ်သိၣ်တတ်ဘျုး ဒီး သနုတဖၣ် အပုၤအသိးန့ၣ်, ယုၢ်အဲးစံးဒ်အ့ၣ် အခၢ်စးကရသ့ၣ်တဖၣ်, အဝဲအးသ့ၣ်တဖၣ်, ဒီးအပုၤ မတတ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်, ဒီး တတ်ကရကရီလၢ အမၤသကိးတတ် မ့တမ့ၢ် ပာဆုၢ်ရဲၣ်ကျဲတတ်လၢ ယုၢ်အဲးစံးဒ်အ့ၣ် အတတ်ရဲၣ်တတ်ကျဲအပုၤ တဖၣ် ဘၣ်တတ်တြီယၢာ်အဝဲသ့ၣ်လၢ အကကွတ်တလီပုၤဂၤ ဒိဖျိ ကလုာ်န့ၣ်,ဖံးညၣ်အလွဲၢ်,ထံကိတ်လၢအအိန်ဖျိၣ်ထီၣ်တၢ်,မုာ်ခွါ, က့က့ၣ်,သးနံၣ်,မၤဆၢက့ၢ်တတ်အၢ မ့တမ့ၢ် မၤကဲၣ်က့ၢ်တတ်အၢ လၢအပုၤကွံာ် လၢပုၤကမုၢ်တတ်ခွဲးတတ်ယၢာ်တဖၣ် အတတ်ဟူးတတ်ဂဲၤ တခါ ခါပုၤ လၢအဘၣ်တတ်တိခိၣ်ရီၣ်ခဲ မ့တမ့ၢ် ဆိၣ်ထွဲမၤစာအိၤလၢ ယုၢ်အဲးစံးဒ်အ့ၣ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤလၢအိၣ်ဒီး ကွတ်ဂီၤတလၢပုၤ လၢအလီၢ်ဘၣ်တတ်ယုထၢ အတတ်ဆဲးကျိး လၢတတ်ရဲၣ်တတ်ကျဲ အတတ်ဂ့ၢ်တတ်ကျိးအဂီၢ်တဖၣ် (အဒိ.ပုၤဝဲ ဝဲတထံၣ်တတ်အလံာ်, လံာ်မဲၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်, တတ်ဖိၣ်ယၢာ်တတ်ကလုာ်လီၤလုာ်ကွီၤ, အမဲရကပုၤတတ်တသ့အကျိၣ်, အဂ့ၢ်အဂၤတဖၣ်) ကးဆဲးကျိး ခၢ်စးကရ(ကိတ်စဲမ့တမ့ၢ်လီၢ်ကဝီ) တတ်လီၢ်ဖဲ အပတံထီၣ် တတ်န့ၣ်ဘျုးန့ၣ်ဖျိၣ်အလီၢ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအနၢ်တအၢ, အနၢ်ယၢ မ့တမ့ၢ် ကတိတတ်ကိခဲသ့ၣ်တဖၣ် ကြးဆဲးကျိး ယုၢ်အဲးစံးဒ်အ့ၣ် ဒိဖျိ ကိတ်စဲဖျိၣ်တတ်စိာ်ဆုၢ်ကရၢ ဝဲ 800-877-8339 န့ၣ်လီၤ.အါန့ၣ်အန့ၣ်, တတ်ရဲၣ်တတ်ကျဲ အတတ်ဂ့ၢ်တတ်ကျိးတဖၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် လၢကလုာ်ဂၤအကျိၣ်အိၣ်ဝဲ တမ့ၢ်ထဲလၢကိလၢ ကျိၣ် တခါဇိဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

လၢတတ်ကပတံထီၣ် တတ်ရဲၣ်တတ်ကျဲ လၢတတ်ဆိးထီၣ်တတ်ကွတ်တလီတတ်အဂီၢ် ,မၤပုၤလီၤလီၤ ယုၢ်အဲးစံးဒ်အ့ၣ် တတ်ရဲၣ်တတ်ကျဲတတ်ကွတ် တလီတတ်-လံာ်လၢ တတ်မၤပုၤလီၤအိၤအဂီၢ် အမံၤမ့ၢ်ဝဲ (AD-3027) ဒီးဘၣ်တတ်ထံၣ်န့ၣ်အိၤဝဲ ပုၤယဲၤသန့...

http://www.ascr.usda.gov/complaint_filing_cust.htm1, ဒီးဖဲယုၢ်အဲးစံးဒ်အ့ၣ် အဝဲအးတဖျိၣ်ဂုၤတဖျိၣ်ဂုၤအပုၤ မ့တမ့ၢ် ကွဲးလံာ်ဆူ ယုၢ်အဲးစံးဒ်အိၣ် လၢအဟံၤယုာ်ဒီးတတ်ဂ့ၢ်တတ်ကျိး အလၢအပုၤ လၢတတ်လီၢ်ဘၣ်အိၤသ့ၣ်တဖၣ် တက့ၢ်. လၢန ကယုန့ၣ် လံာ်ဆိးထီၣ် တတ်ဂ့ၢ်တတ်ကျိးဝဲအံၤအဂီၢ်, ကိး (866)-632-9920 တက့ၢ်. ဆုၢ်ထီၣ်လံာ်လၢနမၤပုၤလီၤအိၤ မ့တမ့ၢ် လံာ် လၢနကွဲးအိၤဆူ...

- (1) Mail: U.S. Department of Agriculture
Office of the Assistant Secretary for Civil Rights
1400 Independence Avenue, SW
Washington, D.C. 20250-9410
- (2) Fax: (202) 690-7442; or
- (3) Email: program.intake@usda.gov.

တတ်ကရကရီအဝဲအံၤ မ့တမ့ၢ်တတ်ခွဲးတတ်ယၢာ်တုၤသိးထဲသိး အတတ်ကရကရီန့ၣ်လီၤ.